

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Ústav speciálněpedagogických studií

PŘEHLED AKTUÁLNÍHO STAVU
ÚSTAVNÍ A OCHRANNÉ VÝCHOVY
V ČR – VÝZKUMNÉ STUDIE A
TRENDY

OVERVIEW OF CURRENT INSTITUTIONAL AND
PROTECTIVE CARE IN THE CZECH REPUBLIC –
RESEARCH STUDIES AND TRENDS

Magisterská diplomová práce

Autor: **Bc. Michaela Koukolová**

Vedoucí práce: **doc. Mgr. Michal Růžička, Ph.D.**

Olomouc

2020

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce doc. Mgr. Michalu Růžičkovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při tvorbě diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat rodině a přátelům, kteří mi při psaní této práce poskytovali podporu a byli zde pro mě kdykoliv jsem je potřebovala.

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci na téma: „Přehled aktuálního stavu ústavní a ochranné výchovy v ČR – výzkumné studie a trendy“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne2020

Podpis

OBSAH

Číslo	Kapitola	Strana
	ÚVOD	5
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	6
	TEORETICKÁ ČÁST	7
1	Ústavní a ochranná výchova	8
	1.1 Ústavní výchova.....	8
	1.2 Ochranná výchova.....	9
	1.3 Postavení ústavní a ochranné výchovy v systému NRP.....	10
	1.4 Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	12
	1.5 Pracovník ve školském zařízení ústavní a ochranné výchovy.....	15
	1.6 Klientela školských zařízení ústavní a ochranné výchovy	15
2	Současný stav ústavní a ochranné výchovy v ČR.....	18
	2.1 Statistické údaje	18
	2.2 Aktuální trendy	21
	VÝZKUMNÁ ČÁST	23
3	Výzkumný problém.....	24
4	Metodologický rámec výzkumu	25
	4.1 Postup při realizaci přehledu	25
	4.2 Výzkumný soubor	26
	4.3 Analýza studií	27
	4.4 Výsledné studie.....	27
5	Práce s daty a výsledky	28
	5.1 Kategorizace podle typu výzkumné studie.....	28
	5.2 Kategorizace podle témat	66
6	Diskuze.....	78
7	Závěr	80
	ZDROJE	81
	PŘÍLOHY	93

ÚVOD

Magisterská diplomová práce je zaměřena na téma ústavní a ochranné výchovy. Téma ústavní a ochranné výchovy zasahuje hned několika oborů. Těmi je především etopedie, ale také právo, psychologie a další společenskovední disciplíny, přičemž každý z těchto oborů přistupuje k tomuto tématu trochu jiným způsobem. Diplomová práce si tak klade za cíl poznatky z těchto oborů ucelit a podat stručný přehled toho, co bylo z oblasti ústavní a ochranné výchovy napsáno za období let 2015-2019. Tento přehled obsahuje teoretickou část, která shrnuje především informace z oblasti legislativy ústavní a ochranné výchovy. Dále jsou zde statistické údaje týkající se například počtů zařízení ústavní a ochranné výchovy v ČR či počty klientů jednotlivých zařízení. Přiblíženy jsou zde také aktuální otázky a témata z oblasti ústavní a ochranné výchovy.

Výzkumná část diplomové práce se taktéž věnuje ústavní a ochranné výchově. Zde jsou shrnuty stěžejní informace ze studií zabývajících se ústavní a ochrannou výchovou za zvolené období. Tyto informace jsou uspořádány do přehledových tabulek. Poznatky vytěžené z těchto studií jsou následně analyzovány a seskupeny podle témat. Diplomová práce je po metodologické stránce přehledovou studií.

Diplomová práce tak přináší stručný přehled aktuálního stavu ústavní a ochranné výchovy v ČR. Tento přehled může mimo jiné sloužit jako studijní či informační materiál zejména pro studenty etopedie případně dalších výše zmiňovaných oborů.

V následujícím textu si vymezíme ústavní a ochrannou výchovu a přiblížíme, jaké má postavení ústavní a ochranná výchova v systému náhradní rodinné péče. Další kapitoly budou věnovány tématu pracovník a klient v zařízení ústavní a ochranné výchovy, počtům zařízení, počtům klientů a dalším statistickým údajům. Dále se budeme věnovat aktuálním trendům a výzkumným studiím v oblasti ústavní a ochranné výchovy v ČR.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ADHD – porucha aktivity a pozornosti

DD – dětský domov

DDŠ – dětský domov se školou

DDÚ – dětský diagnostický ústav

DÚM – diagnostický ústav pro mládež

IPA – interpretativní fenomenologická analýza

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MZ – Ministerstvo zdravotnictví

NRP – náhradní rodinná péče

NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

SŠ – střední škola

Syndrom CAN – syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte

VOŠ – vyšší odborná škola

VŠ – vysoká škola

VÚ – výchovný ústav

TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚSTAVNÍ A OCHRANNÁ VÝCHOVA

V této kapitole si vymežíme pojmy ústavní a ochranná výchova, zasadíme je do současného systému náhradní rodinné péče v ČR a podíváme se podrobněji na jednotlivá zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy se zaměřením na zařízení, která spadají pod ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V kapitole bude dále přiblížena oblast pracovníků a klientely ústavní a ochranné výchovy. Vzhledem k tomu, že tato problematika spadá do oboru etopedie, nejprve si tento obor krátce vymežíme.

Hutyrová (2006, s. 8) vymezuje etopedii jako podobor speciální pedagogiky, který se zabývá „*osobami (děti, mladiství, dospělý) s poruchami chování, emocí, sociálních vztahů a hodnotových orientací, a to ve výchově a vzdělávání, prevenci, poradenství, terapii, sociální rehabilitaci i resocializaci.*“ Podobnou definici uvádí dále např. Vojtová (2008).

Kaleja (2013) uvádí, že obor etopedie je multidimenzionální a interdisciplinární. Přesahuje a spolupracuje tak s dalšími obory, jako je například, psychologie, pedagogika, psychiatrie, penologie, neurologie a sociální práce. Co se týče multidimenzionality, předmětem etopedie jsou i takové oblasti jako je etiologie poruch chování, diagnostika, prevence, terapie, systém škol a zařízení a spolupráce s příslušnými orgány.

1.1 Ústavní výchova

Ústavní výchova je jedna z forem náhradní rodinné péče. Za předpokladu, že je ohrožena řádná výchova a příznivý vývoj dítěte a rodič či jiná osoba odpovědná za výchovu nemá možnost nebo se nechce o dítě postarat, je nutné zavést opatření na ochranu dětí, které vymezuje zákon 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Jedním z těchto opatření na ochranu dítěte je právě nařízení ústavní výchovy. Návrh na nařízení ústavní výchovy je povinen podat obecní úřad. Obecní úřad dále podává návrh na zrušení ústavní výchovy a přemístění dítěte z jednoho zařízení do druhého (Zákon 359/1999 Sb.).

K ústavní výchově se dále vyjadřuje Občanský zákoník 89/2012 Sb., a to o něco podrobněji než zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Občanský zákoník uvádí, že pokud je dítě vážně ohroženo po stránce tělesné, rozumové či duševní nebo pokud je ohrožen jeho řádný vývoj nebo výchova, může soud nařídit ústavní výchovu. Vždy je ale primárně zvážena možnost jiné formy náhradní rodinné péče. Jestliže se rodiče nemohou ze závažného

důvodu o dítě postarat, může soud zasáhnout tak, že umístí dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. V Občanském zákoníku je dále důležitý dodatek, že nedostatečná bytová a majetková situace rodičů není ještě důvodem pro nařízení ústavní výchovy, jestliže po ostatních stránkách je o dítě řádně postaráno.

Pokud dojde k nařízení ústavní výchovy, soud stanoví, do jakého zařízení bude dítě umístěno. Přihlíženo bývá k zájmům dítěte a k doporučení orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Soud se snaží dítě umístit co nejbližší místa bydliště rodičů či jiných blízkých osob dítěte, a to i za předpokladu, že soud jedná o přemístění z jednoho zařízení do druhého (Zákon 89/2012 Sb.).

Ústavní výchova může být nařízena nejdéle na tři roky, lze ji však před uplynutím této doby prodloužit, pokud je to nutné. Prodloužení lze provést opakovaně. V tomto případě je soud povinen minimálně jednou za půl roku případ přezkoumat. Ústavní výchova může trvat až do dovršení zletilosti dítěte a v odůvodněných případech ji lze prodloužit až do roku devatenáctého. Pokud zaniknou důvody pro setrvání dítěte v ústavní péči, soud co nejdříve ústavní výchovu zruší a určí následnou formu péče o dítě. Pokud bylo dítě osvojeno, ústavní výchova zaniká (Zákon 89/2012 Sb.).

1.2 Ochranná výchova

Ochranná výchova je jedním z opatření, které může soud uložit osobě mladší 15 let nebo mladistvému (dítě starší 15 let, které nedovršilo 18 roku věku), který spáchal čin, jenž je v trestním zákoníku vymezen jako trestný (Zákon 218/2003 Sb.).

Osobě mladší 15 lze uložit ochrannou výchovu, pokud to odůvodňuje povaha spáchaného činu jinak trestného a pokud je zároveň nutné zajištění řádné výchovy této osoby. Ochranná výchova je uložena dítěti staršímu 12 let a zároveň mladšímu 15 let, jenž se dopustilo činu, za který lze udělit dle trestního zákoníku výjimečný trest (Zákon 218/2003 Sb.).

Mladistvému lze udělit za spáchání činu, který je podle trestního zákoníku trestným, trestní opatření, výchovné opatření nebo ochranné opatření. Jedním z možných ochranných opatření je právě ochranná výchova. Ochrannou výchovu lze udělit za předpokladu, že není mladistvému poskytnuta řádná výchova v jeho vlastní rodině nebo v rodině, ve které žije. Ochranná výchova může být dále udělena těm mladistvým, u kterých byla výchova nějakým způsobem zanedbána a těm, kteří žijí v takovém prostředí, které nezaručuje náležitou

výchovu a nestačí zde uložení výchovných opatření. Účelem ochranné výchovy je dále vytvořit vhodné podmínky pro sociální a duševní rozvoj klienta. Ochrana je zde jednak ve smyslu ochrany jedince před sebou samým a před napácháním další škody na své osobě, ale také jako ochrana společnosti. Ochranná výchova mívá také převýchovný až sankční charakter (Zákon 218/2003 Sb.; Křístek, 2017).

Zákon 218/2003 Sb. dále uvádí možnost přeměny ústavní výchovy na ochrannou výchovu a naopak. Tento zákon stanovuje, že pokud lze předpokládat, že nejsou k převýchově dále nutná omezení vyplývající z ochranné výchovy a zároveň ještě nepominuly všechny okolnosti, kvůli kterým byla ochranná výchova uložena, může být soudem ochranná výchova přeměněna na ústavní. Zákon dále uvádí, že obdobným způsobem se postupuje, pokud je nutné přeměnit ústavní výchovu na ochrannou.

Ochranná výchova je podrobněji vymezena v zákoně 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže). Tento zákon vymezuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy, které jsou uvedené v trestním zákoníku.

1.3 Postavení ústavní a ochranné výchovy v systému NRP

Pokud je dítěti nařízena ústavní výchova nebo uložena výchova ochranná, je vychováváno mimo rodinu. Vymežíme si tedy, kde má ústavní a ochranná výchova místo v systému náhradní rodinné péče.

Náhradní rodinnou péčí lze definovat jako péči, u které je dítě svěřeno jiné osobě či instituci, než je alespoň jeden z jeho rodičů. Náhradní rodinná péče je vždy stanovena soudem a je vymezena zákonem 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Lze ji rozdělit na dva typy. Prvním typem je náhradní péče rodinného typu, kam spadá osvojení, pěstounství, svěřenectví a poručnictví. Druhým typem je výchova ústavní, která je realizována v konkrétních zařízeních (Trnková, 2018).

Ústavní výchovu lze organizačně rozdělit mezi rezort zdravotnictví, školství a rezort práce a sociálních věcí. Pod tyto rezorty spadají jednotlivá zařízení. Pod rezort zdravotnictví patří dětské domovy pro děti do 3 let. Pod ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) spadají školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, kterými jsou dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy a výchovné ústavy. Pod rezort práce

a sociálních věcí lze zařadit zařízení sociálních služeb, a to konkrétně domovy pro osoby se zdravotním postižením a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (Trnková, 2018).

Specifické postavení má v systému náhradní rodinné péče ochranná výchova. Ta je právně vymezena především v zákoně 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) a dále v zákoně 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči v těchto zařízeních.

Ochranná výchova tedy není přímo formou náhradní rodinné péče, ale může být uložena i dítěti s nařízenou ústavní výchovou. Ochranná výchova také může být přeměněna na ústavní výchovu a bývá realizována ve školských zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Proto považujeme za vhodné ji do této podkapitoly zařadit. Pro lepší přehlednost zde uvádíme tabulku se zařízeními ústavní a ochranné výchovy dle jednotlivých rezortů.

Tabulka č. 1: *Zařízení ústavní a ochranné výchovy*

	Ústavní výchova		Ústavní a ochranná výchova		
MŠMT	Dětský domov		Dětský domov se školou	Výchovný ústav	Diagnostický ústav
MPSV	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc			
MZ	Dětský domov pro děti do 3 let				

(Trnková, 2018)

1.4 Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy jsou legislativně ukotvena v zákoně 109/2002 Sb., o ústavní a ochranné výchově ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Do zařízení bývají umísťovány osoby zpravidla ve věku 3 až 18 let. Za předpokladu, že daná osoba studuje, může v zařízení setrvat až do 26 let. Účelem těchto zařízení je poskytnutí náhradní péče dětem s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochranou výchovou a dětem s nařízeným *předběžným opatření*¹. V těchto zařízeních může být dále poskytnuta péče dětem, které nejsou českými občany. Zařízení jsou také určena dětem s mentálním, tělesným a smyslovým postižením, dětem s vadami řeči a dětem s více vadami, kterým byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Zařízení je povinno těmto dětem zajistit vhodné podmínky. Péče v zařízeních se zajišťuje na podkladě rozhodnutí soudu. Zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy jsou diagnostický ústav, dětský domov, dětský domov se školou a výchovný ústav. Tento zákon dále upravuje preventivně výchovnou péči a činnost středisek výchovné péče (Zákon 109/2002, Sb.).

Diagnostický ústav

Diagnostický ústav je zařízení, které má několik základních funkcí. První z nich je funkce diagnostická, jež spočívá v detailní diagnostice klienta v oblasti pedagogické a psychologické. Dalším úkolem diagnostického ústavu je vzdělávání klientů s ohledem na jejich specifické vzdělávací potřeby. Zařízení má také funkci terapeutickou, kde mohou být předmětem zájmu sociální vztahy a chování dítěte. Dále má funkci výchovnou a sociální. Důležitým úkolem diagnostického ústavu je spolupráce s orgánem sociálně-právní ochrany dětí a dalšími zařízeními ústavní a ochranné výchovy. Na základě komplexního posouzení stavu klienta, vypracovává diagnostický ústav diagnostickou zprávu s doporučením, jak dále postupovat. Soudu je poté předáno doporučení, zda je pro dítě vhodné následné umístění do zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, či svěřeni do péče rodičům nebo jiné odpovědné osoby. Toto se netýká dětí, které byly přijaty do diagnostického ústavu na základě žádosti odpovědné osoby (Zákon 109/2002 Sb.).

¹ Předběžné opatření je nařízení, které dočasně řeší určité poměry, než je vydáno konečné rozhodnutí v této věci (Zákon 99/1963 Sb.).

Dítě bývá do diagnostického ústavu umísťováno na 8 týdnů. Do diagnostického ústavu mohou být umísťovány děti od 3 do 18, případně 19 let. Diagnostický ústav poskytuje krátkodobě péči dětem z jiných zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, které jsou na útěku. V tomto zařízení jsou zřizovány výchovné skupiny a to nejméně 3, které jsou členěné podle pohlaví nebo věku. Výjimečně může být také zřízena jedna výchovná skupina pro dlouhodobou péči o děti. Toto se týká například dětí, které v místě diagnostického ústavu chtějí dokončit vzdělání nebo dětí, u kterých probíhá psychologická nebo speciálně-pedagogická péče, v které by bylo vhodné pokračovat. Výchovné skupiny jsou pro 4 až 8 dětí. Při diagnostickém ústavu jsou pro děti zřizovány školní třídy. Pro děti s ukončenou povinnou školní docházkou jsou zřizovány takzvané diagnostické třídy, ve kterých jsou připravovány na budoucí povolání (Zákon 109/2002 Sb.).

Dle Křístka (2017) lze diagnostické ústavy v České republice rozčlenit na diagnostické ústavy pro chlapce a dívky od 3 let do ukončení povinné školní docházky, tedy dětské diagnostické ústavy a diagnostické ústavy zvláště pro chlapce a pro dívky po ukončení povinné školní docházky, což jsou diagnostické ústavy pro mládež.

Dětský domov

Dětský domov je určen pro děti s nařízenou ústavní výchovou. Děti, kterou jsou do dětského domova umísťovány by měly být bez závažnějších poruch chování. Jsou zde zpravidla umístěny děti od 3 do 18 let. Dále tu mohou být umístěny nezletilé matky s dětmi a mladí dospělí, a to až do 26 let, kteří se připravují na výkon povolání. Při dětských domovech nejsou zřízeny školy, tudíž děti navštěvují školy v okolí domova. Dětem by zde měla být poskytována péče, pokud možno co nejbližší rodinné výchově. Jsou zde zřizovány 2 a 6 rodinných skupin v počtu 6 až 8 dětí na skupinu. V rodinné skupině jsou většinou chlapci a dívky, a to v různém věku. Sourozenci jsou obvykle zařazováni do stejné rodinné skupiny (Zákon 109/2002 Sb.).

Dětský domov se školou

Dětský domov se školou pečuje o děti s uloženou ochranou výchovou a o děti s nařízenou ústavní výchovou, které mají závažné poruchy chování nebo mají přechodnou či trvalou duševní poruchu a potřebují speciální výchovně léčebnou péči. Dětský domov se školou je dále určen nezletilým matkám, které splňují výše uvedené požadavky a jejich dětem. Obvykle jsou zde umísťovány děti od 6 let do ukončení povinné školní docházky. V dětském domově se školou je zřizováno 2 až 6 rodinných skupin v počtu 5 až 8 dětí. Jestliže důvody, pro které bylo dítě do dětského domova se školou umístěno, ustanou, může navštěvovat školu, která není součástí tohoto zařízení. Pokud dítě kvůli závažné poruše v chování nemůže navštěvovat střední školu mimo zařízení, je přeřazeno do výchovného ústavu (Zákon 109/2002 Sb.).

Výchovný ústav

Výchovný ústav je zařízení pro děti starší 15 let a nezletilé matky s nařízenou ústavní výchovou, které mají závažné poruchy chování nebo přechodnou či trvalou duševní poruchu, která vyžaduje výchovně léčebnou péči. Dále je určen pro děti od 15 let a nezletilé matky s uloženou ochrannou výchovou. Do výchovného ústavu mohou být umístěny děti od 12 let s uloženou ochranou výchovou nebo nařízenou ústavní výchovou, které vykazují natolik závažné poruchy chování, že je nelze umístit do dětského domova se školou. Výchovný ústav je členěn na výchovné skupiny. Těchto skupin může být zřízeno nejvíce 6 a to v počtu 5 až 8 dětí na skupinu. Součástí výchovného ústavu bývá základní nebo speciální škola a lze zde zřídit také školu střední (Zákon 109/2002 Sb.).

Zákon 109/2002 Sb. také uvádí, že v zařízeních pro děti s uloženou ochrannou výchovou jsou stavební úpravy budov, které by měly zabránit útěku dětí z těchto zařízení. V zařízeních může být dále využívána audiovizuální technika, která má napomoci při zajišťování bezpečnosti klientů, zaměstnanců a majetku.

Za zmínku dále stojí to, že ačkoliv dle zákona 109/2002 Sb. se mluví o školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy, MŠMT či Národní ústav pro vzdělávání v některých případech hovoří o ústavních zařízeních, za které považuje i zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, jako je například výchovný ústav (Databáze ústavní výchovy, 2018; Národní ústav pro vzdělávání, 2016).

1.5 Pracovník ve školském zařízení ústavní a ochranné výchovy

V zařízeních ústavní a ochranné výchovy jsou zaměstnaní pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci. Pedagogický pracovník je osoba, jejíž náplní práce je přímá vyučovací, přímá výchovná, přímá speciálněpedagogická nebo přímá pedagogicko-psychologická práce. Pedagogický pracovník zaměstnaný v zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy musí mít odbornou a pedagogickou způsobilost a nebyl nikdy pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin. Pedagogický pracovník dále musí splňovat psychickou bezúhonnost. Při vyšetření psychické bezúhonnosti jsou zjišťovány anamnestické údaje, intelekt, pozornost, struktura a dynamika osobnosti, hodnotová a zájmová orientace a postoje daného jedince k vykonávání práce v zařízení. Dalšími požadavky na splnění předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka je způsobilost k právním úkonům, zdravotní způsobilost a znalost českého jazyka, není-li uvedeno jinak. Nepedagogickým pracovníkem je zaměstnanec zařízení, jehož náplní zaměstnání je jiná než náplň pedagogických pracovníků. Tento zaměstnanec musí mít pro vykonávané činnosti odpovídající kvalifikaci (Zákon 109/2002 Sb.; Zákon 563/2004 Sb.; Vyhláška 60/2006 Sb.).

Mezi pracovníky zařízení ústavní a ochranné výchovy, kteří zajišťují přímou péči o klienty můžeme najít speciální pedagogy – vychovatele, speciální pedagogy – etopedy, speciální pedagogy – učitele, asistenty pedagoga, sociální pracovníky a psychology (Zákon 563/2004 Sb.).

1.6 Klientela školských zařízení ústavní a ochranné výchovy

Jak již bylo popsáno ve výše uvedeném textu, školská zařízení ústavní a ochranné výchovy jsou určena zejména pro osoby věku 3 až 18 let, kterým byla uložena ochranná výchova nebo nařízena výchova ústavní a dále dětem, kterým bylo nařízeno předběžné opatření. Do diagnostického ústavu mohou být také přijímány děti na dobrovolný pobyt (Zákon 19/2002 Sb.).

Ačkoliv jsme si vědomi toho, že každý klient je individuální osobnost a nelze klienty zařízení ústavní a ochranné výchovy zjednodušeně kategorizovat, považujeme za vhodné přiblížit alespoň některá specifika, která se mohou u klientů těchto zařízení objevit.

Klienti v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy mohou mít problematické chování. Klasifikujeme si zde proto stručně poruchy chování. *Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů, 10. revize* (dále jen MKN-10) uvádí poruchy chování v podkapitole *Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání (F90-F98)*. Poruchy chování jsou zde definovány jako „opakované a přetrvávající agresivní, asociální nebo vzdorovité chování“, které trvá šest měsíců nebo déle. MKN-10 upozorňuje, že se nejedná o běžné „zlobení“ typické pro daný věk dítěte. Konkrétním příkladem problematického chování může být praní se, krádeže, pyromanství, nadměrné lhaní, chození za školu či výbuchy vzteku a vzdor (MKN-10).

MKN-10 dělí poruchy chování na následující:

F91 Poruchy chování:

- *F91.0 Porucha chování vázaná na vztahy v rodině* – porucha v chování se projevuje výhradně v rodinném prostředí či ve vztahu k členům rodiny
- *F91.1 Nesocializovaná porucha chování* – poruchové chování jedinec vykazuje samostatně bez spolupráce s dalším jedincem; při této poruše bývají narušeny vztahy s vrstevníky
- *F91.2 Socializovaná porucha chování* – jedinci s touto diagnózou vykazují problematické chování spolu se skupinou dalších delikventů; má příznivější prognózu než nesocializovaná porucha chování
- *F91.3 Opoziční vzdorovité chování* – spíše u mladších dětí; je zde výrazná především vzdorovitost a neposlušnost, nebývá přítomna výraznější agresivita
- *F91.8 Jiné poruchy chování*
- *F91.9 Porucha chování nespecifikovaná*

Problematické chování můžeme dělit také na disociální, asociální a antisociální. Nejlehčí formou je chování disociální. Jedná se o mírnější porušování kázně, vzdor a negativismus, která lze však přiměřenými pedagogickými a výchovnými postupy zvládnout. Asociální chování zasahuje také do sociálních vztahů, a to především po stránce mravní, nedochází zde však k porušování právních norem. Nejtěžší formou je chování antisociální, kde už k porušování právních norem dochází. Toto chování lze také nazývat jako delikvenci (Vojtová, 2008).

V zařízeních ústavní a ochranné výchovy se dále můžeme setkat s dětmi se syndromem CAN (z anglického Child Abuse and Neglect). Syndrom CAN je překládán jako „*syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte*“ (Kaliba, 2015, s. 123). Může se jednat o tělesné týrání, kterým je například nepřiměřené bití, kopání do dítěte, třesení, škracení, tahání za vlasy, pálení ale také intoxikace alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Další formou týrání je týrání psychické. Tím je například verbální napadání, zesměšňování, výhrůžky, citové vydírání, nepřiměřené zatěžování dítěte povinnostmi, násilná izolace nebo opovrhování dítětem. Další formou syndromu CAN jsou důsledky sexuálního zneužívání. To zahrnuje bezkontaktní formu, kterou může být obnažování či masturbace před dítětem, nucení dítěte sledovat soulož nebo pornografický materiál a komunikace s dítětem obsahující sexuální podtext. Kontaktní formou sexuálního zneužívání je osahávání a líbání intimních partií dítěte, nucení dítěte dotýkat se svých nebo pachatelových pohlavních orgánů, znásilnění nebo sexuální styk s dítětem. Poslední kategorií syndromu CAN je zanedbávání. Zanedbávání je nedostatečná péče o dítě, při které nejsou zabezpečeny jeho fyziologické a emocionální potřeby a výchova.

Klienti zařízení ústavní a ochranné výchovy často pocházejí z problematičtějšího rodinného prostředí. Dle Janského (2014) pocházejí klienti často z rozvedených či rozvrácených rodin, rodin, ve kterých je některý z členů závislý na alkoholu nebo jiných návykových látkách, z rodin, ve kterých se vyskytuje kriminalita nebo například z ekonomicky slabých rodin.

Dále je nutné nezapomínat na to, že klienty jednotlivých zařízení mohou být také děti s postižením mentálním, tělesným nebo smyslovým, s vadami řeči nebo více vadami, děti s poruchami autistického spektra, děti se specifickými poruchami učení, ADHD nebo s psychiatrickou diagnózou. Tyto diagnózy jsou podrobněji definovány v MKN-10 (Zákon 109/2002 Sb.; MKN-10).

2 SOUČASNÝ STAV ÚSTAVNÍ A OCHRANNÉ VÝCHOVY V ČR

V této kapitole se podíváme na současný stav ústavní a ochranné výchovy v České republice. Shrneme si zde počty jednotlivých typů zařízení napříč kraji ČR a počty klientů. Dále přiblížíme aktuální témata vyskytující se na poli ústavní a ochranné výchovy v ČR.

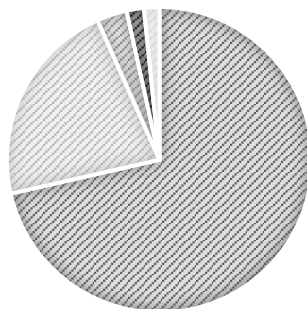
Jak již bylo popsáno v první kapitole této práce, zařízení ústavní a ochranné výchovy jsou rozmístěna do třech rezortů a to MŠMT, MZ a MPSV. Pro účely této práce jsme se rozhodli zaměřit na zařízení podle zákona 109/2002 Sb. tudíž se následující informace a údaje budou vztahovat především k těmto zařízením (Trnková, 2018).

2.1 Statistické údaje

Virtuální knihovna NRP uvádí, že počty dětí v zařízeních klesají. K 31.12.2018 žilo mimo svou biologickou rodinu celkem 21 454 dětí, z toho 6 018 dětí ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy (Virtuální knihovna NRP, 2018).

ÚDAJE K 31.12.2018

- Děti v náhradní rodinné péči: 19 626
- Děti ve školských zařízeních ústavní a ochranné výchovy: 6 018
- Děti v dětských domovech pro děti do 3 let: 876
- Děti v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc: 504
- Děti v domovech pro osoby se zdravotním postižením: 448

(Virtuální knihovna NRP, 2018)

O něco aktuálnější a podrobnější údaje vztahující se ke školským zařízením pro výkon ústavní a ochranné výchovy lze najít na webových stránkách Českého statistického úřadu (ČSU). Tato data jsou aktuální pro školní rok 2018/2019. Celkový počet klientů ve všech zařízeních byl pro toto období 6 394. Z toho v dětských domovech 4 248, v dětských domovech se školou 759, ve výchovných ústavech 993 a v diagnostických ústavech 394. Za posledních deset let klesl počet dětí a mládeže v těchto zařízeních o 18,2 % (Český statistický úřad, 2019).

Český statistický úřad (2019) dále uvádí statistiku týkající se dětských domovů. Z již výše uvedených 4 248 klientů bylo v období školního roku 2018/2019 v dětských domovech 2 030 dívek a 2 228 chlapců. Z celkového počtu bylo v tomto období v domovech umístěno 64 cizinců. ČSI dále uvádí rozdělení klientů dle vzdělání. Pro toto období bylo v domovech 484 klientů před zahájením povinné školné docházky, 2 632 klientů plnící povinnou školní docházku, 1 132 klientů po ukončení povinné školní docházky, 980 klientů ve středním vzdělávání mimo zařízení a 76 klientů na VOŠ nebo VŠ.

Databáze ústavní výchovy (2019) uvádí seznam všech školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v České republice. Pod jednotlivá zařízení často organizačně spadají také střediska výchovné péče či odlehlá a detašovaná pracoviště. Některá zařízení organizačně spadají pod jednu instituci. Takovým zařízením je například *Výchovný ústav, dětský domov se školou, střední škola, základní škola a školní jídelna, Počátky, Horní 617*, nebo *Diagnostický ústav pro mládež, dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Ostrava – Kunčičky*. Z tohoto důvodu bylo obtížné určit přesné počty jednotlivých školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. V následující tabulce jsou uvedené počty jednotlivých zařízení dle krajů.

Tabulka č. 2: *Zařízení ústavní a ochranné výchovy dle jednotlivých krajů*

Kraj	DD	DDŠ	DÚ	VÚ	Celkem
Praha	3	1	4	1	9
Středočeský	17	4	0	2	23
Ústecký	18	4*	0	5*	24
Liberecký	6	3	1	0	10
Pardubický	6	1	0	1	8
Královehradecký	7	3	1	2	13
Olomoucký	11	2	1	2	16
Moravskoslezský	18	3*	2*	2	24
Zlínský	12	1	0	1	14
Jihomoravský	11	1*	2	3*	16
Vysočina	9	2*	0	3*	13
Jihočeský	9	1*	1*	1	11
Plzeňský	7	2*	1	2*	11
Karlovarský	3	1	0	0	4
	137	29	13	25	196(204)

*v tomto kraji jsou zařízení, které organizačně náleží k jinému zařízení

(Databáze ústavní výchovy, 2019)

Z tabulky lze vyčíst, že je v České republice 137 dětských domovů, 29 dětských domovů se školou, 13 diagnostických ústavů a 25 výchovných ústavů. Celkem by tedy bylo v ČR 204 zařízení. Jelikož ale některá zařízení organizačně spadají společně pod jiná, institucí je celkem 196. Plné názvy jednotlivých zařízení lze najít v příloze č. 3. Zařízení, které organizačně náleží k jinému zařízení, jsou označeny znakem *.

2.2 Aktuální trendy

Jedním z nejaktuálnějších trendů na poli nejen ústavní a ochranné výchovy, ale také v oblasti ústavní péče v jiných rezortech, než je MŠMT je snaha o deinstitucionalizaci. Jak již bylo uvedeno, statistické údaje Virtuální knihovny NRP ukazují na pokles počtu dětí v zařízeních. Čísla jsou ale stále poměrně vysoká (Virtuální knihovna NRP, 2018).

K tématu deinstitucionalizace v ústavních zařízeních se vyjadřuje například organizace *Liga lidských práv*. Z neziskových organizací, které se snaží o rozvoj a podporu péstounské a hostitelské péče lze uvést organizaci *Děti patří domů* (Liga lidských práv, 2007; Děti patří domů, 2020).

Aktuálními tématy ústavní a ochranné výchovy se zabývá mimo jiné Národní ústav pro vzdělávání, který vydal několik sborníků z konferencí týkající se této problematiky. Jedním z nich je sborník z konference z roku 2015 s názvem *Kvalita péče o děti v ústavní výchově*. Ve sborníku lze nalézt témata jako je vliv náhradní rodinné péče na dospělé bývalé klienty ústavních zařízení, shrnutí ústavní a ochranné výchovy za posledních deset let, tedy od roku 2005 do roku 2014 a dva příspěvky týkající se ústavní výchovy na Slovensku. Dále lze uvést sborník z konference *Prevence v kontextu ústavní výchovy* z roku 2017. Je zde například příspěvek o spolupráci rodiny dítěte a ústavního zařízení, intervence ve školském prostředí jako prevence rizikového chování, či prevence rizikového chování při opouštění náhradní rodinné výchovy. Nejnovějším je sborník z konference *Možnosti práce s dětmi s poruchami (v) chování v ústavní výchově* (2019). Tento sborník obsahuje příspěvky týkající se práce s klienty ústavních zařízení. Jsou zde praktická doporučení, jak pracovat například s klienty se závislostí, s agresivními klienty či s delikventními klienty. Sborník dále obsahuje příspěvky týkající se začleňování klientů ústavních zařízení do společnosti, příspěvky zabývající se problematikou motivace v prostředí ústavní výchovy nebo například syndromem vyhoření u pracovníků těchto zařízení.

Jedním z nejnovějších ucelených doporučení, jak pracovat s klienty v zařízeních ústavní a ochranné výchovy jsou *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče* z roku 2018. Tento dokument navazuje na standardy z roku 2015. Standardy kvality byly vydány za účelem nastavení srovnatelné kvality péče o klienty zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče po celé ČR. Jsou zde kritéria kvality poskytování péče rozdělená do jednotlivých oblastí. Těmi je například oblast výchovně – vzdělávací či

oblast organizační. Mezi konkrétnější doporučení patří například přistupování ke klientům s ohledem na jejich rodinnou situaci a individuální potřeby, podporování a udržování vztahů s rodinou a blízkými klienta, práce s klientem v kontextu jeho životního příběhu a důraz na naplňování nejen fyziologických ale také psychických potřeb. Dále je zde doporučení, aby bylo klientovi umožněno více se podílet na rozhodování o vlastním životě a přijímání odpovědnosti za svůj život. Důraz je kladen také na práci s klienty opouštějící zařízení a přípravu na samostatný život. Doporučeno je také začleňování dětí z institucionálních zařízení mezi ostatní děti například v rámci volnočasových aktivit. Zvláště jsou vymezeny standardy pro ústavní a ochrannou výchovu a zvláště pro preventivně výchovnou péči (Myšková a kol., 2018).

Dodržování standardů kvality kontroluje Česká školní inspekce. Na základě inspekci v jednotlivých zařízeních vydala tematickou zprávu s názvem *Kvalita výchovně-vzdělávací činnosti v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy* (Česká školní inspekce, 2017).

Téma ústavní a ochranné výchovy se čas od času také objeví v českých médiích. Zajímavý výzkum na toto téma provedl Národní ústav pro vzdělávání. Konkrétně se jednalo o *Analýzu mediálního obrazu ústavní výchovy*, a to za období 1.1.2010 – 31.12.2015. Ve výzkumu bylo analyzováno 396 článků z českých médií. Z analýzy vyplývá, že se píše především o dětských domovech a výchovných ústavech. O dětských domovech se často psalo v pozitivním kontextu a o výchovných ústavech v negativním – média zmiňovala spíše konkrétní případy týkající se klientů na útěku či incidentů ze strany klientů. Média ve svých článcích citovala často ředitele či pracovníky zařízení. Názory a postoje samotných klientů se v článcích většinou nevyskytovaly (Kňapová & Petrenko, 2016).

Co se týče publikací z oblasti etopedie, lze mezi aktuálními uvést knihu Vojtové, Červenky a kol. *Edukační přístupy k dětem v riziku, s problémy a s poruchami v chování* (2017) a kniha *Děti a problémy v chování* (Hutyrová, 2019). Ačkoliv tyto knihy se nezaměřují přímo na práci v prostředí zařízení ústavní a ochranné výchovy, lze je využít i při práci s klienty těchto zařízení.

VÝZKUMNÁ ČÁST

3 VÝZKUMNÝ PROBLÉM

V teoretické části práce jsme se obeznámili se systémem ústavní a ochranné výchovy v České republice a aktuálními tématy v této oblasti. Náš výzkum je konkrétně zacílen na aktuální stav ústavní a ochranné výchovy v České republice, a to za období posledních pěti let.

Toto téma jsme si zvolili hned z několika důvodů. Systémem ústavní a ochranné výchovy se v ČR zabývá několik zákonů a vyhlášek a je rozdělen do tří rezortů, kterými jsou MŠMT, MPSV a MZ. Z tohoto důvodu jsme považovali za vhodné podat stručný přehled, který by uceloval informace ze všech těchto zdrojů. Dalším důvodem pro toto téma je zjištění, že bylo napsáno poměrně hodně odborných prací na téma ústavní a ochranné výchovy, avšak nedohledali jsme práci, která by informace z těchto výzkumů a studií shrnula. Cílem naší práce je tedy projít všechny relevantní zdroje a podat stručný přehled zjištění na poli ústavní a ochranné výchovy v ČR.

4 METODOLOGICKÝ RÁMEC VÝZKUMU

Vzhledem k povaze naší práce jsme se rozhodli zpracovat téma *Aktuální stav ústavní a ochranné výchovy v ČR* do přehledové studie. Přehledová studie by se dala charakterizovat jako souhrn informací z více zdrojů na předem určené téma. Cílem však není pouze výtah informací ze zdrojů, ale jakási sumarizace a interpretace těchto informací. Mareš (2013) uvádí deset základních typů přehledových studií. Pro účely této práce jsme si zvolili přehled systematický. Tento typ studie pracuje, pokud možno s úplným souborem prací na určité téma, které byly napsány za určité časové období. Cílem je důkladná analýza těchto prací. Součástí systematického přehledu by také mělo být zhodnocení získaných informací a poukázání na neřešené aspekty daného tématu. Mareš kategorizuje přehledové studie typu systematické review na ty, které pracují s kvantitativními výzkumy (systematic review) a na přehledy kvalitativní (qualitative systematic review). Dále uvádí typ přehledové studie, kterou nazývá jako přehled smíšených studií (mixed studies review). V našem výzkumu budeme pracovat se studii kvantitativními, kvalitativními a smíšenými, tudíž bude naše práce přehledem smíšeným; avšak s charakteristikami systematického přehledu. Těmi je především myšlen fakt, že se pokusíme pracovat s úplným souborem relevantních studií, který systematicky uspořádáme a podrobíme analýze.

4.1 Postup při realizaci přehledu

- Volba tématu přehledové studie
- Volba typu přehledové studie
- Rešerše odborné literatury
- Vyhledání studií na zvolené téma
- Výběr relevantních studií pro přehledovou studii a jejich analýza
- Popis relevantních studií a zpracování informací do srovnávacích tabulek
- Identifikace hlavních charakteristik zvoleného tématu
- Syntetizace získaných charakteristik do větších celků
- Sepsání přehledové studie

(Mareš, 2013)

4.2 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor jsme získali z těchto databází odborných prací:

- Theses
- Repozitář závěrečných prací UK
- Proquest
- EBSCO
- CEEOL
- Google Scholar

Pro výběr výzkumného vzorku, tedy relevantních studií, jsme si určili tato kritéria. Prvním z nich byla povaha výzkumného vzorku. Do výzkumu jsme zařadili magisterské diplomové práce, rigorózní práce, disertační práce a odborné články z výzkumů. Vybrány byly práce za posledních pět let tedy v rozmezí let 2015 až 2019. Tyto práce jsme vybrali na základě předem určených klíčových slov, kterými jsou: **etopedie**, **ústavní výchova** a **ochranná výchova**. Pod klíčovými slovy se objevovaly také práce zabývající se tématy jako je pěstounská péče, ústavní výchova mimo rezort MŠMT či práce týkající se středisek výchovné péče. Po prohlédnutí všech prací, které jsme na základě těchto kritérií získali, jsme se rozhodli ponechat pouze práce, které se zaměřují na ústavní a ochrannou výchovu ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy vymezené zákonem 109/2002 Sb. Důvodem pro toto rozhodnutí byl především fakt, že jsme chtěli podat kvalitní a ucelený přehled prací, které mají společné téma, kterým je ústavní a ochranná výchova v rezortu MŠMT.

Na základě výše popsaných kritérií bylo vybráno celkem 137 prací. Jelikož ale 25 prací nebylo možné dohledat z důvodu nezveřejnění práce na žádost autora (byl nám znám pouze název a abstrakt), byly tyto práce z našeho výzkumu vyřazeny. Dále bylo vyřazeno 10 prací, jejichž cíle či metodologické zpracování nekorelovalo s cíli a metodologií našeho výzkumu. Konečný počet prací zařazených do našeho výzkumu je tedy 102, z toho 90 diplomových prací, 1 rigorózní práce, 2 disertační práce a 9 odborných článků.

4.3 Analýza studií

Konečný vzorek (N=102), jsme následně prostudovali a vytěžili z něj základní informace. Postupovali jsme tak, že byl pročten nejprve abstrakt a obsah prací a poté metodologická část na základě které jsme mohli vytvořit přehled. U každé práce uvádíme název, cíl, popis metodologie a výsledky výzkumu.

4.4 Výsledné studie

Konečný vzorek výsledných studií (N=102) byl kategorizován, a to dvěma odlišnými způsoby. Nejprve byla provedena kategorizace dle typu výzkumné studie a každá kategorie okomentována. Poté byly studie kategorizovány podle témat, kterým se věnovaly a tyto kategorie také okomentovány.

Kategorizace podle typu výzkumné studie:

- Diplomové práce (90)
- Rigorózní práce (1)
- Disertační práce (2)
- Odborné články (9)

Kategorizace podle témat:

- Vzdělávání (7)
- Volný čas (6)
- Příprava na odchod ze zařízení (12)
- Bývalí klienti (8)
- Pracovníci v zařízení (9)
- Intervenční a terapeutické techniky při práci s klienty (10)
- Prostředí zařízení z pohledu klienta (7)
- Vztah mezi klientem a pracovníkem (4)
- Klient ve vztahu k okolí (3)
- Životní perspektivy klientů (4)
- Osobnostní charakteristiky a chování klientů (20)
- Postoje pracovníků k náhradní rodinné péči (3)
- Nezařaditelné (9)

5 PRÁCE S DATY A VÝSLEDKY

5.1 Kategorizace podle typu výzkumné studie

Diplomové práce

Název	Časová disciplinace těl: institut dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo popsat, jak v konkrétním DD pracují s časem a jak ho využívají k dosahování stanovených cílů.
Metoda	Kvalitativní metoda. Ve výzkumu bylo použito zúčastněné pozorování a semistrukturovaný rozhovor s pracovníky DD.
Výsledek	Bylo zjištěno, že konkrétní DD využívá nástroje disciplinace k organizaci, frázování a rytmizování času. Čas dále DD využívá ke stabilizaci a nabytí pocitu jistoty, ke kontrole a dohledu nad dětmi a vyplnění volného času.
Zdroj	Lhotský, J. (2019). <i>Časová disciplinace těl: institut dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 8. října 2019 z: https://is.muni.cz/th/f0h24/Diplomova_prace.pdf .

Název	Hodnotová orientace mladých dospělých po ukončení ústavní výchovy
Cíl studie	Cílem bylo zjistit hodnotovou orientaci mladých dospělých po ukončení ústavní výchovy, kteří žijí v domech na půl cesty a zjistit, jaké hodnotové typy respondenti preferují.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 46 osob ve věku 18 až 26 let využívajících sociální službu dům na půl cesty. Byl použit standardizovaný dotazník Portrait Values Questionnaire (PVQ), který slouží ke zjišťování hodnot.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že respondenty jsou za nejdůležitější považovány hodnotové typy „požitkářství“, „benevolence“ a „samostatnost“. Nejméně preferované hodnotové typy respondentů jsou „konformismus“, „tradice“ a „moc“. Hodnoty „úspěch“, „moc“ a „tradice“ byly více preferovány respondenty mužského pohlaví. Hodnotový typ „stimulace“ je upřednostňován respondenty se základním vzděláním. U respondentů s výučním listem jsou více upřednostňovány hodnoty „úspěch“ a „moc“.
Zdroj	Jarolíková, K. (2019). <i>Hodnotová orientace mladých dospělých po ukončení ústavní výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 8. října 2019 z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/44109/jarol%20C3%ADkov%C3%A1_2019_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Komparace vybraných aspektů koordinované rehabilitace v českých a německých dětských domovech
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak probíhá komplexní péče ve vybraných zařízeních náhradní pobytové péče ve dvou zemích, a to v České republice a Spolkové republice Německo. Hlavními zkoumanými oblastmi byly poskytované služby, sociální rehabilitace, pedagogická rehabilitace, léčebná rehabilitace a pracovní rehabilitace.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byla provedena komparativní analýza české a německé odborné literatury, sborníků, právních předpisů, časopisů, publikací a internetových zdrojů. Analýza byla provedena na 18 českých a 17 německých zdrojích. Data byla zpracována do deseti SWOT analýz. Byly popsány silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby obou systémů.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že charakter poskytovaných služeb je v obou zemích podobný, ačkoliv kvalitativní a kvantitativní nabídka služeb se odvíjí odlišné ekonomické situací zemí. Spolková republika Německo má více propracovanou oblast spolupráce s rodinou, péče o mladistvé opouštějící zařízení a komplexní multidisciplinární péče.
Zdroj	Kuběňová, P. (2019). <i>Komparace vybraných aspektů koordinované rehabilitace v českých a německých dětských domovech</i> . (diplomová práce). Získáno 11. října 2019 z https://theses.cz/id/fqge3t/ .

Název	Kvalita života dětí v dětském domově se školou
Cíl studie	Cílem bylo porozumět tomu, jak se žije dětem v DDS a jak probíhá příprava těchto dětí na odchod z DDS.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byly použity dva dotazníky vlastní konstrukce. Jeden byl určen pro děti a druhý pro pedagogické pracovníky DDS. Výzkumu se zúčastnilo 102 dětí a 37 pracovníků DDS.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že děti jsou spokojeny s prostředím a vybavením DDS, které považují často za lepší než vybavení doma. S volnočasovými aktivitami jsou také spokojeny, chtěly by však mít více volnosti a možnost více rozhodovat o trávení volného času. Dospělé v zařízeních považují za vzor. Na odchod ze zařízení jsou připravovány děti průběžně a je zde snaha předat všechny důležité informace, které se s odchodem pojí.
Zdroj	Skopcová, N. (2019). <i>Kvalita života dětí v dětském domově se školou</i> . (diplomová práce). Získáno 11. října 2019 z https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/74010/SkopcovaN_Kvalita_zivota_AS_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Osamostatňování klientů po ukončení ústavní výchovy
Cíl studie	Cílem bylo zhodnotit, jaký prospěch mají organizace napomáhající klientům opouštějící zařízení ústavní výchovy.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s pěti klienty organizací. Data byla následně rozřazena do kategorií a podkategorií. Byla použita technika „vyložení karet“.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že efektivita pomoci ze strany organizací je ovlivněna délkou spolupráce s klientem a jeho věkem. Organizace se snaží klienty vzdělávat především v ekonomicko-pracovní sféře jako je finanční gramotnost, důležitost práce a jednání s úřady. Organizace pomáhá zajistit ubytování klientů. Dále jim pomáhá pracovat na mezilidských vztazích, zejména vztazích partnerských. Klienti vnímají pomoc organizací jako velmi přínosnou.
Zdroj	Jehličková, N. (2019). <i>Osamostatňování klientů po ukončení ústavní výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 11. října 2019 z https://theses.cz/id/fqge3t/ .

Název	Postoje dívek z výchovných ústavů k přípravě na odchod z ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zanalyzovat názory na odchod z VÚ z pohledu dívek žijících ve VÚ. Dalším cílem bylo popsat, jaká mají dané dívky očekávání od života mimo VÚ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnily tři dívky na hraně zletilosti, s kterými byly provedeny rozhovory. Získaná data byla následně zanalyzována za pomoci interpretativní fenomenologické analýzy (IPA).
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že dívky vnímají přípravu na odchod z VÚ jako užitečnou. Oceňují možnost pomoci ze strany ústavu po odchodu, kterou je pomoc finanční a pomoc se zprostředkováním bydlení. Dívky mají poměrně realistická očekávání na život mimo VÚ a kladou si dosažitelné cíle. Jejich nejčastějšími cíli jsou najít si práci, bydlení a založit rodinu. Dívky si jsou však vědomi, že bude potřeba snaha z jejich strany, aby svých cílů dosáhly.
Zdroj	Kazdová, T. (2019). <i>Postoje dívek z výchovných ústavů k přípravě na odchod z ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 12. října 2019 z https://is.muni.cz/th/j1s27/Diplomova-prace.pdf .

Název	Potřeby absolventů dětských domovů
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat potřeby absolventů DD a to, do jaké míry jsou jejich základní životní potřeby naplňovány.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 5 absolventů DD ve věku 20-30 let. S respondenty byly provedeny polostrukturované rozhovory. Data byla zpracována za pomoci metody vytváření trsů.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že potřeby absolventů nejsou dostatečně naplňovány. Nedostatečně jsou naplněny i základní fyziologické potřeby jako je strava. Dále není dostatečně naplněna potřeba seberealizace.
Zdroj	Koukolová, G. (2019). <i>Potřeby absolventů dětských domovů</i> . (diplomová práce). Získáno 13. října 2019 z https://theses.cz/id/bpc41h/ .

Název	Projevy agresivního chování a hostility u chlapců z výchovného ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zjistit míru agresivity u chlapců umístěných ve VÚ na oddělení pro děti s extrémními poruchami chování.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 30 chlapců umístěných ve VÚ na oddělení pro děti s extrémními poruchami chování a 25 chlapců umístěných ve VÚ s běžným, mírnějším režimem. Respondenti byli ve věku 14 až 17 let. Respondentům byl předložen k vyplnění standardizovaný dotazník „Škála agresivity“. Tento dotazník má tři škály, kterými jsou „fyzická agresivita“, „hněv“ a „hostilita“
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že chlapci z oddělení s mírnějším režimem dosahují nižších výsledků v míře agresivity než chlapci z oddělení pro děti s extrémními poruchami chování, a to na všech třech škálách dotazníku.
Zdroj	Kotalová, P. (2019). <i>Projevy agresivního chování a hostility u chlapců z výchovného ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/44192 .

Název	Přípravenost dětí opouštějících dětské domovy na samostatný život
Cíl studie	Cílem bylo zjistit názory dětí opouštějících DD na jejich připravenost na samostatný život po odchodu z DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 6 respondentů ve věku 15 až 20 let. S respondenty byly provedeny polostrukturované rozhovory.
Výsledek	Z výsledků studie vyplývá, že je zde snaha DD připravit děti na samostatný život. Příprava zahrnuje hospodaření s financemi, možnost vyzkoušet si samostatné bydlení ve cvičném bytě a péči o domácnost. Děti se mohou zapojit do různých projektů zaměřených na pomoc dětem odcházejícím z DD. Děti uvádí, že mají z odchodu obavy. Někteří se necítí na odchod dostatečně připraveni.
Zdroj	Caninczová, N. (2019). <i>Přípravenost dětí opouštějících dětské domovy na samostatný život</i> . (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z https://theses.cz/id/0v1wxh/ .

Název	Rizikové chování dětí na internetu v prostředí výchovného ústavu v kontextu uplatňování jejich práv
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jaké postavení má internet ve VÚ a jakým způsobem ho děti žijící ve VÚ využívají.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 7 klientů VÚ, s nimiž byly provedeny polostrukturované rozhovory. Získaná data spolu s anamnézou klientů a informací od pedagogických pracovníků VÚ byla zpracována do případových studií.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že děti mají přístup k internetu. Děti se cítí omezovány nedostatkem peněz na dobíjení kreditu a nastavenými pravidly používání internetu. Internet využívají především k poslechu hudby, sledování filmů a využívání sociálních sítí, to zejména <i>Facebook</i> a <i>Instagram</i> . Většina dětí uvádí, že se již setkaly s kyberšikanou.
Zdroj	Otrísalová, K. (2019). <i>Rizikové chování dětí na internetu v prostředí výchovného ústavu v kontextu uplatňování jejich práv</i> . (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z https://is.muni.cz/th/q3to8/ .

Název	Speciálně pedagogická podpora rodičovských kompetencí nezletilých matek
Cíl studie	Cílem bylo zjistit, jaká je podpora nezletilých matek v prostředí VÚ a jak jsou zde rozvíjeny jejich kompetence nutné pro samostatný život mimo VÚ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 9 respondentek se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory. Rozhovor byl dále proveden s vychovatelkou VÚ.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že jsou rodičovské kompetence podporovány, avšak některých oblastech mají dívky určité nedostatky. Všechny dívky až na jednu jsou motivovány k práci a považují ji za důležitou. U dívek je snaha o rozvíjení finanční gramotnosti. Hospodaření s penězi je ale pro ně obtížné. Dívky jsou vedeny k péči o hygienu. Dívky nemají příliš dobré povědomí o vhodné stravě pro dítě. Všechny dívky mají ke svým dětem pozitivní vztah, avšak často nedokáží adekvátně reagovat na projevy dítěte.
Zdroj	Petrovská, V. (2019). <i>Speciálně pedagogická podpora rodičovských kompetencí nezletilých matek</i> . (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z https://is.muni.cz/th/y3ih3/?obdobi=4483 .

Název	Spolupráce rodiny a dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jaké konkrétní faktory se podílejí na spolupráci rodiny a DD a v jakých oblastech probíhá podpora.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumník provedl pozorování a analýzu dokumentace tří chlapců žijících v dětském domově, který se specializuje na péči o děti se středně těžkým, těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a poruchami autistického spektra. Z materiálů byly vypracovány kazuistiky za pomoci zakotvené teorie.
Výsledek	Výsledkem práce je popis jednotlivých protektivních a rizikových faktorů, a to na straně osobnosti dítěte, rodiny a DD.
Zdroj	Hromádková, E. (2019). <i>Spolupráce rodiny a dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 17. října 2019 z https://is.muni.cz/th/mh00u/ .

Název	Srovnání hodnotové orientace dospívajících vychovávaných v rodině a v dětském domově
Cíl studie	Cílem bylo prozkoumat, jaká je hodnotová orientace dospívajících a porovnat, zda jsou určité rozdíly mezi skupinou dospívajících v DD a dospívajících z rodin.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byl použit Rokeachův dotazník hierarchie hodnot a Schwartzův dotazník hodnotových portrétů (PVQ). Výzkumu se zúčastnilo 50 dospívajících žijících v DD a 51 dospívajících žijících v rodinách. K analýze dat byl využit Mann-Whitneyův U test.
Výsledek	Výsledky poukazují na poměrně homogenní výsledky obou skupin dospívajících v DD a dospívajících v rodinách.
Zdroj	Račický, J. (2019). <i>Srovnání hodnotové orientace dospívajících vychovávaných v rodině a v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 17. října 2019 z https://is.muni.cz/th/ncvt7/ .

Název	Syndrom CAN u dětí umístěných v zařízeních náhradní výchovné péče
Cíl studie	Cílem bylo charakterizovat syndrom CAN u dětí umístěných v konkrétním VÚ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byla provedena analýza dokumentů tří klientek VÚ. Se dvěma z nich byly provedeny polostrukturované rozhovory. Výzkum byl dále doplněn o rozhovory s pracovníky VÚ. Data byla zpracována do případových studií.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že všechny tři dívky žijící ve VÚ se setkaly s týráním, zneužíváním i zanedbáváním. U všech dívek je patrná počáteční nedůvěra k lidem a citová deprivace. Dívky mají obtíže navazovat zdravé vztahy. Dívky vykazují sexuálně nezdrženlivé chování.
Zdroj	Dolečková, V. (2019). <i>Syndrom CAN u dětí umístěných v zařízeních náhradní výchovné péče</i> . (diplomová práce). Získáno 17. října 2019 z https://theses.cz/id/wrqp2v/ .

Název	Utváření osobnosti a identity dospívajících bez rodičovského vzoru
Cíl studie	Cílem bylo popsat, jak vnímají dospívající žijící v DD, formování vlastní osobnosti a identity.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory se čtyřmi jedinci ve věku 15 až 21 let, kteří žijí v DD. Data byla zpracována pomocí IPA přístupu.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že respondenti v důsledku negativních vzorů rodiny si pro svůj vzor k identifikaci vybírají jiné osoby, než jsou rodiče. U respondentů, kteří jsou v DD již od nízkého věku, byl tímto pozitivním vzorem nejčastěji vychovatel/ka. Společnými specifickými zkušenostmi respondentů je přebírání role rodiče ve formě péče o mladší sourozence a péče o domácnost. Další specifickou zkušeností je negativní identifikace s rodiči a záměna malé sociální skupiny (rodiny) za velkou sociální skupiny (přátele z DD či ze školy).
Zdroj	Palmeová, K. (2019). <i>Utváření osobnosti a identity dospívajících bez rodičovského vzoru</i> . (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z https://is.muni.cz/th/gfsxd/ .

Název	Vliv zátěžové životní zkušenosti na výkon povolání pracovníků ve výchovných zařízeních
Cíl studie	Cílem bylo prozkoumat možnou spojitost mezi prožitou zátěžovou situací v životě jedince a výběrem jeho zaměstnání ve výchovném zařízení.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 8 pracovníků výchovných zařízení, se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory. Data byla analyzována pomocí konstantní komparace.
Výsledek	Všichni respondenti uvedli, že vnímají určitou souvislost s prožitými životními zkušenostmi a výběrem povolání. Toto povolání dále volili proto, že je tato profese baví a že jim přijde práce v oboru etopedie zajímavá a smysluplná.
Zdroj	Hájková, L. (2019). <i>Vliv zátěžové životní zkušenosti na výkon povolání pracovníků ve výchovných zařízeních</i> . (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z https://is.muni.cz/th/oif2f/ .

Název	Význam dětského domova a českých škol v souvislosti s kvalitou života
Cíl studie	Cílem bylo prozkoumat, zda a jakým způsobem byli ovlivněni jedinci, kteří absolvovali povinnou školní docházku během umístění v DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 6 respondentů se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory.
Výsledek	Výzkumník shledal vyšší míru kvality života u respondentů, kteří byli v ústavní péči již před zahájením školní docházky a strávili v ní většinu svého dětství. U těchto respondentů byla patrná větší samostatnost a připravenost na samostatné bydlení.
Zdroj	Jurman, M. (2019). <i>Význam dětského domova a českých škol v souvislosti s kvalitou života</i> . (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z https://is.muni.cz/th/dj0n1/DP_dokoncena-Jurman.pdf .

Název	Vzdělávací úspěšnost mladých dospělých s historií ústavní péče
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jaký význam má vzdělání pro mladé dospělé žijící v ústavní péči a jakým způsobem se jim podařilo být v této oblasti úspěšnými.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 10 respondentů ve věku 18-26 let, kteří studují/studovali, VOŠ či SŠ s maturitou. S respondenty byly provedeny polostrukturované rozhovory.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že k dosažení úspěšnosti ve vzdělávání respondentům napomohly příznivé podmínky k učení, dostatečná podpora a motivace ze strany pracovníků zařízení, učitelů, rodiny a přátel a jejich vlastní postoj, který ke vzdělávání zaujímají.
Zdroj	Volejníková, H. (2019). <i>Vzdělávací úspěšnost mladých dospělých s historií ústavní péče</i> . (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z https://theses.cz/id/fs3a6z/ .

Název	Děti s psychiatrickým onemocněním v prostředí institucionální výchovy – jejich postavení a možnosti pedagogického rozvoje
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat výskyt psychiatrického onemocnění u dětí žijících v institucionálních zařízeních a názory pracovníků v institucionálních zařízeních k této problematice.
Metoda	Smíšený výzkum. Byly zjišťovány počty dětí s psychiatrickým onemocněním v rozmezí let 2012–2016 (u 1320 dětí). Do výzkumu bylo zařazeno 6 zařízení (DD, DDŠ, DDÚ). Dále byly provedeny polostrukturované rozhovory s 19 pracovníky zařízení.
Výsledek	Celkový počet dětí s psychiatrickým onemocněním v rozmezí let 2012-2016 činí 442 (33,5 %). Rozhovory potvrdily nutnost individuálního přístupu.
Zdroj	Fládr, M. (2018). <i>Děti s psychiatrickým onemocněním v prostředí institucionální výchovy – jejich postavení a možnosti pedagogického rozvoje</i> . (diplomová práce). Získáno 20. října 2019 z https://theses.cz/id/xru7lj/STAG88875.pdf .

Název	Důvody umístění dětí do dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo zjistit důvody, pro které dítě bylo umístěno do DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru s pěti dětmi v DD rodinného typu, s pěti zákonnými zástupci jednotlivých dětí a pěti pracovníky DD. Data byla analyzována za pomoci otevřeného kódování a kontrastování.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že děti bývají umístěny do DD na žádost rodičů nebo na základě rozhodnutí soudu.
Zdroj	Novotná, J. (2018). <i>Důvody umístění dětí do dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 20. října 2019 z https://theses.cz/id/a4xif8/Jana-Novotna_Diplomov_prece-1.pdf .

Název	Komunikační schopnosti u klientů dětského domova
Cíl studie	Cílem byl analyzovat komunikační schopnosti dětí žijících v DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 6 klientů DD ve věku 5 až 12 let, se kterými byla provedena orientační analýza jazykových schopností a orientační analýza sluchové a zrakové percepce. Dále byl proveden polostrukturovaný rozhovor s vychovatelem DD týkající se dětí zařazených do výzkumu.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že v DD je k rozvoji komunikačních schopností dětí využívána každodenní komunikace, komunikace v rámci námětových her a logopedická intervence, která je prováděna jednou měsíčně. Mezi logopedem a vychovatelem je nedostatečná komunikace a vychovatel tak neví, jak dále s dětmi na rozvoji komunikačních schopností pracovat. U dětí je nejvíce rozvinu lexikálně-sémantická rovina. U respondentů v předškolním věku je narušená komunikační schopnost. U nejstarších respondentů (12let) jsou komunikační schopnosti na dobré úrovni.
Zdroj	Vaculová, T. (2018). <i>Komunikační schopnosti u klientů dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 23. října 2019 z https://is.muni.cz/th/fdu9g/ .

Název	Kvalita života v podmínkách dětských domovů v kontextu transformace systému péče o ohrožené děti
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit pohled dětí a mladých dospělých žijících v DD na kvalitu života v prostředí DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 21 dětí a mladých dospělých žijících v DD. S respondenty byly provedeny polostrukturované rozhovory. Dále byl proveden rozhovor v rámci ohniskové skupiny. Data byla následně analyzována metodou utváření trsů a kategorizována.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že respondenti ve výzkumu nejsou s kvalitou života v DD vyloženě nespokojeni. Respondenti často srovnávali kvalitu života v biologické rodině a v DD. Respondenti vnímají nedostatky ve fungování DD v častém střídání personálu, v nadměrné kapacitě DD.
Zdroj	Němec, P. (2018). <i>Kvalita života v podmínkách dětských domovů v kontextu transformace systému péče o ohrožené děti</i> . (diplomová práce). Získáno 23. října 2019 z https://theses.cz/id/6ph32x/ .

Název	Pohled dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na přemístění do dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jak vnímají děti přesun ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Ve výzkumu byla použita metoda polostrukturovaného rozhovoru, pozorování a metoda obsahové analýzy. Výzkumu se zúčastnilo 9 respondentů ve věku 11 až 18 let. Data byla analyzována za pomoci otevřeného a axiálního kódování.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že respondenti přemístění do DD vnímají spíše negativně. U respondentů se objevila řada psychických a fyzických obtíží spojených se zátěží, kterou pro ně přemístění do DD představovala.
Zdroj	Vojtěchová, K. (2018). <i>Pohled dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na přemístění do dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 12. října 2019 z https://is.muni.cz/th/tvl5b/Vojtechova_DP.pdf .

Název	Postoje pracovníků v zařízeních ústavní péče k pěstounství lesbických a gay párů
Cíl studie	Cílem bylo zjistit, jaký mají pracovníci ústavního DD postoj k pěstounství homosexuálních párů.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 10 pracovníků DD Olomouckého kraje, s nimiž byly provedeny polostrukturované rozhovory. Data byla analyzována pomocí zakotvené teorie.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že respondenti mají relativně kladný postoj k pěstounství homosexuálních párů.
Zdroj	Plesníková, J. (2018). <i>Postoje pracovníků v zařízeních ústavní péče k pěstounství lesbických a gay párů</i> . (diplomová práce). Získáno 23. října 2019 z https://is.muni.cz/th/muy85/?fakulta=1423 .

Název	Prevence rizikového chování v dětském domově
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak probíhá intervence eliminace rizikového chování v DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkum se zúčastnilo 9 pracovníků pěti DD, se kterými byl proveden polostrukturovaný rozhovor. Dále byla provedena analýza dokumentů jednoho klienta DD. Zjištěné informace byly zpracovány formou kazuistiky.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že ve všech pěti DD se určitým způsobem realizují programy prevence. Jedná se například o programy na prevenci šikany a kyberšikany. Všichni respondenti považující za nejvhodnější prevenci rizikového chování aktivní trávení volného času a vhodný výběr volnočasových aktivit pro děti.
Zdroj	Šprincová, M. (2018). <i>Prevence rizikového chování v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/zh5q11/ .

Název	Prosociální chování u dětí a mládeže vyrůstající v dětském domově
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat prosociální chování u dětí a mladistvých, kteří vyrůstají v DD.
Metoda	Kvantitativní metoda. Bylo provedeno dotazníkové šetření. Výzkumu se zúčastnilo 129 respondentů ve věku 10 až 25 let z několika DD ve Zlínském kraji. K měření prosociálních tendencí byl použit Dotazník prosociálních tendencí (DX) a Child Altruism Inventory (CAI).
Výsledek	Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že prosociální tendence respondentů nesouvisí s jejich věkem ani délkou pobytu v DD. Dále se ukázala souvislost mezi altruistickou orientací a délkou pobytu v DD. Respondenti, kteří pobývají v DD déle vykazují nižší altruistickou orientaci
Zdroj	Krajčová, K. (2018). <i>Prosociální chování u dětí a mládeže vyrůstající v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/43101 .

Název	Příčiny umístování dětí do ústavní péče z pohledu jejich rodičů
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit pohled rodičů na umístění jejich dětí v ústavním zařízení
Metoda	Kvalitativní výzkum. Byly provedeny rozhovory s 10 respondenty. Data byla zpracována za pomoci metody narativní rekonstrukce.
Výsledek	Výsledkem výzkumu je subjektivní pohled respondentů na příčiny odebrání jejich dětí. Respondenti připouští, že odebrání dětí bylo ve všech případech z důvodu jejich selhání ve výchově. Jednalo se o užívání návykových látek, neschopnost ekonomického zabezpečí či zanedbávání.
Zdroj	Reitzová, H. (2018). <i>Příčiny umístování dětí do ústavní péče z pohledu jejich rodičů</i> . (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/101818/120312138.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Reflexe aktuální sociální situace z pohledu bývalých klientů výchovného ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak bývalí klienti VÚ vnímají svou sociální situaci se zaměřením na oblast bydlení, zaměstnání, vztahů a trávení volného času.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 10 bývalých klientů VÚ ve věku 19 až 24 let, se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že respondenti, kteří mají zázemí v rodině nevyvíjí přílišnou snahu se osamostatnit. Jejich finanční situace je nestabilní. Respondenti tráví volný čas spíše pasivně či s vrstevníky.
Zdroj	Holba, L. (2018). <i>Reflexe aktuální sociální situace z pohledu bývalých klientů výchovného ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/nlxmlv/?lang=sk .

Název	Rizika syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků v dětském domově se školou
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat názory a pohledy pracovníků DDŠ Ostrava – Kunčice na pracovní podmínky tohoto zařízení ve vztahu k syndromu vyhoření.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 12 pracovníků DDŠ Ostrava – Kunčice, se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory. Data byla analyzována za pomoci metody vytváření trsů a metody prostého výčtu.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že pracovníci DDŠ Ostrava – Kunčice jsou ve své práci převážně spokojeni a vidí v ní určitý smysl. Pracovníci kladně hodnotí organizaci práce. Jako negativum vidí nadměru administrativních povinností. Dle respondentů se v daném zařízení řeší problémy otevřeně a probíhají tam pravidelné porady, intervence a supervize. Respondenti uvádí jakožto jejich osobní prevenci syndromu vyhoření aktivní trávení volného času, například formou sportu.
Zdroj	Příbylová, B. (2018). <i>Rizika syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků v dětském domově se školou</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/sld1mx/ .

Název	Rodina v představách o vlastní budoucnosti u dospívajících z dětských domovů
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit představu o budoucí rodině u dospívajících z DD a dospívajících vyrůstajících v rodině.
Metoda	Kvalitativní výzkum. Byly provedeny rozhovory s 6 respondenty žijícími v DD a s 6 respondenty žijící ve své biologické rodině.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že se představy o své budoucí rodině v obou skupinách liší. Respondenti z DD vnímají rodinu spíše jako instituci. Chybí zde emoční představa rodiny.
Zdroj	Henyšová, Ž. (2018). <i>Rodina v představách o vlastní budoucnosti u dospívajících z dětských domovů</i> . (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/101038/120307917.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Rodinné prostředí a výchova mládeže s nařízenou ústavní výchovou
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit životní příběhy dětí s nařízenou ústavní výchovou.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly zpracovány 4 případové studie dětí žijících v DDŠ Chrudim. Případové studie byly zpracovány za pomoci analýzy osobní a rodinné anamnézy, analýzy psychologického vyšetření, analýzy pedagogické dokumentace a hodnocení pedagogických pracovníků.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že informace o jednotlivých respondentech a jejich delikventní historii nejsou příliš podrobné, a to především v oblasti rodinného prostředí, a informacích o rodičích a jejich způsobu výchovy. Výzkumník to považuje za jednu z možných příčin neúspěšnosti resocializace mladistvých s problémy v chování.
Zdroj	Daňková, K. (2018). <i>Rodinné prostředí a výchova mládeže s nařízenou ústavní výchovou</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/u8gafj/ .

Název	Sociopreferenční vztahy v malé sociální skupině se znakem ústavní výchovy
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat vztahy ve školní třídě mezi žáky vyrůstajícími v rodině a žáky žijícími v DD.
Metoda	Smíšený výzkum. V práci byl použit sociometrický test ve třídě ZŠ s počtem 22 dětí (z toho 2 chlapci žijící v DD). Dále byl proveden polostrukturovaný rozhovor s třídní učitelkou.
Výsledek	Z výsledků sociometrického šetření vyplývá, že chlapci žijí v DD mají problematické postavení v kolektivu třídy. Problematické postavení měl v dané třídě dále chlapec s ADHD. Na základě rozhovoru s třídní učitelkou lze konstatovat, že jsou vztahy v dané třídě celkově problémové.
Zdroj	Čablíková, B. (2018). <i>Sociopreferenční vztahy v malé sociální skupině se znakem ústavní výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/43383 .

Název	Úspěšnost romských dětí z dětských domovů po ukončení ústavní péče
Cíl studie	Cílem bylo zjistit, zda romské děti umístěné v ústavním zařízení lépe zvládají nároky dospělého života než romské děti vyrůstající po celou dobu ve své rodině.
Metoda	Kvantitativní metoda. Do výzkumu bylo zařazeno 15 DD, kde bylo prováděno dotazníkové šetření. Sledovaným obdobím bylo období rozmezí 10 let (2008–2018).
Výsledek	V období let 2008–2018 bylo v DD, které byly zařazeny do výzkumu, umístěno 648 romských dětí. Z výsledků práce vyplývá, že děti, které byly umístěny do DD před 10 rokem (433) svého života dokončili SŠ ve větším počtu než děti, které byly umístěny do DD později.
Zdroj	Švarc, Z. (2018). <i>Úspěšnost romských dětí z dětských domovů po ukončení ústavní péče</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/q7vdh4/ .

Název	Vliv dlouhodobého pobytu v dětském domově na vstup do samostatného života a možnosti následné pomoci
Cíl studie	Cílem bylo prozkoumat možné vlivy dlouhodobého pobytu v DD na vstup do samostatného života.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 5 klientů DD ve věku nad 15 let, 5 vychovatelů a ředitel daného DD. Ze získaných dat byly vypracovány případové studie.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že ačkoliv v DD probíhá příprava klientů na odchod, nemůže být úplná, jelikož spousta situací reálného života nelze uměle vytvořit k nácviku. Jako další riziko výzkumník vidí v takřka nadstandartních materiálních podmínkách DD, které poté často klient po odchodu není schopný dorovnat a může se tak dostat do finanční tísně.
Zdroj	Žďárská, K. (2018). <i>Vliv dlouhodobého pobytu v dětském domově na vstup do samostatného života a možnosti následné pomoci</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://is.muni.cz/th/q17pn/ .

Název	Vliv ústavní výchovy na vzdělávání dítěte
Cíl studie	Cílem byl zmapovat, jak probíhá školní příprava dětí umístěných v DDS.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 5 klienty DDS ve věku 8 až 15let a 3 vychovateli DDS. Data byla zpracována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že příprava na školu probíhá u dětí individuálně. Vychovatelé bývají při této přípravě dětem nápomocni. Probíhá zde spolupráce učitelů a vychovatelů.
Zdroj	Marková, E. (2018). <i>Vliv ústavní výchovy na vzdělávání dítěte</i> . (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/zokt37/MarkovaE_VlivUstavni_ME_2018.txt .

Název	Využití terapeutických technik a přístupů v etopedické praxi
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak vnímají klienti a pracovníci etopedických zařízení (DDS, DDÚ) terapeutické techniky, které se v daných zařízeních používají.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory se 4 klienty (13-18 let) a 4 pracovníky DDS a DDÚ.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že mezi nejvyužívanější terapie v daných zařízeních jsou muzikoterapie, arteterapie, canisterapie, hipoterapie, skupinová a individuální terapie, biblioterapie, pohybové aktivity a pracovní terapie. U klientů jsou nejvíce oblíbené animoterapie. Možnost docházet na jednotlivé terapie je hodnocena kladně jak ze strany pracovníků, tak klientů daných zařízení.
Zdroj	Káráská, B. (2018). <i>Využití terapeutických technik a přístupů v etopedické praxi</i> . (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z https://dk.upce.cz/handle/10195/71890 .

Název	Využití volného času dětmi v dětských domovech ve Zlínském kraji
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jakým způsobem tráví děti z DD ve Zlínském kraji volný čas.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 137 dětí z 13 DD Zlínského kraje. Respondentům byl zadán dotazník vlastní konstrukce.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že jsou děti z DD ve Zlínském kraji informovány o dostupných volnočasových aktivitách a jsou podporovány ve smysluplném trávení volného času. Respondenti uvádí, že mají dostatek volného času a velká část z nich možností nabízených volnočasových aktivit využívá.
Zdroj	Šimčíková, R. (2018). <i>Využití volného času dětmi v dětských domovech ve Zlínském kraji</i> . (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z https://portal2.utb.cz/portal/studium/prohlizeni.html .

Název	Zkušenosti ústavních zařízení s profesionální pěstounskou péčí
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat postoje a názory pracovníků v ústavních zařízeních k pěstounské péči na přechodnou dobu.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory se 7 pracovníky ústavních zařízení (DD, DDS, DDÚ, dětského centrum). Data byla analyzována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Výsledkem výzkumu je pohled pracovníků ústavních zařízení na proces předávání dětí do pěstounské péče na přechodnou dobu. Respondenti se shodují na tom, že tato forma pěstounské péče má největší smysl u velmi malých dětí a dětí, u kterých je nutnost okamžitého odebrání z rodiny.
Zdroj	Jiroušová, S. (2018). <i>Zkušenosti ústavních zařízení s profesionální pěstounskou péčí.</i> (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z https://theses.cz/id/67gtgn/STAG89560.pdf .

Název	Životní perspektivy dětí Dětského domova se školou
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jak děti žijících v DDS přemýšlí nad svým dosavadním životem a nad svou budoucností.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 10 respondenty ve věku 11 až 16 let. Dále byla provedena analýza dokumentů. Získaná data byla zpracována formou kazuistik.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že představa respondentů o jejich budoucnosti je velmi individuální. Respondenti nejsou příliš motivováni k dalšímu vzdělávání. Respondenti nemají příliš přesnou představu o tom, kolik co stojí.
Zdroj	Patáková, D. (2018). <i>Životní perspektivy dětí Dětského domova se školou.</i> (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z https://portal.upce.cz/portal/studium/prohlizeni.html .

Název	Životní perspektivy klientů výchovných ústavů
Cíl studie	Cílem byl přiblížit pohled klientů VÚ na jejich budoucnost.
Metoda	Kvalitativní výzkum. Výzkumu se zúčastnili 4 respondenti ve věku 16-18 let. Byla použita metoda narativního rozhovoru.
Výsledek	Výsledkem výzkumu jsou 4 narativní příběhy respondentů, a to s pohledem na jejich minulost, současnost a budoucnost.
Zdroj	Singh, M. (2018). <i>Životní perspektivy klientů výchovných ústavů.</i> (diplomová práce). Získáno 4.2.2020 z https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/101353/120307634.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Název	Analýza zkušeností dospívajícího klienta s pobytem ve výchovném ústavu a s osamostatněním
Cíl studie	Cílem bylo popsat zkušenosti klientů VÚ s pobytem v tomto zařízení.
Metoda	Kvalitativní metoda. Bylo provedeno 6 polostrukturovaných rozhovorů s jedním klientem VÚ ve věku 17 let. Rozhovory byly prováděny v rozmezí 10 měsíců. Data byla analyzována za pomoci IPA
Výsledek	Na základě výsledků výzkumu je u respondenta patrná změna ve vnímání prostředí VÚ na začátku a ke konci pobyt. Pobyt hodnotí jako přínosný. Respondent se obává odpovědnosti, která plyne z jeho nadcházející plnoletosti. Dále uvádí, že před umístěním do VÚ nad svým životem příliš nepřemýšlel a neměl žádné velké cíle. Nyní více přemýšlí o své budoucnosti. Chtěl by si najít dobře placenou práci.
Zdroj	Hrdličková, A. (2017). <i>Analýza zkušeností dospívajícího klienta s pobytem ve výchovném ústavu a s osamostatněním</i> . (diplomová práce). Získáno 12. listopadu 2019 z https://is.muni.cz/th/i907v/?id=254655 .

Název	Analýza životních příběhů vybraných klientů ve školském zařízení VÚ a DDS v Moravském Krumlově
Cíl studie	Cílem byl zmapování životních příběhů bývalých klientů VÚ a DDS v Moravském Krumlově.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byla využita analýza dokumentů a polostrukturovaný rozhovor. Ze získaných dat byly zpracovány kazuistiky 5 bývalých klientů daného zařízení. Do kazuistik byly zahrnuty získané informace o klientech za posledních 9 let.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti hodnotí pobyt v zařízení jako přínosný. Někteří uvádějí, že se v zařízení naučili tomu, že jsou určitá pravidla potřebná. Všichni respondenti mají stále zaměstnání nebo studují s cílem se osamostatnit a zaměstnání si najít.
Zdroj	Pelikánová, M. (2017). <i>Analýza životních příběhů vybraných klientů ve školském zařízení VÚ a DDS v Moravském Krumlově</i> . (diplomová práce). Získáno 12. listopadu 2019 z https://is.muni.cz/th/k7eq4/?lang=cs .

Název	Aspekty vztahu mezi dítětem a vychovatelem v kontextu dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat vztahy mezi vychovateli a klienty konkrétního DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byla použita metoda polostrukturovaného rozhovoru. Výzkumu se zúčastnilo 16 dětí a 8 vychovatelů konkrétního DD. Data byla zpracována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že na vztahy mezi dětmi a vychovateli v DD má určitý vliv velký počet dětí s nejrůznějšími potřebami a potížemi jako jsou poruchy chování. Vychovatelé tak nemají dostatek času na samotné individuální rozvíjení vztahů s jednotlivými dětmi. Vychovatelé uvádějí, že rozvíjení vztahů s dětmi je dále narušeno malým počtem a střídáním vychovatelů na rodinných skupinách.
Zdroj	Došlíková, V. (2017). <i>Aspekty vztahu mezi dítětem a vychovatelem v kontextu dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 29. listopadu 2019 z https://theses.cz/id/50qp0a/ .

Název	Hostitelská péče u dětí s nařízenou ústavní výchovou v Olomouckém a Moravskoslezském kraji
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit zkušenosti pracovníků ústavních zařízení s hostitelskou péčí a zkušenosti samotných hostitelských rodin.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 24 pracovníků DD a 5 respondentů, kteří poskytují hostitelskou péči. S respondenty byly provedeny polostrukturované rozhovory. Data byla zpracována za pomoci metody vytváření trsů, metody prostého výčtu a metody kontrastů a srovnávání.
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že názory na hostitelskou péči se u jednotlivých pracovníků DD liší. Většina ředitelů by preferovala uzákonění hostitelské péče, naopak respondenti, kteří jsou sociálními pracovníky a hostiteli, jsou spokojeni se stávající situací. Respondenti hostitelskou péči vnímají převážně pozitivně a považují ji za přínosnou.
Zdroj	Pinkavová, L. (2017). <i>Hostitelská péče u dětí s nařízenou ústavní výchovou v Olomouckém a Moravskoslezském kraji</i> . (diplomová práce). Získáno 29. listopadu 2019 z https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html .

Název	Individuální a skupinové metody resocializace dětí a mládeže v diagnostickém ústavu
Cíl studie	Cílem byl zmapovat, jakým způsobem probíhá v konkrétním DDÚ resocializace.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory se čtyřmi pracovníky DDÚ. Dále byla použita metoda pozorování analýza obsahu dokumentace 4 klientů DDÚ. Data byla zpracována do případových studií.
Výsledek	Z výsledků výzkumu je patrné, že se klienti během pobytu v DDÚ zlepšili v plnění svých školních povinností. U klientů se dále zmírnily projevy agresivního chování, používání vulgariismů a užívání návykových látek.
Zdroj	Procházková, J. (2017). <i>Individuální a skupinové metody resocializace dětí a mládeže v diagnostickém ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 2. prosince 2019 z http://digilib.k.utb.cz/handle/10563/39837 .

Název	Komunikační schopnosti u chlapců s mentálním postižením žijících v dětském domově
Cíl studie	Cílem byla analýza komunikačních schopností chlapců s mentálním postižením žijících v konkrétním DD
Metoda	Kvalitativní metoda. V rámci výzkumu bylo provedeno pozorování, analýza výsledků činnosti individuální práce s respondenty zaměřující se na orientační zjištění komunikačních schopností. Výzkumu se zúčastnilo pět chlapců ve věku 11 až 16 let.
Výsledek	Výsledkem výzkumu je orientační zhodnocení komunikačních schopností respondentů, a to v lexikálně-sémantické rovině, jazykové rovině, morfologicko-syntaktické, pragmatické a foneticko-fonologické rovině.
Zdroj	Šerá, A. (2017). <i>Komunikační schopnosti u chlapců s mentálním postižením žijících v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 3. prosince 2019 z https://is.muni.cz/th/cmmgh/Diplomova_prace_Alzbeta_Sera.pdf .

Název	Možnosti podpory jedinců opouštějících výchovné ústavy pro mladistvé
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jakým způsobem je poskytována podpora jedincům, kteří opouštějí VÚ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s pěti respondenty ve věku 17 let, kteří se připravovali na odchod z VÚ. Dále byly provedeny rozhovory se třemi pracovníky VÚ a s šesti poskytovateli následných služeb pro mladistvé opouštějící VÚ (např. pracovníci azylového domu, kurátor pro mládež...). Data byla zpracována pomocí otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že příprava na odchod z VÚ probíhá podle ŠVP Svět práce v rámci školní výuky. Příprava je také poskytována ze strany dalších pracovníků VÚ. Na připravenost k životu mimo VÚ mají vliv také osobnostní předpoklady klientů a jejich motivace ke změně.
Zdroj	Ponížilová, M. (2017). <i>Možnosti podpory jedinců opouštějících výchovné ústavy pro mladistvé</i> . (diplomová práce). Získáno 4. prosince 2019 z https://theses.cz/id/nfw4im/21249644 .

Název	Následná péče po ukončení ústavní výchovy
Cíl studie	Cílem bylo ověřit, zda bývalí klienti DD měli během pobytu v DD vztah s nějakou blízkou osobou a zda jim to pomohlo se lépe začlenit do společnosti.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny strukturované rozhovory s šesti klienty konkrétního DD. Data byla zpracována do případových studií.
Výsledek	Z rozhovorů vyplývá, že všichni respondenti našli alespoň jednu osobu, které během pobytu v DD důvěřovali a považovali ji za blízkou. Vždy se jednalo o pracovníka DD, konkrétně „tetu“ rodinné skupiny v DD. Respondenti tuto blízkou osobu uvádějí jako velmi nápomocnou při procesu odchodu z DD.
Zdroj	Synková Groeslová, G. (2017). <i>Následná péče po ukončení ústavní výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/k7oskc/ .

Název	Ochranná výchova ve školských zařízeních v ČR
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat názory zaměstnanců zařízení ústavní a ochranné výchovy na funkci institutu ochranné výchovy.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 83 pracovníků zařízení ústavní a ochranné výchovy, kterým byl položen dotazník vlastní konstrukce.
Výsledek	Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že podle respondentů není dostatečně využíváno institutu ochranné výchovy. Dle respondentů nejsou opatření ochranné výchovy dostatečná a nejsou dostatečné postihy za porušení pravidel ochranné výchovy.
Zdroj	Heřmánková – Kašpaříková, B. (2017). <i>Ochranná výchova ve školských zařízeních v ČR</i> . (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/91485/DPTX_2013_1_11410_0_416940_0_146910.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Podmínky pro psychoterapii v dětských domovech
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat vztahy mezi klienty a vychovateli DD a terapeutický potenciál těchto vztahů.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny rozhovory s 6 vychovateli DD.
Výsledek	Z výsledků výzkumu výsledku vyplývá, že se vychovatelé snaží udržovat s dětmi co možná nejkvalitnější vztahy. Nicméně vzhledem k počtu dětí přidělených na jednoho vychovatele a nepedagogické povinnosti, které vychovatelé dále vykonávají, není v DD dostatek prostoru pro terapeutickou práci vychovatele.
Zdroj	Lukasík, A. (2017). <i>Podmínky pro psychoterapii v dětských domovech</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/3anmyw/ .

Název	Prostředí dětského domova se školou očima jeho klientů
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit prostředí DDŠ prostřednictvím pohledu jeho klientů.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny rozhovory s 12 respondenty ve věku 12-15 let. Rozhovor byl směřován na několik oblastí, kterými jsou režim DDŠ, materiální zabezpečení a sociální vztahy.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že s režimem DDŠ jsou respondenti poměrně spokojeni – jsou si vědomi toho, že je v DDŠ potřeba určitý řád a pravidla a snaží se to respektovat. Materiální stránku pobytu v DDŠ hodnotí klienti velmi kladně. Někteří uvádějí, že je po této stránce prostředí mnohem lépe materiálně zabezpečeno než prostředí, ve kterém vyrůstali. Po sociální stránce jsou respondenti také spokojeni – uvádí, že mají s pracovníky DDŠ a ostatními klienty dobré vztahy.
Zdroj	Paličková, L. (2017). <i>Prostředí dětského domova se školou očima jeho klientů</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/eksvzi/ .

Název	Přípravenost dětí opouštějících ústavní školská zařízení na samostatný život
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak jsou klienti DD připravováni na odchod ze zařízení a následný samostatný život.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 5 respondentů ve věku 17-20 let, se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory. Data byla zpracována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že se respondenti necítí plně připraveni na odchod z DD. Objevují se u nich především obavy ze samoty a nutnosti spoléhat se pouze na sebe. Přípravu na odchod, kterou jim DD poskytuje považují za velmi přínosnou.
Zdroj	Osinová, M. (2017). <i>Přípravenost dětí opouštějících ústavní školská zařízení na samostatný život</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/7rii28/ .

Název	Psycholog v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy
Cíl studie	Cílem byl zmapovat úlohu psychologa v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy
Metoda	Smíšená metoda. Byl vytvořen dotazník pro psychology a ředitele jednotlivých zařízení týkající se specifikace pracovního místa psychologa. Dotazník byl předložen 114 ředitelům a 42 psychologům. Dále byly provedeny polostrukturované rozhovory se 7 psychology. Data byla zpracována za pomoci otevřeného a selektivního kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že pozice psychologa není v rámci ústavní a ochranné výchovy příliš specifikována. DD a DDS častěji spolupracovaly s externím psychologem či s psychologem z PPP. Ředitelé často uváděli, že činnosti, které v daném zařízení vykonává etoped a psycholog se velmi překrývají. Psychologové uvádějí, že nemají jasně vymezené požadavky na jejich práci.
Zdroj	Myšková, L. (2017). <i>Psycholog v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/jcu3ds/ .

Název	Rozdíl v organizaci volnočasových aktivit v rámci dětského domova a dětského domova se školou
Cíl studie	Cíle byla komparace volnočasových aktivit v DD a DDS, a to z pohledu klientů a pracovníků těchto zařízení
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny nestrukturované rozhovory s 20 klienty DD (ze dvou DD) a 20 klienty DDS (ze dvou DDS). Dále byly provedeny rozhovory s vychovateli jednotlivých zařízení.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že v DDS jsou volnočasové aktivity více organizované a jejich nabídka je širší než v DD.
Zdroj	Čumplová, V. (2017). <i>Rozdíl v organizaci volnočasových aktivit v rámci dětského domova a dětského domova se školou</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/g1o9o9/Cumplova_DP.pdf .

Název	Sociálně patologické chování dětí v době útěku ze zařízení pro výkon ústavní výchovy
Cíl studie	Cílem byl zmapovat, jakých sociálně patologických jevů se dopouštějí klienti zařízení pro výkon ústavní výchovy v době útěku
Metoda	Kvantitativní metoda. Bylo provedeno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 126 respondentů.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že nejvíce respondentů pobývalo na útěku déle než týden. Potvrzeny byly tyto hypotézy: „Děti na útěku nejčastěji zneužívají marihuanu nebo pervitin.“ „Nejméně 30 % dětí se zapojilo do fyzické potyčky.“
Zdroj	Vrbovský, Š. (2017). <i>Sociálně patologické chování dětí v době útěku ze zařízení pro výkon ústavní výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/21864/DP.stepan.vrbovsky.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Specifika práce vychovatelů ve výchovném ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat profesní pozici vychovatele ve VÚ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 7 respondentů, se kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory. Získaná data byla následně uspořádána do kategorií na základě témat.
Výsledek	Výsledkem výzkumu bylo pojmenování jednotlivých specifik práce vychovatelů ve VÚ. Těmito specifiky bylo například kolísání motivace a zdánlivě nejasný výsledek práce, spolupráce s kolegy, nutnost dodržování hranic ale zároveň navázání osobního vztahu s klienty.
Zdroj	Šabatová, L. (2017). <i>Specifika práce vychovatelů ve výchovném ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 4. února .2020 z https://theses.cz/id/1llfy5/ .

Název	Terapeutické techniky v etopedické praxi dětského domova se školou
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jakým způsobem probíhá terapie v konkrétním DDŠ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkum byl realizován v konkrétním DDŠ. Bylo provedeno zúčastněné pozorování průběhu terapií a rozhovory s 5 terapeutkami.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že se v konkrétním DDŠ využívá prvků aktivit s využitím koně, relaxace, EEG biofeedbacku. Dále je využíván jako terapeutický prostředek rozhovor.
Zdroj	Procházková, J. (2017). <i>Terapeutické techniky v etopedické praxi dětského domova se školou</i> . (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z https://dk.upce.cz/handle/10195/69174 .

Název	Ústavní výchova a její specifika
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat specifika ústavní výchovy v DD rodinného typu.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 8 klienty ze dvou DD. Respondentům byl 17-22 let. Dále byla realizována diskuze v rámci ohniskové skupiny s 6 vychovateli DD. Dále byla použita metoda pozorování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že rodinné uspořádání obou DD klientům vyhovuje. Jako důležitý vnímají klienti vztahy s vychovateli.
Zdroj	Štychová, P. (2017). <i>Ústavní výchova a její specifika</i> . (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://dspace.tul.cz/handle/15240/23782 .

Název	Vnímání podpory při hledání smyslu života adolescentů v ústavní výchově
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jak vnímají adolescenti žijící v ústavní výchově podporu při hledání jejich smyslu života.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory se 7 klienty ústavní výchovy a s 5 pracovníky.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že klienti vnímají podporu ze strany pracovníků chtěnou v případě, že mají s daným pracovníkem dobrý vztah a nechtěnou v případě, že mezi nimi vztah dobrý není. Klienti vidí smysl života především ve vyhlídkách na lepší budoucnost, kterou si spojují s ukončením ústavní výchovy a spokojeností v životě.
Zdroj	Blehová, I. (2017). <i>Vnímání podpory při hledání smyslu života adolescentů v ústavní výchově</i> . (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://is.muni.cz/th/k2xq3/Blehova_Iveta_Diplomova_prace.pdf .

Název	Vzdělávání dětí z dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat jakým způsobem probíhalo vzdělávání bývalých klientů DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny strukturované rozhovory s 20 bývalými klienty DD. Respondenti jsou ve věku 21-31 let.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že nejčastějším dosaženým vzděláním je odborné vyučení. Mezi respondenty jsou ale také absolventi VŠ. Respondenti uvádějí, že byly během svého pobytu v DD motivovány k plnění školních povinností a dosažení co nejvyššího možného vzdělání.
Zdroj	Krátká, J. (2017). <i>Vzdělávání dětí z dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/177631/ .

Název	Agresivita u dětí ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy
Cíl studie	Cílem byl zmapovat projevy agresivity u klientů zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy z pohledu pedagogických pracovníků.
Metoda	Kvantitativní metoda. Bylo provedeno dotazníkové šetření mezi 124 pedagogickými pracovníky zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Výzkum byl dále doplněn o informacemi z dokumentace klientů a třemi kazuistikami.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti považují projevy agresivity klientů za zvládnutelné a jsou schopni s těmito projevy pracovat. Respondenti se necítí být ohroženi projevy agresivity klientů jednotlivých zařízení.
Zdroj	Hockeová, A. (2016). <i>Agresivita u dětí ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/19487/DP.Alena.Hockeova.pdf?sequence=1 .

Název	Hodnota vzdělání dospívajících dětí z konkrétního dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat co představuje vzdělání pro dospívající klienty konkrétního DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeno pozorování a polostrukturované rozhovory se 4 klienty DD ve věku 13-15 let. Ze získaných dat byly vypracovány kazuistiky.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že hodnota vzdělání je u respondentů přítomna, avšak není jednou z nejdůležitějších.
Zdroj	Chovancová, M. (2016). <i>Hodnota vzdělání dospívajících dětí z konkrétního dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://is.muni.cz/th/tsrto/KONECNA_VERZE_DP_pdf.pdf .

Název	Možnosti reedukace a práce s rizikovými a problémovými jedinci v dětském domově
Cíl studie	Cílem bylo informovat o nárstu klientů s rizikovým chováním v konkrétním DD a přiblížit možnosti jejich reedukace.
Metoda	Kvantitativní metoda. V rámci výzkumu byla kvantitativně analyzována dokumentace jednotlivých klientů za období 1995–2000 a 2010–2015. Byla použita metoda obsahové analýzy.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že za 1. analyzované období bylo v zařízení umístěno 33 % klientů s rizikovým chováním a v 2. období 57 %. Při reedukaci rizikového chování klientů jsou využívány metody vysvětlování, motivace, pozitivní příklad či přemístění dítěte na jinou rodinnou skupinu. V DD je dále zaveden minimální preventivní program.
Zdroj	Grunerová, D. (2016). <i>Možnosti reedukace a práce s rizikovými a problémovými jedinci v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://theses.cz/id/yq2wxx/ .

Název	Porovnání spokojenosti dětí v období pubescence umístěných ve dvou vybraných dětských domovech s jejich trávením volného času
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat spokojenost s volnočasovými aktivitami klientů dvou DD a získaná data porovnat.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s respondenty ve věku 11-15 let. Data byla následně zpracována do případových studií.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že jsou klienti obou DD s nabídkou volnočasových aktivit poměrně spokojeni. Za negativum považují přílišnou organizovanost některých aktivit.
Zdroj	Veselá, M. (2016). <i>Porovnání spokojenosti dětí v období pubescence umístěných ve dvou vybraných dětských domovech s jejich trávením volného času</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/x34w8f/Michaela_Vesel.pdf .

Název	Prevence rizikového chování v ústavní výchově
Cíl studie	Cílem byl zmapovat oblast prevence rizikového chování v zařízeních ústavní a ochranné výchovy na Trutnovsku.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s pracovníky ze čtyř zařízení ústavní a ochranné výchovy.
Výsledek	Z výsledků práce vyplývá, že používanými metody prevence v zařízeních jsou preventivní programy zaměřené na rozvoj sociálních dovedností, stanovení pravidel, řádu a povinností a nabídka volnočasových aktivit. Součástí výzkumu je také návrh výzkumníka na plán osobnostního rozvoje dítěte.
Zdroj	Kracíková, L. (2016). <i>Prevence rizikového chování v ústavní výchově</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/6s2s6f/18606171 .

Název	Sankce ve výchovném ústavu z pohledu mladistvých klientů
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jak vnímají klienti VÚ sankce.
Metoda	Kvalitativní metod. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s chlapci ve věku 15-17 let. Data byla zpracována pomocí otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že vnímání sankcí respondenty je ovlivněno jejich zkušenosti z rodinného prostředí, případně DD. Respondenti, kteří vyrůstali v DD si na sankce ve VÚ lehčeji navykli.
Zdroj	Malátová, A. (2016). <i>Sankce ve výchovném ústavu z pohledu mladistvých klientů</i> . (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://is.muni.cz/th/tuks4/Magisterska_diplomova_prace.pdf .

Název	Specifika práce etopeda ve vybraných typech etopedických zařízení
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat specifika práce etopeda ve vybraných etopedických zařízeních.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny nestrukturované rozhovory s 11 etopedy
Výsledek	Výsledkem výzkumu jsou jednotlivá doporučení pro začínající speciální pedagogy – etopedy vycházející z rozhovorů s respondenty. Ve výsledcích je dále stručný přehled konkrétních specifík práce etopeda z pohledu respondentů.
Zdroj	Hladká, K. (2016). <i>Specifika práce etopeda ve vybraných typech etopedických zařízení</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/g2cztc/ .

Název	Vliv preventivních programů na dívky ve výchovném ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak působí preventivní program na dívky ve VÚ, a to především v oblasti užívání návykových látek.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny strukturované rozhovory s 8 klientkami VÚ. Rozhovory byla provedeny třikrát s odstupem cca půl roku. Dále byla provedena analýza dokumentů. Data byla zpracována do případových studií.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že většina respondentů přišla do VÚ již s několikaletou závislostí na návykových látkách. Preventivní program ve VÚ tedy plní sekundární a terciální funkci. U některých respondentů došlo v průběhu pobytu ve VÚ k omezení užívání návykových látek.
Zdroj	Pistrichová, V. (2016). <i>Vliv preventivních programů na dívky ve výchovném ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://is.muni.cz/th/110c1/DP_Pistrichova.pdf .

Název	Vnímání drogově závislého jedince v rámci výchovné skupiny diagnostického ústavu
Cíl studie	Cílem bylo popsat, jak vnímají drogově závislého klienta DDÚ ostatní členové výchovné skupiny.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 5 respondenty. Dále byla provedena analýza dokumentace závislého klienta.
Výsledek	Výsledkem výzkumu je popis vnímaných charakteristik závislého jedince respondenty. Mezi zmiňovanými charakteristikami byla vulgarita, hluchost, verbální agrese, abstinční syndrom, asociální chování, neakceptování negativní odpovědi, nedostatek sebereflexe a změna chování v důsledku užívání drog.
Zdroj	Kůra, D. (2016). <i>Vnímání drogově závislého jedince v rámci výchovné skupiny diagnostického ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://is.muni.cz/th/xy3jj/DP_Kura_Daniel__Vnimani_drogove_zavisleho_jedince_v_ramci_vychovne_skupiny_diagnostickeho_ustavu.pdf .

Název	Volnočasové aktivity dětí v dětském domově
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat oblast volnočasových aktivit ve dvou DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny rozhovory s 10 klienty DD ve věku 15-19 let, se 4 bývalými klienty DD ve věku 20-30 let a s 5 vychovateli DD.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že mají klienti v obou DD dostatečnou a pestrou nabídku volnočasových aktivit.
Zdroj	Malá, J. (2016). <i>Volnočasové aktivity dětí v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/nb1lif/ .

Název	Zájmy dětí v zařízení pro výkon institucionální výchovy
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat způsob trávení volného času v z pohledu klientů.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 10 chlapci žijící v DDŠ. Data byla analyzována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti vnímají rozdíl mezi volným časem a řízenými volnočasovými aktivitami. Řízené volnočasové aktivity oproti volnočasovým vnímají jako povinnost, při které je a ně dohlíženo.
Zdroj	Kundera, J. (2016). <i>Zájmy dětí v zařízení pro výkon institucionální výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/pakoe9/?lang=en .

Název	Zážitek saturace emocionální opory u dívek v ústavní výchově
Cíl studie	Cílem byl zmapovat, jakým způsobem probíhala saturace emocionální podpory bývalých klientek VÚ, a to v původní rodině, ve VÚ a po ukončení pobytu.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 6 respondentkami. Získaná data byla okódována a rozřazena do kategorií.
Výsledek	Výsledkem výzkumu je přiblížení zkušeností bývalých klientek VÚ s emocionální podporou ze strany pracovníků VÚ. Respondentky uvádí, že s odstupem let považují tuto podporu za velmi důležitou.
Zdroj	Jurečková, R. (2016). <i>Zážitek saturace emocionální opory u dívek v ústavní výchově</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/9pstfm/ .

Název	Život ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy očima bývalých klientů
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit zkušenosti bývalých klientů DDŠ s pobytem v tomto zařízení.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 6 bývalými klienty DDŠ. Data byla analyzována za pomoci IPA.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti považují zkušenost s pobytem v DDŠ za hodnotnou a uvádí, že je tento pobyt určitým způsobem osobnostně posunul.
Zdroj	Mifková, A. (2016). <i>Život ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy očima bývalých klientů</i> . (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/wh2jbb/ .

Název	Analýza života adolescentů v ústavní výchově a negativa spojená s životem po odchodu z dětského domova
Cíl studie	Cílem byl přiblížit život adolescentů po odchodu z DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byla využita metoda analýzy dokumentů, pozorování a metoda polostrukturovaného rozhovoru s 6 bývalými klienty DD.
Výsledek	Výsledkem výzkumu je přiblížení pěti oblastí života bývalých klientů DD. Těmito oblastmi je vzdělání, pracovní uplatnění, příprava na samostatný život, vztahy a socializace a vzpomínky na pobyt v DD.
Zdroj	Hamed, L. (2015). <i>Analýza života adolescentů v ústavní výchově a negativa spojená s životem po odchodu z dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 9. února 2020 z https://is.muni.cz/th/204830/pedf_m/ .

Název	Autoregulace emocí u dětí a mládeže v diagnostických ústavech
Cíl studie	Cílem byl posoudit míru autoregulace emocí klientů DDÚ.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 54 respondentů. Byl použit standardizovaný dotazník CERQ-k (Co-gnitive Emotion Regulation Questionnaire for Kids) k posouzení míry regulace emocí.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že na základě dotazníkového šetření je autoregulace emocí u respondentů lehce nadprůměrná. Nejvíce využívanou strategií je snaha přistupovat k problému pozitivně a oporu v kamarádech.
Zdroj	Kvaková, M. (2015). <i>Autoregulace emocí u dětí a mládeže v diagnostických ústavech</i> . (diplomová práce). Získáno 9. února 2020 z https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31768 .

Název	Canisterapie ve výchově dětí s ústavní výchovou
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit názory vychovatelů VÚ na využití canisterapie v zařízení.
Metoda	Kvalitativní metod. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 6 vychovateli VÚ. Data byla analyzována za pomoci otevřeného a axiálního kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že vychovatelé považují canisterapii při práci s klienty jako velmi přínosnou.
Zdroj	Naivertová, J. (2015). <i>Canisterapie ve výchově dětí s ústavní výchovou</i> . (diplomová práce). Získáno 9. února 2020 z https://theses.cz/id/hher1p/?lang=sk .

Název	Formování životní perspektivy u mladých lidí z dětských domovů
Cíl studie	Cílem bylo popsat, co napomáhá, a naopak stěžuje formování životní perspektivy mladých dospělých z DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s jedním bývalým a dvěma stávajícími klienty DD. Věk respondentů se pohyboval mezi 20 a 32 lety. Získaná data byla zpracována za pomoci zakotvené teorie.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondentům napomáhají ve formování životní perspektivy jejich osobnostní vlastnosti jako citlivost, vytrvalost a schopnost sebereflexe. Formování perspektivy jim naopak stěžují krizové a traumatické situace, které v dětství zažily a vnímaný negativní postoj veřejnosti k bývalým klientům DD.
Zdroj	Kulštrunková, A. (2015). <i>Formování životní perspektivy u mladých lidí z dětských domovů</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://is.muni.cz/th/s08gm/Diplomova_prace_Kulstrunkova_5wbgx.pdf .

Název	Hodnotové orientace mladistvých ve výchovném ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat oblast hodnot klientů konkrétního VÚ a jeho poboček.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkum byl proveden pomocí dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 102 respondentů ve věku 14-17 let. Byl použit dotazník vlastní konstrukce zaměřený na hodnoty.
Výsledek	Na základě dotazníkového šetření vyplývá, že většina respondentů považuje za nejdůležitější hodnoty rodinu a zdraví. U dívek byla hodnota životní partner umístěna výše než u chlapců. Byla vyvrácena hypotéza, že většinu respondentů nebaví škola.
Zdroj	Nieć, F. (2015). <i>Hodnotové orientace mladistvých ve výchovném ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://theses.cz/id/osa4v0/ .

Název	Osobní angažovanost vychovatelů v dětských domovech při práci s dětmi
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat osobní angažovanost vychovatelů v DD při jejich práci.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 10 vychovateli dvou DD.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že vychovatelé berou v potaz při práci s klienty vlastní osobní zkušenosti a svůj vztah k dané práci a zařízení DD.
Zdroj	Malíčková, P. (2015). <i>Osobní angažovanost vychovatelů v dětských domovech při práci s dětmi</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://is.muni.cz/th/sal16/ .

Název	Představy adolescentů o vstupu do samostatného života
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jaké mají představy o vstupu do samostatného života adolescenti z běžného rodinného prostředí a adolescenti z DD.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byl vytvořen dotazník vlastní konstrukce. Výzkumu se zúčastnilo 95 adolescentů z běžného rodinného prostředí a 69 adolescentů z DD. Data byla zpracována za pomoci vhodných statistických metod.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že mezi vnímanou připraveností na vstup do samostatného života není mezi skupinami významný rozdíl. Vnímaná schopnost hospodařit s penězi je větší u respondentů z rodinného prostředí. Nebyl nalezen významný rozdíl ve vnímané schopnosti v orientaci v systému státní sociální podpory. Respondenti z rodin se považují za více schopné v péči o domácnost než respondenti z DD.
Zdroj	Pöschlová, M. (2015). <i>Představy adolescentů o vstupu do samostatného života</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31775 .

Název	Příprava klientů dětských domovů na ukončení ústavní výchovy
Cíl studie	Cílem byl přiblížit pohled klientů DD na jejich blížící se odchod ze zařízení.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 8 klienty DD. Všichni jsou ve věku 17 let. Data byly zpracována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že představy respondentů o jejich samostatném životě nejsou příliš jasné a promyšlené a je pro ně problematické přemýšlet v širším časovém horizontu. Respondentům však jejich budoucnost není lhostejná.
Zdroj	Sedláčková, M. (2015). <i>Příprava klientů dětských domovů na ukončení ústavní výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://is.muni.cz/th/nyx3a/ .

Název	Přípravenost adolescentů na odchod z dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo popsat, jakým způsobem jsou adolescenti z DD připravováni na odchod a jaká jsou jejich očekávání a představy v této oblasti.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 12 respondenty ve věku 17-19 let. Data byla zpracována za pomoci metody zakotvené teorie.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že stěžejní roli ve vnímané připravenosti respondentů k odchodu z DD je podpora ze strany DD. Všichni respondenti jsou zapojeni v programech pomáhající dětem z DD při odchodu ze zařízení. Respondenti mají z odchodu určité obavy pojící se s nejistotou a obav ze selhání.
Zdroj	Šustová, T. (2015). <i>Přípravenost adolescentů na odchod z dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://theses.cz/id/c4jc7t/14751838 .

Název	Sociální připravenost dětí v dětských domovech
Cíl studie	Cílem byl zmapovat sociální připravenost klientů DD na odchod ze zařízení.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byl vytvořen dotazník vlastní konstrukce. Výzkumu se zúčastnilo 134 klientů DD ve věku nad 15 let.
Výsledek	Z dotazníkového šetření vyplývá, že 80 % respondentů není na odchod z DD dostatečně připraveno. Většina respondentů uvádí, že si nejsou jisti, jakým způsobem si budou hledat zaměstnání, jak se platí složenky a dalšími běžnými právními úkony.
Zdroj	Frydrychová, K. (2015). <i>Sociální připravenost dětí v dětských domovech</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z http://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31800 .

Název	Syndrom vyhoření u vedoucích pracovníků zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat míru syndromu vyhoření u vedoucích pracovníků zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byl použit standardizovaný dotazník Maslach Burnout Inventory (MBI). Výzkumu se zúčastnilo 72 respondentů.
Výsledek	Z výzkumu vyplývá, že u 13,9 % respondentů výsledky dotazníkového šetření poukazují na vyčerpání. Nejvyšší procento vyčerpání se ukazuje u pracovníků VÚ.
Zdroj	Dudarcová, L. (2015). <i>Syndrom vyhoření u vedoucích pracovníků zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://theses.cz/id/3wrjai/STAG78626.pdf .

Název	Útěky dětí ze zařízení ústavní a ochranné výchovy
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit motivy k útěku klientů z DDÚ a motivy vedoucí k setrvání v zařízení.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byla použita metoda pozorování, analýza dokumentů a metoda hloubkového rozhovoru. Výzkumu se zúčastnilo 5 klientů DDÚ. Data byla zpracována do případových studií.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že mezi motivy k útěku respondentů patří stesk po rodině a blízkých a omezení a řád zařízení. Důvody pro setrvání v zařízení jsou dobré vztahy s ostatními klienty a vychovateli
Zdroj	Harazim, A. (2015). <i>Útěky dětí ze zařízení ústavní a ochranné výchovy</i> . (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://theses.cz/id/5kmc19/ .

Název	Výskyt sebepoškození u dívek umístěných v diagnostickém ústavu
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat problematiku sebepoškození a dívek umístěných v DÚM.
Metoda	Kvalitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo pět klientek DÚM, u kterých se vyskytuje sebepoškození. Byla použita metoda narativního rozhovoru. Data byla zpracována za pomoci otevřeného kódování.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že se s respondentkami individuálně pracuje. Některé jsou spíše pasivní a příliš nespolupracují, jiné naopak aktivně vyhledávají způsoby řešení problému.
Zdroj	Kociánová, Z. (2015). <i>Výskyt sebepoškození u dívek umístěných v diagnostickém ústavu</i> . (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://theses.cz/id/59noz6/ .

Název	Vztah kmenového vychovatele k dítěti žijícímu v dětském domově
Cíl studie	Cílem bylo zanalyzovat vztah kmenových vychovatelů k dětem žijících v DD.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byl sestaven dotazník vlastní konstrukce. Výzkumu se zúčastnilo 83 respondentů. Data byla zpracována za pomoci vhodných statistických metod.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že 52 respondentů upřednostňuje autoritativní styl výchovy a 31 styl liberální. Přibližně polovina respondentů je s klienty DD v kontaktu i po jejich odchodu. Přibližně polovina respondentů je názoru, že není vhodné s klienty navazovat příliš hluboké vztahy.
Zdroj	Trčková, H. (2015). <i>Vztah kmenového vychovatele k dítěti žijícímu v dětském domově</i> . (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/31941/tr%C4%8Dkov%C3%A1_2015_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Název	Zájmy a využívání volného času dívkami ve výchovném ústavu v porovnání s jejich vrstevnicemi vyrůstajícími v rodinném prostředí navštěvujícími střední odborné učiliště nebo střední odbornou školou
Cíl studie	Cílem bylo ověřit, zda se různí využívání volného času u dívek ve VÚ a dívkami vyrůstajícími v rodinném prostředí.
Metoda	Kvantitativní metoda. Byl vytvořen dotazník vlastní konstrukce. Výzkumu se zúčastnilo 50 respondentů z VÚ a 128 respondentů z druhé skupiny ve věku 15-19 let.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že obě skupiny respondentů považují za nejdůležitější trávení volného času s přáteli. Celkově z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti z obou skupin tráví volný čas podobným způsobem.
Zdroj	Drevianková, L. (2015). <i>Zájmy a využívání volného času dívkami ve výchovném ústavu v porovnání s jejich vrstevnicemi vyrůstajícími v rodinném prostředí navštěvujícími střední odborné učiliště nebo střední odbornou školou</i> . (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://theses.cz/id/1o8a6q/ .

Název	Život mladých dospělých po odchodu z dětského domova
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit názory mladých dospělých na jejich život po odchodu z DD.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s respondenty ve věku 21-27 let. Data byla zpracována za pomoci zakotvené teorie.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti vnímali svůj odchod z DD jako náročný, a to především kvůli nutnosti spoléhat se pouze na sebe. Dále uvádějí, že je pro ně bylo náročné najít bydlení a hospodařit s penězi.
Zdroj	Kubjátová, M. (2015). <i>Život mladých dospělých po odchodu z dětského domova</i> . (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31840 .

Název	Životní potřeby a hodnotová orientace dětí s poruchami chování v Dětském domově se školou, základní školou a SVP v Šumperku
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat potřeby a hodnotovou orientaci klientů konkrétního DDŠ.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 6 klienty DDŠ ve věku 15-16 let. K analýze dat byla využita metoda vytváření trsů.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že pro respondenty je nejdůležitější hodnotou rodina.
Zdroj	Mádr, J. (2015). <i>Životní potřeby a hodnotová orientace dětí s poruchami chování v Dětském domově se školou, základní školou a SVP v Šumperku</i> . (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://theses.cz/id/m26k82/?lang=en .

Komentář

Diplomové práce za období 2015-2019 na téma ústavní a ochranná výchova v ČR psali studenti různých oborů. Jedním z nejčastějších oborů těchto studentů byla speciální pedagogika, a to ve všeobecné formě či s konkrétní specializací, například v logopedii či poradenství. Dalším velmi častým oborem byla sociální pedagogika, která má poměrně blízko k etopedii. Diplomové práce na dané téma dále psali studenti učitelských oborů, pedagogiky volného času, pedagogiky, psychologie, sociální práce, resocializační pedagogiky ale také oboru sociální geografie či rehabilitace.

Jak již bylo výše uvedeno, diplomových prací bylo ze všech výzkumných studií do výzkumného vzorku zařazeno nejvíce. Z celkového počtu 91 diplomových prací bylo 19 z nich zpracováno po metodologické stránce kvantitativně, 69 kvalitativně a 3 smíšeným výzkumem. Je otázkou, proč byl zvolen ve většině případech kvalitativní přístup. Ačkoliv některá témata prací přímo vybízejí k použití kvalitativní metodologie – například práce, které analyzují životní příběhy klientů zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, domníváme se, že použití kvantitativního přístupu má na poli ústavní a ochranné výchovy také své místo. Z kvantitativně orientovaných prací lze spíše porovnat, nakolik aktuální situace v ústavní a ochranné výchově koresponduje s tím, co uvádí jednotlivé zákony, vyhlášky a různá doporučení. Na druhou stranu všechny studijní obory, v rámci kterých byly diplomové práce napsány, jsou humanitního charakteru. Je tedy možné, že je kvalitativní přístup těmto studentům o něco bližší než kvantitativní. Toto je však pouze naše domněnka a důvody mohou být samozřejmě jiné.

Rigorózní práce

Název	Syndrom vyhoření u pracovníků etopedických zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v České republice
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat problematiku syndromu vyhoření u pracovníků v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy.
Metoda	Kvantitativní metoda. Výzkumu se zúčastnilo 339 respondentů. Byl vytvořen dotazník vlastní konstrukce mapující pracovní spokojenost respondentů. Respondentům byl dále předložen standardizovaný dotazník Maslach Burnout Inventory (MBI) a zjištění míry vyhoření.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti jsou ve svém zaměstnání převážně spokojeni. Největší část respondentů dosahuje nízkého stupně vyhoření. Vysokého stupně dosahuje 18,3 % respondentů. Výstupem výzkumu je analýza důvodů, které mohou vést k syndromu vyhoření u respondentů. Dále je součástí návrh preventivních opatření proti syndromu vyhoření.
Zdroj	Košíček, J. (2019). <i>Syndrom vyhoření u pracovníků etopedických zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v České republice</i> . (rigorózní práce). Získáno 13. února 2020 z https://is.muni.cz/th/id09t/ .

Komentář

Rigorózní práce na téma ústavní a ochranné výchovy byla do výzkumného vzorku zařazena pouze jedna, a to z oboru speciální pedagogiky. Jedná se o výzkum s kvantitativní metodologií. Tuto oblast, rigorózní práce, tedy nelze nijak všeobecně hodnotit. Jedním z možných vysvětlení, proč jsme našli pouze jednu rigorózní práci odpovídající zvoleným kritériím je to, že rigorózní zkoušku příliš mnoho studentů neskládá, a tudíž nelze ani očekávat velké množství rigorózních prací.

Disertační práce

Název	Individuální příprava na odchod klientů z ústavní výchovy ve výchovně vzdělávacích programech a plánech
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat, jak probíhá individuální plánování práce s klientem v zařízení ústavní výchovy.
Metoda	Kvalitativní metoda. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 17 pracovníky zařízení ústavní výchovy. Dále byla použita metoda ohniskové skupiny s 27 pracovníky. Bylo vypracováno 7 případových studií klientů zařízení ústavní výchovy.
Výsledek	Výsledkem výzkumu jsou podrobné případové studie 7 klientů zařízení ústavní výchovy a doporučení pro pedagogickou praxi při individuálním plánování práce s klienty.
Zdroj	Křížová, S. (2016). <i>Individuální příprava na odchod klientů z ústavní výchovy ve výchovně vzdělávacích programech a plánech</i> . (disertační práce). Získáno 13. února 2020 z https://theses.cz/id/hnh26t/ .

Název	Vztah rizikových aktivit, depresivity a vybraných osobnostních rysů u českých adolescentů
Cíl studie	Cílem bylo zjistit, jaký je vztah rizikových aktivit, depresivity a vybraných osobnostních rysů u adolescentů z běžných rodin (1.skupina), adolescentů s nařízenou ústavní výchovou a uloženou ochrannou výchovou (2.skupina) a adolescentů navštěvující NZDM (3.skupina).
Metoda	Kvantitativní výzkum. Výzkumu se zúčastnilo 2 744 respondentů ve věku 11-19 let, a to 2437 z 1. skupiny, 246 z 2. skupiny a 61 z 3. skupiny. Byly použity tyto metody: Škála depresivity Dolejše, Skopala a Suché (SDDSS), Škála osobnostních rysů představujících riziko z hlediska užívání návykových látek (SURPS) a Výskyt rizikového chování u adolescentů (VRCHA).
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že respondenti z 1. skupiny dosahují na škále depresivity průměrných normovaných výsledků. Nejvyšší míry depresivity dosahovali respondenti z 3. skupiny. U 2. a 3. skupiny je statisticky významně vyšší míra impulzivity a negativního myšlení než u skupiny 1. Respondenti z 2. skupiny vykazují nejvyšší míru delikvence.
Zdroj	Vavrysová, L. (2018). <i>Vztah rizikových aktivit, depresivity a vybraných osobnostních rysů u českých adolescentů</i> . (disertační práce). Získáno 13. února 2020 z https://theses.cz/id/fm9dvh/ .

Komentář

Disertační práce již vyžaduje poměrně propracovaný, kvalitně provedený výzkum, který může být pro zkoumanou oblast přínosem. Disertační práce odpovídající stanoveným kritériím jsme však našli pouze dvě. První z nich byla napsána z oboru pedagogiky a druhá z oboru psychologie. Nebyla tedy nalezena žádná disertační práce ze speciální pedagogiky. Co se týče metodologie, disertační práce z pedagogiky je kvalitativní a práce z psychologie kvantitativní. Ačkoliv nemáme počty studentů doktorského studia, domníváme se, že je disertačních prací na téma ústavní a ochranné výchovy velmi málo a bylo by vhodné, kdyby se této problematice věnovalo více studentů. Student, který dokončuje doktorské studium mívá za sebou nejméně devět let studia na vysoké škole, v dané oblasti se tedy již nějakou dobu pohybuje. Zároveň má nemalé zkušenosti s výzkumem. Práce těchto studentů by pro daný obor tedy mohly být velmi užitečné.

Odborné články

Název	Občanské postoje a participace u adolescentů žijících v dětských domovech
Cíl studie	Cílem bylo porovnat občanské postoje a participace u adolescentů z DD a adolescentů vyrůstajících v rodinném prostředí.
Metoda	Kvantitativní výzkum. Výzkumu se zúčastnilo 96 respondentů z DD a 1959 respondentů z rodinného prostředí, kterým byl předložen dotazník vlastní konstrukce.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že občanské postoje se mezi oběma skupinami příliš neliší. Respondenti z DD předpokládají nižší míru zapojení se v budoucnu do občanského života než respondenti z rodin.
Zdroj	Sodomková, L., Juhová, D., & Šerek, J. (2018). Občanské postoje a participace u adolescentů žijících v dětských domovech. <i>Czech & Slovak Social Work / Sociální Práce / Sociálna Práca</i> , 18(3), 126–143.

Název	Úspěšnost dětí z dětských domovů v sekundárním a terciárním vzdělávání – porovnání pohledu klientů a jejich vychovatelů
Cíl studie	Cílem bylo přiblížit, jak vnímají svou školní úspěšnost klienti z DD a jak jejich vychovatelé.
Metoda	Kvalitativní výzkum. Byly provedeny polostrukturované rozhovory s 6 klienty DD a s 6 vychovateli DD. Data byla zpracována za pomoci zakotvené teorie.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že obě skupiny vnímají jako pozitivní vliv na školní úspěšnost výchovné působení DD a jako negativní předchozí zkušenosti z života v biologické rodině klientů. Klienti vyzdvihují jako rozhodující vliv přátelské vztahy s vychovateli, prostřednictvím kterých jsou motivováni se připravovat do školy. Vychovatelé oproti klientům přikládají vyšší hodnotu systematické pedagogické práci.
Zdroj	Vlach, J. (2017). Úspěšnost dětí z dětských domovů v sekundárním a terciárním vzdělávání – porovnání pohledu klientů a jejich vychovatelů. <i>Sociální Pedagogika</i> , 5(2), 72-84. doi: http://dx.doi.org/10.7441/soced.2017.05.02.06 .

Název	Aplikace dotazníku MCI na žáky 2. stupně základní školy s nařízenou ústavní výchovou
Cíl studie	Cílem bylo charakterizovat klima tříd 2. stupně základní školy s nařízenou ústavní výchovou.
Metoda	Kvantitativní výzkum. Výzkumu se zúčastnilo 27 chlapců z tříd 2. stupně konkrétní základní školy při zařízení ústavní výchovy. Respondentům byl předložen dotazník My Class Inventory – Naše třída (MCI).
Výsledek	Z výsledků vyplývá, že ve 3 třídách je klima pozitivní a v jedné spíše negativní.
Zdroj	Kantorová, J. (2016). Aplikace dotazníku MCI na žáky 2. stupně základní školy s nařízenou ústavní výchovou. (Czech). <i>Media4u Magazine</i> , 13(4), 50.

Název	Personality Traits of Adolescents Placed in Institutional Care in Comparison with the Population Norm Using the HSPQ Questionnaire
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat osobnostních charakteristik u klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy.
Metoda	Kvantitativní výzkum. Do výzkumu bylo zapojeno 180 respondentů ve věku 13-18 let ze 7 zařízení ústavní a ochranné výchovy. Jedná se o srovnávací studii, ve které byl použit Osobnostní dotazníku pro mládež (HSPQ). Byla provedena komparace výsledků dotazníku mezi dívkami a chlapci.
Výsledek	Výsledky respondentů se s normou lišil v těchto faktorech: <i>uzavřenost, nízká krystalická inteligence, průbojnost, svévolnost, smělost, citová tvrdost, individualistická zdrženlivost, úzkostná sebedůvěra a nedostatek sebevlády</i> . Dívky skórovali statisticky významně níže než chlapci na škále <i>uzavřenost a krystalická inteligence</i> a výše na škále <i>vznětlivost a sebedůvěra</i> . Chlapci skórovali výše na škále <i>citová stálost</i> .
Zdroj	Vavrysová, L., & Charvát, M. (2016). Personality Traits of Adolescents Placed in Institutional Care in Comparison with the Population Norm Using the HSPQ Questionnaire. <i>Addictology / Adiktologie</i> , 16(4), 282–291.

Název	Souvislosti a fakta o týraných a zanedbávaných dětech z diagnostického ústavu
Cíl studie	Cílem bylo ověřit souvislost mezi výskytem týrání a zanedbávání dětí z DÚM a jejich rodinným prostředím.
Metoda	Smišený výzkum. Byla provedena kvantitativně-kvalitativní analýza obsahu dokumentů. Analyzována byla dokumentace 196 chlapců z DÚM ve věku 15-19 let.
Výsledek	Byla nalezena souvislost mezi narušeným rodinným uspořádáním dětí a výskytem sociálně-patologických jevů v těchto rodinách. Z výsledků nelze však výskyt sociálně-patologických jevů predikovat.
Zdroj	Vířavová, J. (2015). Souvislosti a fakta o týraných a zanedbávaných dětech z diagnostického ústavu. <i>Czech & Slovak Social Work / Sociální Práce / Sociálna Práca</i> , 15(5), 5–27.

Název	Transformace systému péče o ohrožené děti očima ředitelů dětských domovů
Cíl studie	Cílem bylo popsat transformaci systému péče o ohrožené děti z pohledu ředitelů DD.
Metoda	Kvalitativní výzkum. Byly provedeny hloubkové rozhovory s 8 řediteli DD. Data byla analyzována za pomoci zakotvené teorie.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že ředitelé berou na vědomost nutnost transformace systému péče, nicméně neschvalují některé postupy, které k této změně vedou. Jedná se především o nedostatečné připravenosti reformy a měnící se pravidla v jejím průběhu.
Zdroj	Vávrová, S., Kroutilová, R., & Nováková. (2015). Transformace systému péče o ohrožené děti očima ředitelů dětských domovů/Transformation of the system of care for vulnerable children from the perspective of children's HomesDirectors. <i>Sociální Pedagogika</i> , 3(2), 25-37. doi: http://dx.doi.org/10.7441/soced.2015.03.02.02 .

Název	Vnímání vlastní účinnosti pedagogických pracovníků v oblasti institucionální péče o děti a mládež
Cíl studie	Cílem bylo zjistit míru vlastní účinnosti u pedagogických pracovníků v SVP a DD.
Metoda	Kvantitativní výzkum. Byl použit dotazník vlastní konstrukce vycházející ze zahraničních dotazníků ověřující míru vlastní účinnosti pracovníků v oblasti institucionální péče o děti. Dotazník zkoumal oblasti školní úspěšnost, vztahy mezi vrstevníky, volný čas dětí a projevy rizikového chování dětí. Výzkumu se zúčastnilo 70 pracovníků DD a 22 pracovníků SVP.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že na základě dotazníkového šetření je míra vnímání vlastní účinnosti u respondentů v rozmezí 35-57 %. Respondenti z DD se domnívají, že nejvíce jsou schopni u klientů ovlivnit trávení volného času a školní úspěšnost. Respondenti z SVP se domnívají, že nejvíce jsou schopni u klientů ovlivnit projevy rizikového chování a vztahy s vrstevníky.
Zdroj	Hrbáčková, K., & Šafránková, A. P. (2015). Vnímání vlastní účinnosti pedagogických pracovníků v oblasti institucionální péče o děti a mládež/ <i>Self-efficacy of professional educators in institutional care for children and minors. Socialni Pedagogika</i> , 3(2), 9-24. doi: http://dx.doi.org/10.7441/soced.2015.03.02.01 .

Název	Vzdělání u osob se zkušeností s náhradní formou péče v dětství
Cíl studie	Cílem je zmapovat oblast vzdělání u osob se zkušeností s náhradní formou péče v dětství.
Metoda	Smíšený výzkum. Korelační design. Byla porovnáována skupina dospělých respondentů se zkušeností s náhradní formou péče v dětství (nejčastěji DD) (= 128) a kontrolní skupina respondentů vyrůstající v původních rodinách (n = 103). Byl použit rozsáhlý anamnestický dotazník a baterie 13 psychologických testů (např. NEO, PSSI...). Dále byly provedeny polostrukturované rozhovory s 20 respondenty. Kvalitativní data byla analyzována za pomoci narativní a diskurzivní analýzy.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že průměrná hodnota dosaženého vzdělání je vyšší v kontrolní skupině. Nejčastější nejvyšší dosažené vzdělání u respondentů se zkušeností s náhradní formou péče je střední vzdělání s výučním listem. Nejrozšířenější oblastí vzdělání je v této skupině oblast pohostinství a řemeslnictví. Respondenti z této skupiny také dále uváděli potíže se zvládnutím školních povinností v dětství.
Zdroj	Myšková, L., Smetáčková, I., Novotná, H., Onder, J., Kuželová, H., & Ptáček, R. (2015). Vzdělání u osob se zkušeností s náhradní formou péče v dětství 1. <i>Pedagogicka Orientace</i> . 1, 63. https://doi.org/10.5817/PedOr2015-1-63 .

Název	Problémy s přizpůsobením v prostředí ústavní péče
Cíl studie	Cílem bylo zmapovat oblast problémů s přizpůsobením u osob vyrůstajících v ústavní péči.
Metoda	Kvantitativní výzkum. Byl použit sebesposuzovací dotazník Youth Self Report a Attachment Qestionnaire – Child version. Výzkumu se zúčastnilo 285 respondentů z ústavní péče a 214 respondentů z rodinného prostředí ve věku 13-21 let.
Výsledek	Z výsledků výzkumu vyplývá, že se obě skupiny respondentů většinou nacházejí v oblasti přizpůsobením v pásmu normy. Vyšších skóre dosahovala skupina respondentů z prostředí ústavní péče, a to především v dimenzích <i>Problémy s myšlením</i> a <i>Porušování norem</i> .
Zdroj	Novotný, J. S. (2015). Problémy s přizpůsobením v prostředí ústavní péče. <i>Psychologie a Její Kontexty / Psychology & Its Contexts</i> , 6(2), 37–48.

Komentář

Odborných článků, které odpovídají stanoveným kritériím, bylo nalezeno celkem 9. U 2 z nich byla použita kvalitativní metodologie, u 2 smíšený přístup a u zbývajících 5 studií kvantitativní metodologie. Odborné články byly vydány v časopisech zabývajících se sociální pedagogikou, sociální prací, vzděláváním a pedagogikou a v časopisech psychologicky orientovaných. Vzhledem k tomu, že se akademičtí pracovníci na univerzitách často hojně věnují výzkumu a vydávají odborné články, dalo by se předpokládat, že bude nalezeno poměrně velké množství odborných článků na téma ústavní a ochranná výchova. Jak jsme již ale uvedli, bylo jich nalezeno pouze 9, což považujeme za velmi malé číslo.

5.2 Kategorizace podle témat

Vzdělávání

První kategorie, která byla nalezena při pročitání studií je kategorie *vzdělávání*. Do této kategorie spadá celkem 7 prací, z nichž jedna je po metodologické stránce kvantitativní, jedna kvalitativní a jedna smíšená. Mezi studii na téma vzdělávání jsou 4 studie zaměřené na mapování školní úspěšnosti klientů dětských domovů. Tato podskupina prací obsahuje jak kvalitativní, tak kvantitativní studie, tudíž lze říci, že přináší poměrně obsáhlé informace o této problematice. Za zmínku určitě stojí jedna z těchto prací, která porovnává školní úspěšnost u romských dětí vyrůstajících v dětském domově a dětí, které vyrůstají v běžných rodinách. Z celého vzorku výzkumných studií (N=102) je toto jediná práce, která se problematikou klientů romského etnika zabývá. Všechny práce, které se zabývají školní úspěšností mají společné to, že respondenti v těchto výzkumech uváděli, že na jejich školní úspěšnost má mimo jiné vliv motivace a dobré vztahy s vychovateli dětských domovů. Toto je dle našeho názoru velmi důležitá informace, jelikož poukazuje na to, jak je důležitý vztah mezi pracovníkem a klientem, obzvláště v dětských domovech, kde vychovatelé, takřka nahrazují rodinu klientů.

Další studie v kategorii vzdělávání se zabývala školní přípravou klientů dětských domovů se školou. V této kategorii je dále práce, která přibližuje, jaký význam má vzdělání pro klienty dětského domova. Poslední práce z této kategorie mapuje výši dosaženého vzdělání bývalých klientů dětských domovů. Z výsledků této práce vyplývá, že nejvyšším dosaženým vzděláním u klientů je střední vzdělání s výučním listem.

V této kategorii není žádná práce, která by se zabývala vzděláváním ve výchovných ústavech a diagnostických ústavech. Dále postrádáme studie, které by se zabývaly specifiky vyučování klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy a tím, jak výuka v těchto zařízeních vypadá, případně jak se liší od výuky na běžných školách, které nejsou součástí zařízení. Vhodné by také bylo zmapovat, jakým způsobem probíhá spolupráce školy a zařízení při vzdělávání klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy.

Kategorie *vzdělávání* klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy má v naší práci rozhodně své místo. Ke vzdělávání klientů se vyjadřuje například zákon 109/2002 Sb., který uvádí povinnost jednotlivých zařízení zajistit výchovně-vzdělávací péči o klienty. Na

zajištění výchovně-vzdělávací činnosti dále klade důraz dokument *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče* (2018). Mezi jednotlivé standardy týkající se tématu vzdělávání patří také spolupráce školy se zařízením a podpora klientů při vzdělávání.

Volný čas

Dále byla nalezena kategorie *volný čas*. Do této kategorie spadá 6 studie, z nichž jsou dvě kvantitativně pojaté a 4 kvalitativně. Všechny tyto práce mapují trávení volného času klientů v zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Zařízeními, ve kterých je zjišťován způsob trávení volného času klienty jsou dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy. V této kategorii tedy není žádná práce, která by se zabývala volnočasovými aktivitami v diagnostickém ústavu. V dětských domovech se školou klienti vnímají větší organizovanost volnočasových aktivit než v dětských domovech, což je pochopitelné vzhledem k povaze jednotlivých zařízení. Respondenti ze všech studií vnímají nabídku volnočasových aktivit ze strany zařízení jako rozmanitou a dostatečnou, v některých případech jim však vadí přílišná organizovanost těchto aktivit. Otázkou je, zda to není v některých typech zařízení do určité míry žádoucí. Dalším zajímavým zjištěním bylo to, že dívky z výchovných ústavů a běžných rodin mají velmi podobné zájmy.

Kromě studií, které by se zabývaly trávením volného času v diagnostických ústavech, by bylo vhodné zmapovat, zda a případně jakým způsobem probíhá integrace klientů zařízení do volnočasových aktivit mimo zařízení a zda tito klienti vyžadují specifický přístup od volnočasových pedagogů. Zapojování klientů do společnosti, a to i v rámci volnočasových aktivit doporučují i *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče* (2018), což je další důvod, proč by bylo vhodné v této oblasti provést výzkum.

Příprava na odchod ze zařízení

Další kategorii, která byla v datech identifikována je *příprava na odchod ze zařízení*. Tato kategorie je druhou nejpočetnější, bylo k ní přiřazeno 12 studií. Jedna studie je pojata kvantitativně a ostatní kvalitativně. 10 z těchto prací se zabývá přímo tím, jakým způsobem a v jakých oblastech příprava na odchod ze zařízení probíhá. Vyskytují se zde práce, které se zabývají přípravou na odchod z dětských domovů a výchovných ústavů. Respondenti vnímají přípravu ze strany jednotlivých zařízení jako velmi přínosnou. Z odchodu mají však obavy. Jedna z těchto studií velmi detailně popisuje za pomoci případových postojů a pocity týkající se připravenosti klientů na odchod ze zařízení. Je tak velmi dobrým přiblížením pohledu klientů na tuto problematiku. Další práce srovnává vnímanou připravenost na vstup do samostatného života klientů dětských domovů a jedinců, kteří vyrůstají v běžných rodinách. Zajímavým zjištěním je, že jsou představy respondentů z obou skupin velmi podobné. Respondenti z běžných rodin se ale cítí být lépe připraveni na hospodaření s financemi a shánění zaměstnání. Bylo by tedy dobré se zaměřit na tyto otázky v rámci přípravy klientů na odchod ze zařízení. Z výsledků jednotlivých studií je patrné, že je příprava klientů zaměřena i na tyto oblasti, nicméně klienti mají z těchto záležitostí obavy. Je ale otázkou, do jaké míry může v přípravě na samostatný život zařízení nahradit rodinu. Jedna z prací byla dále zaměřena na přípravu na odchod ze zařízení za pomoci neziskových organizací, které jsou zaměřené na pomoc klientům opouštějící zařízení ústavní a ochranné výchovy. Klienti vnímají pomoc těchto organizací jako velice užitečnou.

Příprava na odchod ze zařízení je velmi aktuálním tématem, kterým se zabývá hned několik dokumentů vydaných za pomoci Národního ústavu pro vzdělávání. Příprava klientů na odchod ze zařízení a samostatný život, je obsažena ve *Standardech kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče* (2018). Toto téma je dále obsaženo ve sborníku z konference *Možnosti práce s dětmi s poruchami (v) chování v ústavní výchově* z roku 2019.

Přestože, je kategorie příprava na odchod ze zařízení jednou z nejpočetnější, domníváme se, že je vhodné nadále provádět výzkumy v této oblasti, jelikož doba postupuje velmi rychle a neustále se mění. Je tomu tedy nutné přizpůsobovat i přípravu klientů na odchod ze zařízení.

Bývalí klienti

Další kategorii jsme nazvali *bývalí klienti*. Zařadili jsme sem tedy práce, které přibližují pohled bývalých klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy. Všechny práce v této kategorii byly pojaty kvalitativně. 3 z těchto prací poukazují na to, jakým způsobem vnímají bývalí klienti zkušenost s pobytem v dětských domovech se školou a výchovných ústavů. Respondenti uvádějí, že byl pobyt v zařízení přínosný pro jejich současný život. Další práce v této kategorii přibližují současný život bývalých klientů a jejich zkušenost s odchodem ze zařízení. Respondenti z těchto prací se shodují na tom, že byl pro ně odchod ze zařízení velmi náročný. Bývalí klienti dále vnímají jako náročné hospodaření s financemi a hledání a udržení si zaměstnání. V kategorii *bývalí klienti* je dále práce, která zjišťuje, zda měli bývalí klienti během pobytu v zařízení blízký vztah s někým z pracovníků a zda vnímají tento vztah jako přínosný. Respondenti této práce uváděli, že blízký vztah s pracovníkem v zařízení byl a stále je pro ně velmi důležitý. Poslední z prací v kategorii *bývalí klienti* se zabývá hodnotami mladých dospělých po ukončení ústavní výchovy. Tato práce by se tematicky dala zařadit i do jiné kategorie. Rozhodli jsme se ji však v této kategorii ponechat abychom měli ucelený přehled prací, které se tématu bývalých klientů nějakým způsobem dotýkají.

Jak je z výše uvedeného patrné, odchod ze zařízení vnímali bývalí klienti jako velmi náročný. Tato kategorie svým způsobem navazuje svými zjištěními na kategorii předchozí – *příprava na odchod ze zařízení*. Kategorie *bývalí klienti* potvrzuje obavy, které mají současní klienti z odchodu ze zařízení. Informace z této kategorie tedy potvrzují důležitost důkladné přípravy klientů na odchod ze zařízení. Ze zjištění je také patrné, že je důležité u klientů podporovat samostatnost a odpovědnost za svůj život. To je v souladu s doporučením *Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče* (2018). K tomuto tématu jsou také příspěvky ve sborníku z konference *Možnosti práce s dětmi s poruchami (v) chování v ústavní výchově* (2019).

Pracovníci v zařízení

Dále byla vytvořena kategorie *pracovníci v zařízení*. Do této kategorie byly zařazeny všechny studie, které se nějakým způsobem zabývaly rolí pedagogického pracovníka v zařízení ústavní a ochranné výchovy. 3 studie jsou zpracovány kvantitativně, 5 kvalitativně a jedna je smíšeným výzkumem. Pod tuto kategorii spadají práce, které se zabývají specifiky práce v prostředí zařízení ústavní a ochranné výchovy. Tyto studie považujeme za velice přínosné, jelikož přináší pohled samotných pracovníků na jejich profesi a prostředí ve kterém pracují. Studie také poukazují na to, co pracovníkům chybí. Na to poukazuje především studie, která se zabývá specifiky práce psychologa v prostředí ústavní a ochranné výchovy. Z této studie vyplývá, že profese psychologa v tomto typu zařízení není příliš specifikovaná a nejsou pro ni často jasně vymezené požadavky. Dále se v této kategorii nachází studie, které se zabývají specifiky práce vychovatele a etopeda v zařízení.

Další 3 studie, které byly zařazeny do kategorie pracovníci v zařízení se zabývaly syndromem vyhoření u pracovníků zařízení ústavní a ochranné výchovy. Respondenti ve všech 3 studiích uváděli, že jsou ve své práci převážně spokojeni. U některých respondentů však vycházely vysoké hodnoty syndromu vyhoření. Ačkoliv byly na téma syndrom vyhoření nalezeny pouze 3 práce a nelze na základě jejich výsledků generalizovat, domníváme se, že problematika syndromu vyhoření v prostředí zařízení ústavní a ochranné výchovy je velmi aktuálním tématem, kterému je nutno věnovat zvýšenou pozornost, jelikož pracovníci pomáhajících profesích jsou jednou z nejohroženějších skupin (Hartl & Hartlová, 2010). Další zajímavé studie, které byly do kategorie *pracovníci v zařízení* zařazeny, zjišťovali od respondentů, zda jejich životní zkušenosti ovlivnili výběr jejich profese a zda se cítí být těmito zkušenostmi ovlivněni. V obou případech respondenti uvádějí, že tomu tak je. Poslední práce v této kategorii zkoumala self-efficacy (vnímání vlastní účinnosti) pedagogických pracovníků v zařízení ústavní a ochranné výchovy.

V kategorii pracovníci v zařízení se nachází 9 studií. Ačkoliv je tato kategorie také jednou z nejpočetnějších, jsme toho názoru, že je tematicky velice široká, tudíž by bylo dobré se potřebami a specifikací jednotlivých pracovních pozic zabývat. Přínosná zjištění by mohly dále přinést studie, které by se zabývaly například možnostmi dalšího vzdělávání a rozvoje pracovníků jednotlivých zařízení a potřebami těchto pracovníků. Podpora a rozvoj pracovníků je také jedním z doporučení *Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče* (2018).

Intervenční a terapeutické techniky při práci s klienty

Do kategorie intervenční a terapeutické techniky při práci s klienty bylo celkem zařazeno 10 studií. Jedna z těchto studií je zpracována kvantitativně, ostatní kvalitativně. Jednou z oblastí, kterou se studie v této kategorii zabývaly je prevence rizikového chování u klientů jednotlivých zařízení. Na toto téma jsou v kategorii 4 studie. Zařízení, která byla zařazena do výzkumu uvádí, že mají vytvořeny preventivní programy, a to například na prevenci šikany, kyberšikany či užívání návykových látek. Téma prevence v zařízeních ústavní a ochranné výchovy je tématem aktuálním. Věnovala se mu i konference *Prevence v kontextu ústavní výchovy* v roce 2017, z které byl následně vydán sborník.

Dále jsou v této kategorii zařazeny práce, které se zabývají podporou a metodami práce s klienty. Několik z těchto prací je zaměřených na terapeutické techniky užívané při práci s klienty. Mezi těmito technikami se objevovala muzikoterapie, arteterapie, relaxace, využití pohybu, canisterapie a využití koní, ale také metoda rozhovoru, která je při práci v pomáhajících profesích nepostradatelná. V této kategorii je zařazena také studie, která se zabývala možnostmi psychoterapie v prostředí dětských domovů. Respondenti z tohoto výzkumu uváděli, že pro psychoterapii není příliš prostoru v zařízení dětského domova.

Tuto kategorii považujeme za velice důležitou, jelikož poukazuje na to, jakým způsobem probíhá práce s klienty zařízení ústavní a ochranné výchovy. Přestože je v této kategorii zařazeno 10 prací, považujeme průzkum v této oblasti jako nedostatečný. Výše zmíněné práce nám sice přiblížili do určité míry, jak práce s klienty probíhá, nicméně většina studií je kvalitativně pojatých a nelze tedy generalizovat a na základě výsledků těchto studií zjistit, jak a zda terapeutická práce s klienty v jednotlivých zařízeních probíhá. Zejména postrádáme studie, která by mapovaly již zmíněnou terapeutickou práci s klienty, ve smyslu terapie prováděné terapeutem, který absolvoval psychoterapeutický výcvik. Studie na toto téma by dále mohly zjišťovat, zda jsou pracovníci v zařízení podporováni k absolvování sebezkušenostních a psychoterapeutických výcviků a kolik takových terapeutů v zařízení skutečně působí. Tuto problematiku by bylo více než vhodné zmapovat, jelikož klienti zařízení ústavní a ochranné výchovy dle našeho názoru terapeutickou pomoc potřebují. Prostřednictvím terapie a terapeutického vztahu tak mohou získat emočně korektivní zkušenost, kterou pak mohou aplikovat jak ve vztazích k sobě samému, tak ve vztazích ke svému okolí.

Prostředí zařízení z pohledu klienta

Do kategorie *prostředí zařízení z pohledu klienta* jsme zařadili 7 studií, z nichž jsou 2 kvantitativně a ostatní kvalitativně zpracované. Jsou zde práce, které přibližují pohled klientů na prostředí dětského domova, dětského domova se školou a výchovného ústavu. Žádná práce tedy nepopisuje prostředí diagnostického ústavu z pohledu klienta. Ačkoliv jsou všechny tyto studie pojaty kvalitativně a nelze jejich výsledky v žádném případě zobecňovat, považujeme za vhodné uvést, že respondenti z těchto studií (konkrétně 4) uváděli, že jsou v zařízení převážně spokojeni. Zmiňovali především spokojenost s materiálním vybavením zařízení, které bylo často lepší, než na které byli zvyklí z domova a nabídkou volnočasových aktivit. Jako důležité pro spokojenost v zařízení uváděli dobré vztahy s vychovateli.

Jako velmi zajímavou jsme dále shledali studii, která přibližovala zkušenost klienta výchovného ústavu s pobytem v zařízení. Jeho pobyt byl zmapován prostřednictvím několika rozhovorů s tímto klientem v průběhu jeho pobytu. Klient čas strávený v zařízení na konci pobytu hodnotil jako velmi přínosný. Jsme toho názoru, že studie tohoto typu, které detailně zkoumají jeden případ klienta v určitém prostředí po určité časové období mohou být pro oblast ústavní a ochranné výchovy také velkým přínosem a bylo by tedy dobré studií tohoto typu provádět více.

Do této kategorie byla dále zařazena studie, která zkoumala pohled klientů výchovného ústavu na sankce v zařízení a studie, která měřila míru přizpůsobení v prostředí zařízení ústavní a ochranné výchovy.

Studie, které se zabývají pohledem na prostředí zařízení ústavní a ochranné výchovy vnímáme jako velmi důležité. Klienti jsou těmi, kteří v tomto prostředí žijí a někteří dokonce vyrůstají, tudíž jejich pohled na prostředí zařízení je nutno brát v potaz. Oblast prostředí a povinností zařízení vůči klientům je také poměrně podrobně vymezeny v zákoně č. 109/2002 Sb.

Vztah mezi klientem a pracovníkem

Do kategorie *vztah mezi klientem a pracovníkem* byly zařazeny 4 studie. Jedna z nich je pojata kvantitativně, ostatní kvalitativně. U dvou těchto studií je na vztah mezi klientem a pracovníkem nahlíženo z pohledu pracovníků, a to konkrétně v dětském domově. Respondenti v jedné studii uváděli, že navazování vztahů s klienty je ohroženo častým střídáním vychovatelů na rodinných skupinách a nedostatkem pracovníků na skupinu klientů. V druhé studii někteří respondenti uváděli, že nepovažují za vhodné navazovat s klienty příliš blízké vztahy.

Další dvě studie přibližují pohled klientů na vztahy s pracovníky, konkrétně se obě zabývají vnímáním podpory ze strany pracovníků. Jedna ze studií byla provedena v prostředí dětského domova. Zde respondenti uváděli, že je pro ně důležitá podpora od vychovatelů, se kterými mají dobré vztahy. Druhá studie je z prostředí výchovného ústavu a přibližuje pohled bývalých klientů na vztahy s vychovateli. Bylo by tedy možné ji případně zařadit i do předchozí kategorie *bývalí klienti*. Respondenti s odstupem času, vnímají podporu ze strany vychovatelů jako velmi přínosnou a oceňují ji.

Na studiích v této kategorii se opět ukazuje, jak je důležitý v prostředí ústavní a ochranné výchovy vztah. Dále by bylo vhodné prozkoumat tuto oblast i v prostředí jiných zařízeních. Také by mohlo být zajímavé zmapovat vztahy klientů s dalšími pracovníky, jako je například psycholog, etoped či sociální pracovník.

Klient ve vztahu k okolí

Do kategorie *klient ve vztahu k okolí* byly zařazeny pouze 3 studie, jedna kvalitativní, jedna kvantitativní a jedna smíšená. Jelikož tato kategorie není početná a nemáme k ní tedy mnoho informací, okomentujeme ji pouze krátce.

Jedna z těchto studií přibližuje, jak vnímají klienti výchovného ústavu drogově závislého klienta ve výchovné skupině. Další dvě studie se zabývají vztahy ve třídě. Jedna z nich mapuje vztahy ve třídách zařízení ústavní a ochranné výchovy. Klima ve většině těchto tříd je pozitivní. Druhá studie mapuje vztahy v běžné třídě, ve které jsou dvě děti z dětského domova. Z této studie vyplývá, že mají tyto děti v kolektivu problematické postavení.

Jak jsme již uvedly vše, tato kategorie obsahuje velmi málo studií. V této oblasti by stálo za pokus zmapovat další vztahy klientů k blízkým osobám. Žádná ze studií zařazených

do výzkumného vzorku nemapuje vztahy v rodinných skupinách či výchovných skupinách (kromě již uvedené práce, která přibližuje vnímání drogově závislého klienta). Zajímavé práce by mohly vzniknout také na téma sourozeneckých vztahů, vztahů s biologickými rodiči a partnerských vztahů klientů či bývalých klientů zařízení ústavní a ochranné výchovy. Studie na toto téma by však pravděpodobně vyžadovaly zkušeného výzkumníka, který by byl schopen k takto citlivému tématu přistupovat opatrně a empaticky.

Životní perspektivy klientů

Další kategorii jsme nazvali *životní perspektivy klientů*. Do této kategorie jsme zařadili 4 kvalitativně pojaté práce. 3 z těchto studií mapují představy o budoucnosti dospívajících klientů z dětského domova, dětského domova se školou a výchovného ústavu. Výpovědi respondentů ze všech 3 studií se shodují v tom, že o své budoucnosti příliš jasnou představu nemají. To je však pochopitelné, vzhledem k jejich věku. Poslední ze studií zařazených do této kategorie popisuje faktory, které dle klientů napomáhají ve formování životní perspektivy. Respondenti uváděli, že jim napomáhá především jejich vlastní motivace a sebereflexe.

Tyto skupina prací také není příliš početná. Považujeme ji ale rovněž za přínosnou, jelikož informačně doplňuje kategorie jako je *příprava na odchod ze zařízení* či *bývalí klienti*. Velice zajímavé výsledky by mohly přinést longitudinálně zaměřené studie, které by mapovaly postoje klientů k jejich budoucnosti a k odchodu ze zařízení a poté, s odstupem času, by mapovali současný život těchto již bývalých klientů. Bylo by tak zajímavé porovnat, zda se jejich představy o osamostatňování a následně samostatném životě shodovali. Jsme si však vědomi, že takovýto typ studie by metodologicky i technicky mohl být více než náročný.

Osobnostní charakteristiky a chování klientů

Osobnostní charakteristiky a chování klientů je nejpočetnější kategorií. Je zde zařazeno 20 studií. Je to také jediná kategorie, kde převažují kvantitativně zaměřené studie. Těch je 10. Dále je zde 8 kvalitativních studií a 2 smíšené. Vzhledem k velkému počtu studií v této kategorii ji následně rozdělíme do menších podskupin.

Do této kategorie byly zařazeny 3 studie, které se zabývají hodnotovou orientací klientů jednotlivých zařízení. Většina respondentů se shoduje na tom, že nejdůležitější hodnotou je pro ně rodina.

Další podskupinou v kategorii jsou práce, které se zaměřují na osobnostní charakteristiky klientů. Je jich celkem 8. Jedna z nich zjišťovala počty klientů s psychiatrickým onemocněním za období 2012-2016 v zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Pro zajímavost uvádíme, že za toto období bylo v 6 zařízeních evidováno 33,5 % klientů s tímto typem onemocnění. Dále se v této podskupině nachází studie, která mapuje výskyt sebepoškozování u dívek výchovného ústavu a studie, která zjišťuje pohled klientů dětského domova na formování jejich identity. Také zde byly zařazeny 2 psychologicky orientované práce, které pomocí standardizovaných testů zjišťovali osobnostní charakteristiky těchto klientů a 2 práce zabývající se syndromem CAN u klientů ústavní a ochranné výchovy.

Dále byla nalezena podskupina prací, které se zabývaly chováním klientů ústavní a ochranné výchovy. Jsou zde zařazeny práce, které mapují prosociální chování klientů a schopnost klientů regulovat své emoce. Další studie v této podskupině popisují problémové a rizikové chování klientů ústavní a ochranné výchovy. 2 z nich se zabývají agresivitou i klientů. Dle výpovědi respondentů – vychovatelů je agresivita klientů zvládnutelná. Poté jsou zde 2 práce, které řeší útky klientů. Poslední práce v této podskupině přibližuje rizikové chování klientů v prostředí internetu.

Do kategorie *osobnostní charakteristiky a chování klientů* jsme se dále rozhodli zařadit 2 logopedicky orientované studie, které mapují komunikační schopnosti klientů dětských domovů. Jedna z těchto prací zjišťuje komunikační schopnosti u klientů s mentálním postižením. Tuto práci považujeme za velice přínosnou, jelikož je jedinou prací v našem výzkumném vzorku, která se zabývá klienty s mentálním postižením. Dle zákona 109/2002 Sb. bývají klienti s mentálním či jiným postižením nebo znevýhodněním také umístováni do zařízení ústavní a ochranné výchovy, tudíž tuto skupinu klientů nelze

opomíjet. Nakonec byla do této kategorie zařazena také práce, která porovnává občanské postoje a participaci u adolescentů z dětských domovů a běžných rodin. Výsledky se mezi oběma skupinami příliš nelišily.

Jak je z výše uvedeného textu patrné, studie zařazené do kategorie *osobnostní charakteristiky a chování klientů* jsou velmi rozmanité. Velká část z nich je vzhledem k tématu kategorie psychologicky orientovaných. To ovšem neznamená, že by témata jako je například rizikové a problémové chování klientů nemohli zjišťovat i výzkumníci z jiných příbuzných oborů, a to především z etopedie, která je problematické ústavní a ochranné výchovy velmi blízká. Některá témata těchto studie byly aktuálními například pro konferenci *Možnosti práce s dětmi s poruchami (v) chování v ústavní výchově* (2019).

Postoje pracovníků k náhradní rodinné péči

Do kategorie *postoje pracovníků k náhradní rodinné péči* jsme zařadili 3 kvalitativně orientované studie. Každá z nich se zabývá jiným typem náhradní rodinné péče. První z nich se věnuje hostitelské péči u klientů z dětských domovů. Respondenty – pracovníky dětských domovů je hostitelské péče vnímána převážně pozitivně. Další studie z této kategorie popisuje zkušenosti pracovníků zařízení ústavní a ochranné výchovy s profesionální pěstounskou péčí. Dle respondentů má tento typ náhradní rodinné péče největší smysl u velmi malých dětí, které si spíše na situaci adaptují než děti starší. Poslední z prací v této kategorii se zabývá poměrně netradičním, ale dle našeho názoru poměrně aktuálním tématem. Tato práce popisuje postoje pracovníků dětských domovů s pěstounstvím homosexuálních párů. Postoje respondentů jsou převážně kladné.

Kategorie *postoje pracovníků k náhradní rodinné péči* je velmi úzká a bylo by vhodné ji rozšířit. Aktuálním trendem je tendence snižovat počty dětí v ústavních zařízeních, je proto vhodné provádět výzkumy na toto téma. Důvodem, proč jsme našly pouze 3 práce, ale může být i to že naším klíčovým slovem nebyla náhradní rodinná péče. Zároveň toto téma ani nebylo záměrem detailně prozkoumat.

Nezařaditelné

Poslední kategorie v našem výzkumu shrnuje studie, které nebylo vhodné zařadit do žádné z předchozích kategorií. Nezařaditelných studií je celkem 9. Kvalitativně zpracovaných studií je 7, zbývající jsou kvantitativní. Jelikož se každá z těchto studií zabývá jiným tématem, uvedeme zde pouze výčet těchto studií a jejich vztah k aktuální situaci v ústavní a ochranné výchově. Do kategorie nezařaditelné byly zařazeny studie *Časová disciplinace těl: institut dětského domova*, *Komparace vybraných aspektů koordinované rehabilitace v českých a německých dětských domovech*, *Spolupráce rodiny a dětského domova*, *Důvody umístění dětí do dětského domova*, *Pohled dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na přemístění do dětského domova*, *Příčiny umístování dětí do ústavní péče z pohledu jejich rodičů*, *Ochranná výchova ve školských zařízeních v ČR*, *Transformace systému péče o ohrožené děti očima ředitelů dětských domovů* a *Rodinné prostředí a výchova mládeže s nařízenou ústavní výchovou*. Bližší specifikace těchto prací jsou uvedené v přehledových tabulkách. Všechny výše uvedené studie, jak v kategorii *nezařaditelné*, tak v ostatních kategoriích řeší různá aktuální témata ústavní a ochranné výchovy, tudíž je považujeme pro tento obor za přínosné.

6 DISKUZE

Magisterská diplomová práce je zacílena na téma ústavní a ochranné výchovy v ČR, konkrétně na aktuální výzkumné studie a trendy za období let 2015-2019. Teoretická část práce se zabývá především legislativním ukotvením ústavní a ochranné výchovy. Dále jsou zde kapitoly, které se věnují klientele a pracovníkům ústavní výchovy, statistickým údajům v této oblasti a aktuálním trendům na poli ústavní a ochranné výchovy. Na základě prostudování příslušné legislativy a dalších zdrojů jsme došli k poznatku, že jsou informace o ústavní a ochranné výchovy a její samotný výklad neucelený. Ústavní a ochranná výchova je řešena v několika zákonech a vyhláškách a spadá pod tři ministerstva. Jako problematické se nám jeví zařazení dětských domovů pod stejnou skupinu zařízení s dětskými domovy se školou, výchovnými ústavu a diagnostickými ústavu. Domníváme se, že dětské domovy jsou odlišnými typem zařízení od zbývajících výše zmíněných. Dokládá to i fakt, že v dětských domovech probíhá pouze ústavní výchova a ve zbývajících zařízeních je možná výchova jak ústavní, tak ochranná. Dětské domovy mají dle našeho názoru povahově blíže například k zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které spadají pod rezort MPSV.

Ve výzkumné části jsme provedly analýzu 102 studií na téma ústavní a ochranné výchovy za léta 2015-2019. Důležité informace ze studií byly zpracovány do přehledových tabulek. V těch byl vždy uváděn název práce, cíl, metodologie a výsledek. Analýza těchto studií se občas jevila jako problematická, a to z toho důvodu, že ne ve všech studiích byly výše zmíněné informace (cíle práce, metodologie a výsledek) snadno dohledatelné. U některých studií tak muselo dojít k pečlivému pročtení výzkumné části několikrát.

Výsledkem přehledové studie jsou tedy přehledové tabulky prací a výstup z jejich analýzy, kterými jsou kategorizace podle typu výzkumné studie a kategorizace podle témat, kterými se jednotlivé studie zabývají. V přehledové studii byla nalezena tato témata: vzdělávání, volný čas, příprava na odchod ze zařízení, bývalí klienti, pracovníci v zařízení, intervenční a terapeutické techniky při práci s klienty, prostředí zařízení z pohledu klienta, vztah mezi klientem a pracovníkem, klient ve vztahu k okolí, životní perspektivy klientů, osobnostní charakteristiky a chování klientů a postoje pracovníků k náhradní rodinné péči. Jednotlivá témata již byla v podkapitole *Kategorizace podle témat* již řádně okomentována. Domníváme se tedy, že další komentář ke konkrétním tématům již není v diskuzi potřeba.

Co se počtu nalezených studií (N=102), lze jen těžko spekulovat o tom, zda je to hodně nebo málo. Co však lze pravděpodobně určit je fakt, že odbornějších studií (myšleno disertační práce a odborné články) není mnoho. Disertační práce byly nalezeny pouze 2 a odborných článků 9. Z počtu 11 výzkumných studií, u kterých lze předpokládat velmi propracovanou metodologii, a tedy i validní výsledky, nelze příliš usuzovat. I z tohoto důvodu byly do přehledové studie zařazeny také diplomové a rigorózní práce. Ačkoliv by měly být diplomové práce také na určité odborné úrovni a poskytovat tím pádem vědecky hodnotná data, nemusí tomu tak bohužel u všech diplomových pracích být. Hodnocení kvality diplomových prací ale není předmětem naší diskuze, proto se k ní nebudeme dále vyjadřovat.

Podle Analýzy mediálního obrazu ústavní výchovy (období 2010-2015) provedené Národním ústavem pro vzdělávání se média za stanovené období nejvíce vyjadřovala k dětským domovům. Stejně tomu tak bylo u výzkumných studií zařazených do přehledové studie. Analýza mediálního obrazu dále uváděla, že mediálních příspěvků, které by byly z pohledu klienta bylo velmi málo. Naopak naše přehledová studie obsahuje většinu studií, ve kterých byli klienti respondenty. Přehledová studie tak přinesla pohled klientely na ústavní a ochrannou výchovu.

Jako další přínos přehledové studie shledáváme již zmíněné poznatky o tématech, kterým se jednotlivé výzkumné studie zabývaly. Za přínosné považujeme také to, že tato práce do určité míry informace o ústavní a ochranné výchově uceluje. Dodatek „do určité míry“ uvádíme především proto, že je ústavní a ochranná výchova oborem obsáhlým a zasahuje do několika vědních oborů a oblastí. Netroufáme si tedy uvádět, že uceluje informace ze všech možných vědeckých oblastí a zdrojů.

7 ZÁVĚR

Cílem magisterské práce bylo zmapovat aktuální stav ústavní a ochranné výchovy v České republice, a to za období posledních pěti let. V teoretické části byly vymezeny pojmy ústavní a ochranná výchova se zaměřením na školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. V teoretické části byl také věnován prostor klientele ústavní a ochranné výchovy a pracovníkům těchto zařízení. Vycházeli jsme především ze zákona 109/2002 Sb. Dále zde byly v teoretické části uvedeny statistické údaje o počtu klientů v jednotlivých typech zařízení a o počtu zařízení v ČR. Prostor zde byl věnován také doporučením Národního ústavu pro vzdělávání, které vydalo *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (2018)*, kde jsou uvedena doporučení, jak pracovat s klienty v prostředí ústavní a ochranné výchovy. Ve stejné kapitole byly dále zmíněny další aktuálně vydané dokumenty.

Výzkumná část byla věnována analýze výzkumného vzorku 102 studií na téma ústavní a ochranná výchova v ČR. Pro jejich vyhledávání byly použity klíčová slova „ústavní výchova“, „ochranná výchova“ a „etopedie“. Jako další kritérium byly nastaveny roky vydání studie. Rozmezí pro vydání studií byly léta 2015-2019. Důležité informace z jednotlivých studií byly zpracovány do přehledových tabulek. Výsledkem diplomové práce je přehledová studie, která uceluje informace z těchto 102 studií. Tyto studie jsou nadále pro lepší přehlednost kategorizovány podle typu studie: diplomové práce, rigorózní práce, disertační práce a odborné články a následně kategorizovány podle tématu, kterým se zabývají. Těmito tématy jsou: vzdělávání, volný čas, příprava na odchod ze zařízení, bývalí klienti, pracovníci v zařízení, intervenční a terapeutické techniky při práci s klienty, prostředí zařízení z pohledu klienta, vztah mezi klientem a pracovníkem, klient ve vztahu k okolí, životní perspektivy klientů, osobnostní charakteristiky, chování klientů a postoje pracovníků k náhradní rodinné péči. Součástí je také 9 studií, které svým tématem nespadaly do žádné z výše uvedené kategorie. Tyto práce byly tedy zařazeny do kategorie „nezařaditelné“.

ZDROJE

1. Bendová, P., Dlouhá, J., Kaliba, M. & Kalibová, P. (2015). *Vybrané kapitoly z psychopedie a etopedie nejen pro speciální pedagogy*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové.
2. Blehová, I. (2017). *Vnímání podpory při hledání smyslu života adolescentů v ústavní výchově*. (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://is.muni.cz/th/k2xq3/Blehova_Iveta_Diplomova_prace.pdf.
3. Caninczová, N. (2019). *Připravenost dětí opouštějících dětské domovy na samostatný život*. (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z <https://theses.cz/id/0v1wxh/>.
4. Čablíková, B. (2018). *Sociopreferenční vztahy v malé sociální skupině se znakem ústavní výchovy*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/43383>.
5. Česká školní inspekce. (2017). *Kvalita výchovně-vzdělávací činnosti v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy*. Získáno z https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematicke%20zpravy/01-F_TZ-Kvalita-vychovne-vzdelavaci-cinnosti-v-zarizenich-pro-vykon-UV-OV_FINAL-2-5.pdf.
6. Český statistický úřad. (2019). *Školy a školská zařízení – školní rok 2018/2019*. Získáno z <https://www.czso.cz/csu/czso/g-skolska-zarizeni>.
7. Čumplová, V. (2017). *Rozdíl v organizaci volnočasových aktivit v rámci dětského domova a dětského domova se školou*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://theses.cz/id/g1o9o9/Cumplova_DP.pdf.
8. Daňková, K. (2018). *Rodinné prostředí a výchova mládeže s nařízenou ústavní výchovou*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://theses.cz/id/u8gafj/>.
9. Děti patří domů. (2020). *Naše poslání*. Získáno z <https://www.detipatridomu.cz/o-nas/#nase-poslani>.
10. Dolečková, V. (2019). *Syndrom CAN u dětí umístěných v zařízeních náhradní výchovné péče*. (diplomová práce). Získáno 17. října 2019 z <https://theses.cz/id/wrkp2v/>.
11. Došlíková, V. (2017). *Aspekty vztahu mezi dítětem a vychovatelem v kontextu dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 29. listopadu 2019 z <https://theses.cz/id/50qp0a/>.

12. Drevianková, L. (2015). *Zájmy a využívání volného času dívkami ve výchovném ústavu v porovnání s jejich vrstevnicemi vyrůstajícími v rodinném prostředí navštěvujícími střední odborné učiliště nebo střední odbornou školou.* (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z <https://theses.cz/id/1o8a6q/>.
13. Dudarcová, L. (2015). *Syndrom vyhoření u vedoucích pracovníků zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.* (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <https://theses.cz/id/3wrjai/STAG78626.pdf>.
14. Fládr, M. (2018). *Děti s psychiatrickým onemocněním v prostředí institucionální výchovy – jejich postavení a možnosti pedagogického rozvoje.* (diplomová práce). Získáno 20. října 2019 z <https://theses.cz/id/xru71j/STAG88875.pdf>.
15. Frydrychová, K. (2015). *Sociální připravenost dětí v dětských domovech.* (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <http://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31800>.
16. Grunerová, D. (2016). *Možnosti reedukace a práce s rizikovými a problémovými jedinci v dětském domově.* (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z <https://theses.cz/id/yq2wqx/>.
17. Hájková, L. (2019). *Vliv zátěžové životní zkušenosti na výkon povolání pracovníků ve výchovných zařízeních.* (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/oif2f/>.
18. Hamed, L. (2015). *Analýza života adolescentů v ústavní výchově a negativa spojená s životem po odchodu z dětského domova.* (diplomová práce). Získáno 9. února 2020 z https://is.muni.cz/th/204830/pedf_m/.
19. Harazim, A. (2015). *Útěky dětí ze zařízení ústavní a ochranné výchovy.* (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z <https://theses.cz/id/5kmc19/>.
20. Hartl, P. & Hartlová, H. (2010). *Velký psychologický slovník.* Praha: Portál.
21. Henyšová, Ž. (2018). *Rodina v představách o vlastní budoucnosti u dospívajících z dětských domovů.* (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/101038/120307917.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
22. Heřmánková – Kašpaříková, B. (2017). *Ochranná výchova ve školských zařízeních v ČR.* (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/91485/DPTX_2013_1_11410_0_416940_0_146910.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

23. Hladká, K. (2016). *Specifika práce etopeda ve vybraných typech etopedických zařízení*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z <https://theses.cz/id/g2cztc/>.
24. Hockeová, A. (2016). *Agresivita u dětí ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy*. (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z <https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/19487/DP.Alena.Hockeova.pdf?sequence=1>.
25. Holba, L. (2018). *Reflexe aktuální sociální situace z pohledu bývalých klientů výchovného ústavu*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://theses.cz/id/nlxm1v/?lang=sk>.
26. Hrbáčková, K., & Šafránková, A. P. (2015). Vnímání vlastní účinnosti pedagogických pracovníků v oblasti institucionální péče o děti a mládež/Self-efficacy of professional educators in institutional care for children and minors. *Socialni Pedagogika*, 3(2), 9-24. doi:<http://dx.doi.org/10.7441/soced.2015.03.02.01>.
27. Hrdličková, A. (2017). *Analýza zkušeností dospívajícího klienta s pobytem ve výchovném ústavu a s osamostatněním*. (diplomová práce). Získáno 12. listopadu 2019 z <https://is.muni.cz/th/i907v/?id=254655>.
28. Hromádková, E. (2019). *Spolupráce rodiny a dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 17. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/mh00u/>.
29. Hutyrová, M. (2019). *Děti a problémy v chování*. Praha: Portál.
30. Hutyrová, M. (2006). *Etopedie pro výchovné pracovníky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
31. Chovancová, M. (2016). *Hodnota vzdělání dospívajících dětí z konkrétního dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z https://is.muni.cz/th/tsrto/KONECNA_VERZE_DP_pdf.
32. Janský, P. (2014). *Dítě s problémovým chováním a náhradní výchovná péče ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy*. Hradec Králové: GAUDEAMUS.
33. Jarolíková, K. (2019). *Hodnotová orientace mladých dospělých po ukončení ústavní výchovy*. (diplomová práce). Získáno 8. října 2019 z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/44109/jarol%C3%ADkov%C3%A1_2019_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
34. Jehličková, N. (2019). *Osamostatňování klientů po ukončení ústavní výchovy*. (diplomová práce). Získáno 11. října 2019 z <https://theses.cz/id/fqge3t/>.

35. Jiroušová, S. (2018). *Zkušenosti ústavních zařízení s profesionální péstounskou péčí*. (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z <https://theses.cz/id/67gtgn/STAG89560.pdf>.
36. Jurečková, R. (2016). *Zážitek saturace emocionální opory u dívek v ústavní výchově*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z <https://theses.cz/id/9pstfm/>.
37. Jurman, M. (2019). *Význam dětského domova a českých škol v souvislosti s kvalitou života*. (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z https://is.muni.cz/th/dj0n1/DP_dokoncena-Jurman.pdf.
38. Kachlík, P. Vojtová & Červenka, K. (2017). *Edukační přístupy k dětem v riziku, s problémy a s poruchami v chování*. Brno: Masarykova univerzita.
39. Kaleja, M. (2013). *Etopedická propedeutika v inkluzivní speciální pedagogice*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
40. Kantorová, J. (2016). Aplikace dotazníku MCI na žáky 2. stupně základní školy s nařízenou ústavní výchovou. (Czech). *Media4u Magazine*, 13(4), 50.
41. Kárská, B. (2018). *Využití terapeutických technik a přístupů v etopedické praxi*. (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z <https://dk.upce.cz/handle/10195/71890>.
42. Kazdová, T. (2019). *Postoje dívek z výchovných ústavů k přípravě na odchod z ústavu*. (diplomová práce). Získáno 12. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/j1s27/Diplomova-prace.pdf>.
43. Kňapová, K. & Petrenko, R. (2016). *Analýza mediálního obrazu ústavní výchovy v českých médiích 2010-2015*. Národní ústav pro vzdělávání. Získáno z http://www.nuv.cz/uploads/pracoviste_pro_certifikace/Analyza_medialniho_obrazu_ustavni_vychovy.pdf.
44. Kociánová, Z. (2015). *Výskyt sebepoškozování u dívek umístěných v diagnostickém ústavu*. (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z <https://theses.cz/id/59noz6/>.
45. Košíček, J. (2019). *Syndrom vyhoření u pracovníků etopedických zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v České republice*. (rigorózní práce). Získáno 13. února 2020 z <https://is.muni.cz/th/id09t/>.
46. Kotalová, P. (2019). *Projevy agresivního chování a hostility u chlapců z výchovného ústavu*. (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/44192>.
47. Koukolová, G. (2019). *Potřeby absolventů dětských domovů*. (diplomová práce). Získáno 13. října 2019 z <https://theses.cz/id/bpc41h/>.

48. Kracíková, L. (2016). *Prevence rizikového chování v ústavní výchově*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z <https://theses.cz/id/6s2s6f/18606171>.
49. Krajčová, K. (2018). *Prosociální chování u dětí a mládeže vyrůstající v dětském domově*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/43101>.
50. Krátká, J. (2017). *Vzdělávání dětí z dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/177631/>.
51. Křístek, A. (2017). *Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a o preventivně výchovné péči: komentář*. Praha: Wolters Kluwer.
52. Křížová, S. (2016). *Individuální příprava na odchod klientů z ústavní výchovy ve výchovně vzdělávacích programech a plánech*. (disertační práce). Získáno 13. února 2020 z <https://theses.cz/id/hnh26t/>.
53. Kuběnová, P. (2019). *Komparace vybraných aspektů koordinované rehabilitace v českých a německých dětských domovech*. (diplomová práce). Získáno 11. října 2019 z <https://theses.cz/id/fqge3t/>.
54. Kubjátová, M. (2015). *Život mladých dospělých po odchodu z dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31840>.
55. Kulštrunková, A. (2015). *Formování životní perspektivy u mladých lidí z dětských domovů*. (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z https://is.muni.cz/th/s08gm/Diplomova_prace_Kulstrunkova_5wbgx.pdf.
56. Kundera, J. (2016). *Zájmy dětí v zařízení pro výkon institucionální výchovy*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z <https://theses.cz/id/pakoe9/?lang=en>.
57. Kůra, D. (2016). *Vnímání drogově závislého jedince v rámci výchovné skupiny diagnostického ústavu*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://is.muni.cz/th/xy3jj/DP_Kura_Daniel__Vnimani_drogove_zavisleho_jedince_v_raci_vychovne_skupiny_diagnostickeho_ustavu..pdf.
58. Kvaková, M. (2015). *Autoregulace emocí u dětí a mládeže v diagnostických ústavech*. (diplomová práce). Získáno 9. února 2020 z <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31768>.
59. Lhotský, J. (2019). *Časová disciplinace těl: institut dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 8. října 2019 z: https://is.muni.cz/th/f0h24/Diplomova_prace.pdf.

60. Liga lidských práv. (2007). *Péče o děti odebírané z biologické rodiny*. Získáno z https://llp.cz/wpcontent/uploads/03_pece_o_deti_odebirane_z_biologicke_rodiny.pdf.
61. Lukášik, A. (2017). *Podmínky pro psychoterapii v dětských domovech*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z <https://theses.cz/id/3anmyw/>.
62. Mádr, J. (2015). *Životní potřeby a hodnotová orientace dětí s poruchami chování v Dětském domově se školou, základní školou a SVP v Šumperku*. (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z <https://theses.cz/id/m26k82/?lang=en>.
63. Malá, J. (2016). *Volnočasové aktivity dětí v dětském domově*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z <https://theses.cz/id/nb1ifz/>.
64. Malátová, A. (2016). *Sankce ve výchovném ústavu z pohledu mladistvých klientů*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z https://is.muni.cz/th/tuks4/Magisterska_diplomova_prace.pdf.
65. Malíčková, P. (2015). *Osobní angažovanost vychovatelů v dětských domovech při práci s dětmi*. (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <https://is.muni.cz/th/sal16/>.
66. Mareš, J. (2013). Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření. *Pedagogická orientace*, 23(4), 427–454. <http://dx.doi.org/10.5817/PedOr2013-4-427>.
67. Marková, E. (2018). *Vliv ústavní výchovy na vzdělávání dítěte*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z https://theses.cz/id/zokt37/MarkovaE_VlivUstavni_ME_2018.txt.
68. Mířková, A. (2016). *Život ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy očima bývalých klientů*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z <https://theses.cz/id/wh2jbb/>.
69. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2019). *Databáze ústavní výchovy*. Získáno z: <https://dbuv.msmt.cz/>.
70. MKN-10: *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů*. (2018). Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Získáno 2. března 2020 z: <http://www.uzis.cz/katalog/klasifikace/mkn>.
71. Myšková, L. a kol. (2018). *Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče a Standardy kvality služeb ambulantních středisek výchovné péče*. Národní ústav pro vzdělávání. Získáno z file:///C:/Users/HP/Downloads/Standardy_2018_6_web.pdf.

72. Myšková, L. (2017). *Psycholog v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z <https://theses.cz/id/jcu3ds/>.
73. Myšková, L., Smetáčková, I., Novotná, H., Onder, J., Kuželová, H., & Ptáček, R. (2015). Vzdělání u osob se zkušeností s náhradní formou péče v dětství 1. *Pedagogická Orientace*, 1, 63. <https://doi.org/10.5817/PedOr2015-1-63>.
74. Naivertová, J. (2015). *Canisterapie ve výchově dětí s ústavní výchovou*. (diplomová práce). Získáno 9. února 2020 z <https://theses.cz/id/hher1p/?lang=sk>.
75. Národní ústav pro vzdělávání. (2015). *Kvalita péče o děti v ústavní výchově*. http://www.nuv.cz/uploads/KVALITA_PECE.pdf.
76. Národní ústav pro vzdělávání. (2019). *Možnosti práce s dětmi s poruchami (v) chování v ústavní výchově*. Získáno z <file:///C:/Users/HP/Downloads/Sborn%C3%ADk%20z%20konference%202019.pdf>.
77. Národní ústav pro vzdělávání. (2017). *Prevence v kontextu ústavní výchovy*. <file:///C:/Users/HP/Downloads/Sborn%C3%ADk%20z%20konference%202017.pdf>.
78. Němec, P. (2018). *Kvalita života v podmínkách dětských domovů v kontextu transformace systému péče o ohrožené děti*. (diplomová práce). Získáno 23. října 2019 z <https://theses.cz/id/6ph32x/>.
79. Nieć, F. (2015). *Hodnotové orientace mladistvých ve výchovném ústavu*. (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <https://theses.cz/id/osa4v0/>.
80. Novotná, J. (2018). *Důvody umístění dětí do dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 20. října 2019 z https://theses.cz/id/a4xif8/Jana-Novotn_Diplomov_prce-1.pdf.
81. Novotný, J. S. (2015). Problémy s přizpůsobením v prostředí ústavní péče. *Psychologie a Její Kontexty / Psychology & Its Contexts*, 6(2), 37–48.
82. Osinová, M. (2017). *Připravenost dětí opouštějících ústavní školská zařízení na samostatný život*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z <https://theses.cz/id/7rii28/>.
83. Otrísalová, K. (2019). *Rizikové chování dětí na internetu v prostředí výchovného ústavu v kontextu uplatňování jejich práv*. (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/q3to8/>.
84. Paličková, L. (2017). *Prostředí dětského domova se školou očima jeho klientů*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z <https://theses.cz/id/eksvzi/>.

85. Palmeová, K. (2019). *Utváření osobnosti a identity dospívajících bez rodičovského vzoru*. (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/gfsxd>.
86. Patáková, D. (2018). *Životní perspektivy dětí Dětského domova se školou*. (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z <https://portal.upce.cz/portal/studium/prohlizeni.html>.
87. Pelikánová, M. (2017). *Analýza životních příběhů vybraných klientů ve školském zařízení VÚ a DDŠ v Moravském Krumlově*. (diplomová práce). Získáno 12. listopadu 2019 z <https://is.muni.cz/th/k7eq4/?lang=cs>.
88. Petrovská, V. (2019). *Speciálně pedagogická podpora rodičovských kompetencí nezletilých matek*. (diplomová práce). Získáno 16. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/y3ih3/?obdobi=4483>.
89. Pinkavová, L. (2017). *Hostitelská péče u dětí s nařízenou ústavní výchovou v Olomouckém a Moravskoslezském kraji*. (diplomová práce). Získáno 29. listopadu 2019 z <https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html>.
90. Pistrichová, V. (2016). *Vliv preventivních programů na dívky ve výchovném ústavu*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://is.muni.cz/th/110c1/DP_Pistrichova.pdf.
91. Plesníková, J. (2018). *Postoje pracovníků v zařízeních ústavní péče k pěstounství lesbických a gay párů*. (diplomová práce). Získáno 23. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/muy85/?fakulta=1423>.
92. Ponižilová, M. (2017). *Možnosti podpory jedinců opouštějících výchovné ústavy pro mladistvé*. (diplomová práce). Získáno 4. prosince 2019 z <https://theses.cz/id/nfw4im/21249644>.
93. Pöschlová, M. (2015). *Představy adolescentů o vstupu do samostatného života*. (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/31775>.
94. Procházková, J. (2017). *Individuální a skupinové metody resocializace dětí a mládeže v diagnostickém ústavu*. (diplomová práce). Získáno 2. prosince 2019 z <http://digilib.k.utb.cz/handle/10563/39837>.
95. Procházková, J. (2017). *Terapeutické techniky v etopedické praxi dětského domova se školou*. (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z <https://dk.upce.cz/handle/10195/69174>.

96. Příbylová, B. (2018). *Rizika syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků v dětském domově se školou*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://theses.cz/id/sld1mx/>.
97. Račický, J. (2019). *Srovnání hodnotové orientace dospívajících vychovávaných v rodině a v dětském domově*. (diplomová práce). Získáno 17. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/ncvt7/>.
98. Reitzová, H. (2018). *Příčiny umístování dětí do ústavní péče z pohledu jejich rodičů*. (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/101818/120312138.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
99. Sedláčková, M. (2015). *Příprava klientů dětských domovů na ukončení ústavní výchovy*. (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <https://is.muni.cz/th/nyx3a/>.
100. Singh, M. (2018). *Životní perspektivy klientů výchovných ústavů*. (diplomová práce). Získáno 4.2.2020 z <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/101353/120307634.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
101. Skopcová, N. (2019). *Kvalita života dětí v dětském domově se školou*. (diplomová práce). Získáno 11. října 2019 z https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/74010/SkpcovaN_Kvalita_zivotaAS_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
102. Sodomková, L., Juhová, D., & Šerek, J. (2018). Občanské postoje a participace u adolescentů žijících v dětských domovech. *Czech & Slovak Social Work / Sociální Práce / Sociálna Práca*, 18(3), 126–143.
103. Synková Groeslová, G. (2017). *Následná péče po ukončení ústavní výchovy*. (diplomová práce). Získáno 3. února 2020 z <https://theses.cz/id/k7oskc/>.
104. Šabatová, L. (2017). *Specifika práce vychovatelů ve výchovném ústavu*. (diplomová práce). Získáno 4. února .2020 z <https://theses.cz/id/1llfy5/>.
105. Šerá, A. (2017). *Komunikační schopnosti u chlapců s mentálním postižením žijících v dětském domově*. (diplomová práce). Získáno 3. prosince 2019 z https://is.muni.cz/th/cmmgh/Diplomova_prace_Alzbeta_Sera.pdf.
106. Šimčíková, R. (2018). *Využití volného času dětmi v dětských domovech ve Zlínském kraji*. (diplomová práce). Získáno 30. října 2019 z <https://portal2.utb.cz/portal/studium/prohlizeni.html>.
107. Šprincová, M. (2018). *Prevence rizikového chování v dětském domově*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://theses.cz/id/zh5q11/>.

108. Štychová, P. (2017). *Ústavní výchova a její specifika*. (diplomová práce). Získáno 5. února 2020 z <https://dspace.tul.cz/handle/15240/23782>.
109. Šustová, T. (2015). *Připravenost adolescentů na odchod z dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 10. února 2020 z <https://theses.cz/id/c4jc7t/14751838>.
110. Švarc, Z. (2018). *Úspěšnost romských dětí z dětských domovů po ukončení ústavní péče*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://theses.cz/id/q7vdh4/>.
111. Trčková, H. (2015). *Vztah kmenového vychovatele k dítěti žijícímu v dětském domově*. (diplomová práce). Získáno 12. února 2020 z https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/31941/tr%C4%8Dkov%C3%A1_2015_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
112. Trnková, L. (2018). *Náhradní rodinná péče*. Praha: Wolters Kluwer.
113. Vaculová, T. (2018). *Komunikační schopnosti u klientů dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 23. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/fdu9g/>.
114. Vávrová, S., Kroutilová, R., & Nováková. (2015). Transformace systému péče o ohrožené děti očima ředitelů dětských domovů/Transformation of the system of care for vulnerable children from the perspective of children's HomesDirectors. *Sociální Pedagogika*, 3(2), 25-37. doi: <http://dx.doi.org/10.7441/soced.2015.03.02.02>.
115. Vavrysová, L. (2018). *Vztah rizikových aktivit, depresivity a vybraných osobnostních rysů u českých adolescentů*. (disertační práce). Získáno 13. února 2020 z <https://theses.cz/id/fm9dvh/>.
116. Vavrysová, L., & Charvát, M. (2016). Personality Traits of Adolescents Placed in Institutional Care in Comparison with the Population Norm Using the HSPQ Questionnaire. *Addictology / Adiktologie*, 16(4), 282–291.
117. Veselá, M. (2016). *Porovnání spokojenosti dětí v období pubescence umístěných ve dvou vybraných dětských domovech s jejich trávením volného času*. (diplomová práce). Získáno 8. února 2020 z https://theses.cz/id/x34w8f/Michaela_Vesel.pdf.
118. Víravová, J. (2015). Souvislosti a fakta o týraných a zanedbávaných dětech z diagnostického ústavu. *Czech & Slovak Social Work / Sociální Práce / Sociálna Práca*, 15(5), 5–27.

119. Virtuální knihovna NRP. (2018). *Počet dětí žijících mimo svou biologickou rodinu*. Získáno z <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/aktualni-statistiky/pocet-deti-zijících-mimo-svou-biologickou-rodinu/>.
120. Vlach, J. (2017). Úspěšnost dětí z dětských domovů v sekundárním a terciárním vzdělávání – porovnání pohledu klientů a jejich vychovatelů. *Socialni Pedagogika*, 5(2), 72-84. doi: <http://dx.doi.org/10.7441/soced.2017.05.02.06>.
121. Vojtěchová, K. (2018). *Pohled dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na přemístění do dětského domova*. (diplomová práce). Získáno 12. října 2019 z https://is.muni.cz/th/tvl5b/Vojtechova_DP.pdf.
122. Vojtová V. (2008). *Úvod do etopedie*. Brno: Paido.
123. Volejníková, H. (2019). *Vzdělávací úspěšnost mladých dospělých s historií ústavní péče*. (diplomová práce). Získáno 19. října 2019 z <https://theses.cz/id/fs3a6z/>.
124. Vrbovský, Š. (2017). *Sociálně patologické chování dětí v době útěku ze zařízení pro výkon ústavní výchovy*. (diplomová práce). Získáno 4. února 2020 z <https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/21864/DP.stepan.vrbovsky.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
125. Zákon 40/2009 Sb., Trestní zákoník.
126. Zákon 89/2012 Sb., Občanský zákoník.
127. Zákon 99/1963 Sb., Občanský soudní řád.
128. Zákon 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči v těchto zařízeních a o změně dalších zákonů.
129. Zákon 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).
130. Zákon 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.
131. Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.
132. Žďárská, K. (2018). *Vliv dlouhodobého pobytu v dětském domově na vstup do samostatného života a možnosti následné pomoci*. (diplomová práce). Získáno 29. října 2019 z <https://is.muni.cz/th/q17pn/>.
133. Vyhláška 60/2006 Sb., o postupu při zjišťování psychické způsobilosti pedagogických pracovníků školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči a o podrobnostech o školení osob žádajících o akreditaci k oprávnění zjišťovat

psychickou způsobilost (vyhláška o psychické způsobilosti pedagogických pracovníků).

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

1. Abstrakt v českém jazyce
2. Abstrakt v anglickém jazyce
3. Seznam školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v ČR
4. Seznam studií podle tematické kategorizace

Příloha č. 1: Abstrakt v českém jazyce

ABSTRAKT MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Přehled aktuálního stavu ústavní a ochranné výchovy v ČR – výzkumné studie a trendy

Autor práce: Bc. Michaela Koukolová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Michal Růžička, Ph.D.

Počet stran a znaků: 76, 161 053

Počet příloh: 4

Počet zdrojů přiložené literatury: 133

Abstrakt:

Magisterská diplomová práce přibližuje aktuální témata na poli ústavní a ochranné výchovy v ČR. Diplomová práce obsahuje teoretickou a výzkumnou část. Teoretická část vymezuje ústavní a ochrannou výchovu a aktuální trendy v této oblasti. Výstupem výzkumné části je přehledová studie. Do Přehledové studie bylo zařazeno 102 výzkumných studií z oblasti ústavní a ochranné výchovy za období let 2015-2019. Tyto studie byly podrobeny důkladné analýze a zpracovány do přehledových tabulek. Tyto studie byly následně kategorizovány, a to podle typu výzkumné studie a podle témat, kterým se zabývaly. Z přehledové studie na téma ústavní a ochranní výchova v ČR vyvstala tato témata: vzdělávání, volný čas, příprava na odchod ze zařízení, bývalí klienti, pracovníci v zařízení, intervenční a terapeutické techniky při práci s klienty, prostředí zařízení z pohledu klienta, vztah mezi klientem a pracovníkem, klient ve vztahu k okolí, životní perspektivy klientů, osobnostní charakteristiky a chování klientů a postoje pracovníků k náhradní rodinné péči.

Klíčová slova: ústavní výchova, ochranná výchova, etopedie

ABSTRACT OF THESIS

Title: Overview of current institutional and protective care in the Czech Republic – research studies and trends

Author: Bc. Michaela Koukolová

Supervisor: doc. Mgr. Michal Růžička, Ph.D.

Number of pages and characters: 76, 161 053

Number of appendices: 4

Number of references: 133

Abstract:

This diploma thesis focuses on current themes in the field of institutional and protective care in the Czech Republic. The thesis is divided into theoretical and empirical (research) part. Theoretical part defines institutional, protective care and current trends in this field. Research part is a review study of 102 studies from the field of institutional and protective care published during years 2015-2019. These studies were systematically analyzed, and overview tables were created from their findings. Afterwards they were categorized according to the type and theme of the study. Output of the review study are these themes: education, free time, preparation for leaving the institution, past clients, institutional employees, intervention and therapeutic techniques for working with clients, environment of the institution from client perspective, relationship between client and institutional employee, client in relation to others, clients life perspectives, personal characteristics and behavior of clients and attitudes of institutional employees towards foster care.

Key words: institutional care, protective care, ethopedy

Příloha č. 3: Seznam školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v ČR

Středočeský kraj

1. Dětský domov a Školní jídelna, Benešov, Racek 1
2. Dětský domov a Školní jídelna, Pyšely, Senohrabská 112
3. Dětský domov a Školní jídelna, Sázava, Benešovská 7
4. Dětský domov, Unhošť, Berounská 1292
5. Dětský domov a Mateřská škola Beroun, příspěvková organizace
6. Dětský domov, Základní škola a Mateřská škola Ledce, příspěvková organizace
7. Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Býchory
8. Výchovný ústav, Kutná Hora, Hloušecká 279
9. Dětský domov a Školní jídelna, Zruč nad Sázavou, Poštovní 593
10. Dětský domov a Školní jídelna, Kralupy nad Vltavou, U Sociálního domu 438
11. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Liběchov, Rumburská 54
12. Dětský domov Krnsko, příspěvková organizace
13. Střední škola, Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov a Speciálně pedagogické centrum Mladá Boleslav, příspěvková organizace
14. Dětský domov, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Nymburk, příspěvková organizace
15. Dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Dobřichovice
16. Dětský domov a Školní jídelna, Solenice 42
17. Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Obořiště 1
18. Soukromý dětský domov SOS 92, o.p.s.
19. Základní škola a Dětský domov Sedlec – Prčice, Přestavlky 1, příspěvková organizace
20. Dětský domov, Příbram
21. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Sedlec – Prčice, Luční 330
22. Dětský domov HUSITA, o.p.s.
23. Dětský domov a Školní jídelna, Nové Strašecí, Okružní 647

Kraj Praha

1. Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Praha 2, Jana Masaryka 16
2. Diagnostický ústav pro mládež, Praha 2, Lublaňská 33
3. Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19
4. Dětský diagnostický ústav, základní škola a školní jídelna, Praha 4, U Michelského lesa 222
5. Dětský domov a Školní jídelna, Praha 9 - Klánovice, Smržovská 77
6. Výchovný ústav, středisko výchovné péče Klíčov a střední škola
7. Dětský domov, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1
8. Zařízení pro děti – cizince, diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola, Praha 5, Radlická 30
9. Radost – dětský domov, o.p.s.

Jihočeský kraj

1. Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené, České Budějovice, Riegrova 1
2. Dětský domov, Boršov nad Vltavou, Na Planýrce 168
3. *Dětský diagnostický ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Homole 90
4. Dětský domov, Základní škola a Školní jídelna, Horní Planá, Sídliště Míru 40
5. Výchovný ústav, středisko výchovné péče a střední škola Jindřichův Hradec
6. Dětský domov, Zvíkovské Podhradí 42
7. Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Písek, Šobrova 111
8. Soukromý dětský domov Zbytiny-Koryto 32 s.r.o.
9. Dětský domov, Žichovec 17
10. Dětský domov, Základní škola, Školní jídelna a Školní družina, Volyně, Školní 319
11. Dětský domov, Základní škola a Školní jídelna, Radenín 1

Ústecký kraj

1. Dětský domov a Školní jídelna, Ústí nad Labem, Špálova 2, příspěvková organizace
2. Dětský domov se školou, základní škola a středisko výchovné péče Jiříkov
3. Dětský domov a Školní jídelna, Krásná Lípa, Smetanova 12, příspěvková organizace
4. Dětský domov a Školní jídelna, Lipová u Šluknova 417, příspěvková organizace
5. *Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola, střední škola a školní jídelna, Děčín XXXII, Vítězství 70
6. Dětský domov, Česká Kamenice
7. Dětský domov a Školní jídelna, Chomutov, Čelakovského 822, příspěvková organizace
8. Dětský domov a Školní jídelna, Mašťov, příspěvková organizace
9. Dětský domov, Vysoká Pec 145, příspěvková organizace
10. *Výchovný ústav, dětský domov se školou, základní škola, střední škola a školní jídelna, Místo 66
11. Dětský domov, Jablonec nad Nisou, Pasecká 20, příspěvková organizace
12. Dětský domov, Základní škola praktická, Praktická škola a Školní jídelna, Dlažkovice 1, příspěvková organizace
13. Dětský domov a Školní jídelna, Litoměřice, Čelakovského 8, příspěvková organizace
14. Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov
15. Výchovný ústav, středisko výchovné péče a střední škola Buškovice
16. Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Žatec, příspěvková organizace
17. Dětský domov a Školní jídelna, Most, K. H. Borovského 1146, příspěvková organizace
18. Dětský domov a Školní jídelna, Hora Sv. Kateřiny, Dolní 310, příspěvková organizace
19. Dětský domov a Školní jídelna, Krupka, Libušín 151, příspěvková organizace
20. Dětský domov a Školní jídelna, Tuchlov 47, příspěvková organizace
21. *Výchovný ústav, dětský domov se školou, základní škola, střední škola a školní jídelna, Kostomlaty pod Milešovkou, Požárnická 168
22. Dětský domov, Základní škola a Střední škola, Duchcov, příspěvková organizace
23. Dětský domov a Školní jídelna, Ústí nad Labem, Truhlářova 16, příspěvková organizace
24. Dětský domov a Školní jídelna, Tisá 280, příspěvková organizace

Plzeňský kraj

1. Dětský domov, Horšovský Týn
2. *Výchovný ústav, dětský domov se školou, základní škola, střední škola a školní jídelna, Hostouň, Chodské náměstí 131
3. Dětský domov, Staňkov
4. Dětský domov, Kašperské Hory
5. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Měcholupy 2
6. Dětský domov, Nepomuk
7. Dětský domov DOMINO, Plzeň
8. Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Plzeň, Karlovarská 67
9. Výchovný ústav a střední škola, Terešov
10. Dětský domov Čtyřlístek, Planá
11. Dětský domov, Tachov

Kraj Vysočina

1. Dětský domov, Nová Ves u Chotěboře 1
2. Dětský domov, Telč, Štěpnická 111
3. Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Jihlava
4. Dětský domov, Humpolec, Libická 928
5. Dětský domov, Senožaty 199
6. *Výchovný ústav, dětský domov se školou, střední škola, základní škola a školní jídelna, Počátky, Horní 617
7. Výchovný ústav, středisko výchovné péče, střední škola a školní jídelna, Černovice, Jiráková 285
8. Dětský domov, Hrotovice, Sokolská 362
9. Dětský domov, Jemnice, Třešňová 748
10. Dětský domov, Náměšť nad Oslavou, Krátká 284
11. Soukromý dětský domov, s.r.o., Budišov
12. Dětský domov, Rovečné 40
13. Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče, Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1

Zlínský kraj

1. Dětský domov Kroměříž
2. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Bystřice pod Hostýnem, Havlíčkova 547
3. Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, základní škola a střední škola, Střílky, Zámecká 107
4. Dětský domov Bojkovice
5. Dětský domov Uherské Hradiště
6. Dětský domov Uherský Ostroh
7. Dětský domov Zašová
8. Dětský domov Valašské Meziříčí
9. Dětský domov Liptál
10. Dětský domov Vizovice
11. Dětský domov Zlín
12. Dětský domov a Základní škola Vizovice
13. Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín
14. Dětský domov, Základní škola a Praktická škola Valašské Klobouky

Pardubický kraj

1. Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Chrudim, Čáslavská 624
2. Dětský domov Holice, Husova 623
3. Dětský domov Pardubice
4. Dětský domov Moravská Třebová
5. Dětský domov Polička
6. Soukromý dětský domov MARKÉTA, o.p.s.
7. Dětský domov Dolní Čermná
8. Výchovný ústav Brandýs nad Orlicí, Komenského 1

Liberecký kraj

1. Dětský domov, Česká Lípa, Mariánská 570, příspěvková organizace
2. Dětský domov, Dubá – Deštná 6, příspěvková organizace
3. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Hamr na Jezeře, Školní 89
4. Dětský domov, Základní škola a Mateřská škola, Krompach 47, příspěvková organizace
5. Dětský domov, Jablonné v Podještědí, Zámecká 1, příspěvková organizace
6. Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola, Liberec
7. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Chrastava, Školní 438
Příspěvková organizace
8. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Chrastava, Školní 438
Příspěvková organizace
9. Dětský domov, Frýdlant, Větrov 3005, příspěvková organizace
10. Dětský domov, Semily, Nad Školami 480, příspěvková organizace

Královehradecký kraj

1. Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna,
Hradec Králové, Říčařova 277
2. Dětský domov a školní jídelna, Nechanice, Hrádecká 267
3. Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna, Broumov, třída Masarykova 246
4. Dětský domov, Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř
5. Dětský domov, Potštejn, Českých bratří 141
6. Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7
7. Dětský domov a školní jídelna, Sedloňov 153
8. Výchovný ústav, střední škola a středisko výchovné péče, Hostinné
9. Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497
10. Výchovný ústav Husův domov a školní jídelna, Dvůr Králové nad Labem,
Vrchlického 700
11. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Vrchlabí, Al. Jirásky 617
12. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Horní Maršov, Temný Důl
16
13. Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240

Moravskoslezský kraj

1. Dětský domov Loreta a Školní jídelna, Fulnek, příspěvková organizace
2. Dětský domov a Školní jídelna, Lichnov 253, příspěvková organizace
3. Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvková organizace
4. Dětský domov bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště
5. Dětský domov a Školní jídelna, Čeladná 87, příspěvková organizace
6. Dětský domov a Školní jídelna, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
7. Dětský diagnostický ústav, základní škola a školní jídelna, Bohumín – Šunychl 463
8. Dětský domov a Školní jídelna, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1, příspěvková organizace
9. Dětský domov SRDCE a Školní jídelna, Karviná-Fryštát, Vydmuchov 10, příspěvková organizace
10. Dětský domov se školou a základní škola, Těrlicko-Horní Těrlicko
11. Dětský domov a Školní jídelna, Nový Jičín, Revoluční 56, příspěvková organizace
12. Dětský domov a Školní jídelna, Příbor, Masarykova 607, příspěvková organizace
13. Výchovný ústav, střední škola a středisko výchovné péče, Nový Jičín
14. Dětský domov a Školní jídelna, Budišov nad Budišovkou, příspěvková organizace
15. Dětský domov a Školní jídelna, Melč 4, příspěvková organizace
16. Dětský domov a Školní jídelna, Opava, Rybí trh 14, příspěvková organizace
17. Dětský domov a Školní jídelna, Radkov-Dubová 141, příspěvková organizace
18. Střední škola, Dětský domov a Školní jídelna, Velké Heraltice, příspěvková organizace
19. Dětský domov a Školní jídelna, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28, příspěvková organizace
20. Dětský domov a Školní jídelna, Ostrava-Hrabová, Reymontova 2a, příspěvková organizace
21. Dětský domov Úsměv a Školní jídelna, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25, příspěvková organizace
22. *Diagnostický ústav pro mládež, dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Ostrava – Kunčičky
23. Výchovný ústav Ostrava – Hrabůvka
24. Dětský domov se školou a základní škola, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4

Jihomoravský kraj

1. Dětský domov Boskovice, příspěvková organizace
2. Výchovný ústav a střední škola, Olešnice na Moravě, Trpínská 317
3. Dětský domov Hodonín u Kunštátu, příspěvková organizace
4. Dětský domov Dagmar Brno, příspěvková organizace
5. Diagnostický ústav a středisko výchovné péče, Brno, Veslařská 246
6. Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Brno, Hlinky 140
7. Dětský domov Brno, Jílová, příspěvková organizace
8. Dětský domov Tišnov, příspěvková organizace
9. Dětský domov Vranov, příspěvková organizace
10. Dětský domov Mikulov, příspěvková organizace
11. Dětský domov Hodonín, příspěvková organizace
12. Dětský domov Strážnice, příspěvková organizace
13. Základní škola speciální, praktická škola a dětský domov Vřesovice, příspěvková organizace
14. Dětský domov Znojmo, příspěvková organizace
15. Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna Višňové, Zámek 1
16. *Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, střední škola a základní škola, Moravský Krumlov

Karlovarský kraj

1. Dětský domov Mariánské Lázně a Aš, příspěvková organizace
2. Dětský domov Cheb a Horní Slavkov, příspěvková organizace
3. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna Žlutice, Jiráskova 344
4. Dětský domov Karlovy Vary a Ostrov, příspěvková organizace

Olomoucký kraj

1. Dětský domov a Školní jídelna, Černá Voda 1
2. Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová, Komenského 154
3. Dětský domov a Školní jídelna, Jeseník, Priessnitzova 405
4. Dětský domov Šance, Olomouc
5. Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Olomouc – Svatý Kopeček, Ústavní 9
6. Základní škola, Dětský domov a Školní jídelna Litovel
7. Dětský domov a Školní jídelna, Plumlov, Balkán 333
8. Dětský domov a Školní jídelna Prostějov
9. Církevní dětský domov Emanuel, Stará Ves
10. Dětský domov a Školní jídelna, Hranice, Purgešova 847
11. Výchovný ústav a střední škola, Dřevohostice, Novosady 248
12. Dětský domov a Školní jídelna, Lipník nad Bečvou, Tyršova 772
13. Dětský domov a Školní jídelna, Přerov, Sušilova 25
14. Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Veselíčko 1
15. Dětský domov se školou, základní škola a středisko výchovné péče, Šumperk
16. Střední škola, Základní škola, Mateřská škola a Dětský domov Zábřeh

(Databáze ústavní výchovy, 2019)

Příloha č. 4: Seznam studií podle tematické kategorizace

VZDĚLÁVÁNÍ

1. Vzdělávací úspěšnost mladých dospělých s historií ústavní péče
2. Úspěšnost romských dětí z dětských domovů po ukončení ústavní péče
3. Vliv ústavní výchovy na vzdělávání dítěte
4. Vzdělávání dětí z dětského domova
5. Hodnota vzdělání dospívajících dětí z konkrétního dětského domova
6. Úspěšnost dětí z dětských domovů v sekundárním a terciárním vzdělávání – porovnání pohledu klientů a jejich vychovatelů
7. Vzdělání u osob se zkušeností s náhradní formou péče v dětství

VOLNÝ ČAS

1. Využití volného času dětmi v dětských domovech ve Zlínském kraji
2. Rozdíl v organizaci volnočasových aktivit v rámci dětského domova a dětského domova se školou
3. Volnočasové aktivity dětí v dětském domově
4. Zájmy dětí v zařízení pro výkon institucionální výchovy
5. Zájmy a využívání volného času dívkami ve výchovném ústavu v porovnání s jejich vrstevnicemi vyrůstajícími v rodinném prostředí navštěvujícími střední odborné učiliště nebo střední odbornou školou
6. Porovnání spokojenosti dětí v období pubescence umístěných ve dvou vybraných dětských domovech s jejich trávením volného času

PŘÍPRAVA NA ODCHOD ZE ZAŘÍZENÍ

1. Postoje dívek z výchovných ústavů k přípravě na odchod z ústavu
2. Připravenost dětí opouštějících dětské domovy na samostatný život
3. Vliv dlouhodobého pobytu v dětském domově na vstup do samostatného života a možnosti následné pomoci
4. Možnosti podpory jedinců opouštějících výchovné ústavy pro mladistvé
5. Připravenost dětí opouštějících ústavní školská zařízení na samostatný život
6. Představy adolescentů o vstupu do samostatného života
7. Příprava klientů dětských domovů na ukončení ústavní výchovy
8. Připravenost adolescentů na odchod z dětského domova

9. Sociální připravenost dětí v dětských domovech
10. Individuální příprava na odchod klientů z ústavní výchovy ve výchovně vzdělávacích programech a plánech
11. Osamostatňování klientů po ukončení ústavní výchovy
12. Význam dětského domova a českých škol v souvislosti s kvalitou života

BÝVALÍ KLIENTI

1. Hodnotová orientace mladých dospělých po ukončení ústavní výchovy
2. Potřeby absolventů dětských domovů
3. Reflexe aktuální sociální situace z pohledu bývalých klientů výchovného ústavu
4. Následná péče po ukončení ústavní výchovy
5. Život ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy očima bývalých klientů
6. Život mladých dospělých po odchodu z dětského domova
7. Analýza života adolescentů v ústavní výchově a negativa spojená s životem po odchodu z dětského domova
8. Analýza životních příběhů vybraných klientů ve školském zařízení VÚ a DDŠ v Moravském Krumlově

PRACOVNÍCI V ZAŘÍZENÍ

1. Vliv zátěžové životní zkušenosti na výkon povolání pracovníků ve výchovných zařízeních
2. Rizika syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků v dětském domově se školou
3. Psycholog v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy
4. Specifika práce vychovatelů ve výchovném ústavu
5. Specifika práce etopeda ve vybraných typech etopedických zařízení
6. Osobní angažovanost vychovatelů v dětských domovech při práci s dětmi
7. Syndrom vyhoření u vedoucích pracovníků zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy
8. Syndrom vyhoření u pracovníků etopedických zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy v České republice
9. Vnímání vlastní účinnosti pedagogických pracovníků v oblasti institucionální péče o děti a mládež

INTERVENČNÍ A TERAPEUTICKÉ TECHNIKY PŘI PRÁCI S KLINETY

1. Speciálně pedagogická podpora rodičovských kompetencí nezletilých matek
2. Prevence rizikového chování v dětském domově
3. Využití terapeutických technik a přístupů v etopedické praxi
4. Individuální a skupinové metody resocializace dětí a mládeže v diagnostickém ústavu
5. Podmínky pro psychoterapii v dětských domovech
6. Terapeutické techniky v etopedické praxi dětského domova se školou
7. Možnosti reedukace a práce s rizikovými a problémovými jedinci v dětském domově
8. Prevence rizikového chování v ústavní výchově
9. Vliv preventivních programů na dívky ve výchovném ústavu
10. Canisterapie ve výchově dětí s ústavní výchovou

PROSTŘEDÍ ZAŘÍZENÍ Z POHLEDU KLIENTA

1. Ústavní výchova a její specifika
2. Sankce ve výchovném ústavu z pohledu mladistvých klientů
3. Kvalita života dětí v dětském domově se školou
4. Kvalita života v podmínkách dětských domovů v kontextu transformace systému péče o ohrožené děti
5. Problémy s přizpůsobením v prostředí ústavní péče
6. Prostředí dětského domova se školou očima jeho klientů
7. Analýza zkušeností dospívajícího klienta s pobytem ve výchovném ústavu a s osamostatněním

VZTAH MEZI KLIENTEM A PRACOVNÍKEM

1. Aspekty vztahu mezi dítětem a vychovatelem v kontextu dětského domova
2. Vnímání podpory při hledání smyslu života adolescentů v ústavní výchově
3. Zážitek saturace emocionální opory u dívek v ústavní výchově
4. Vztah kmenového vychovatele k dítěti žijícímu v dětském domově

VZTAHY MEZI KLIENTY

1. Sociopreferenční vztahy v malé sociální skupině se znakem ústavní výchovy
2. Vnímání drogově závislého jedince v rámci výchovné skupiny diagnostického ústavu
3. Aplikace dotazníku MCI na žáky 2. stupně základní školy s nařízenou ústavní výchovou

ŽIVOTNÍ PERSPEKTIVY KLIENTŮ

1. Rodina v představách o vlastní budoucnosti u dospívajících z dětských domovů
2. Životní perspektivy dětí Dětského domova se školou
3. Formování životní perspektivy u mladých lidí z dětských domovů
4. Životní perspektivy klientů výchovných ústavů

OSOBNOSTNÍ CHARAKTERISTIKY A CHOVÁNÍ KLIENTŮ

1. Projevy agresivního chování a hostility u chlapců z výchovného ústavu
2. Rizikové chování dětí na internetu v prostředí výchovného ústavu v kontextu uplatňování jejich práv
3. Srovnání hodnotové orientace dospívajících vychovávaných v rodině a v dětském domově
4. Utváření osobnosti a identity dospívajících bez rodičovského vzoru
5. Děti s psychiatrickým onemocněním v prostředí institucionální výchovy – jejich postavení a možnosti pedagogického rozvoje
6. Komunikační schopnosti u klientů dětského domova
7. Prosociální chování u dětí a mládeže vyrůstající v dětském domově
8. Komunikační schopnosti u chlapců s mentálním postižením žijících v dětském domově
9. Sociálně patologické chování dětí v době útěku ze zařízení pro výkon ústavní výchovy
10. Agresivita u dětí ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy
11. Autoregulace emocí u dětí a mládeže v diagnostických ústavech
12. Hodnotové orientace mladistvých ve výchovném ústavu
13. Výskyt sebepoškozování u dívek umístěných v diagnostickém ústavu
14. Životní potřeby a hodnotová orientace dětí s poruchami chování v Dětském domově se školou, základní školou a SVP v Šumperku

15. Vztah rizikových aktivit, depresivity a vybraných osobnostních rysů u českých adolescentů
16. Občanské postoje a participace u adolescentů žijících v dětských domovech
17. Personality Traits of Adolescents Placed in Institutional Care in Comparison with the Population Norm Using the HSPQ Questionnaire
18. Souvislosti a fakta o týraných a zanedbávaných dětech z diagnostického ústavu
19. Syndrom CAN u dětí umístěných v zařízeních náhradní výchovné péče
20. Útěky dětí ze zařízení ústavní a ochranné výchovy

POSTOJE PRACOVNÍKŮ K NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČI

1. Postoje pracovníků v zařízeních ústavní péče k pěstounství lesbických a gay párů
2. Zkušenosti ústavních zařízení s profesionální pěstounskou péčí
3. Hostitelská péče u dětí s nařízenou ústavní výchovou v Olomouckém a Moravskoslezském kraji

NEZAŘADITELNÉ

1. Časová disciplinace těl: institut dětského domova
2. Komparace vybraných aspektů koordinované rehabilitace v českých a německých dětských domovech
3. Spolupráce rodiny a dětského domova
4. Důvody umístění dětí do dětského domova
5. Pohled dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na přemístění do dětského domova
6. Příčiny umístování dětí do ústavní péče z pohledu jejich rodičů
7. Ochranná výchova ve školských zařízeních v ČR
8. Transformace systému péče o ohrožené děti očima ředitelů dětských domovů
9. Rodinné prostředí a výchova mládeže s nařízenou ústavní výchovou